

SZENT ISTVÁN RÓMAI KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette: Vágó Béla intézményvezető

Hatályba lépésének időpontja: 2020. szeptember 1.

Az intézmény neve és székhelye:

**SZENT ISTVÁN RÓMAI KATOLIKUS
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA**

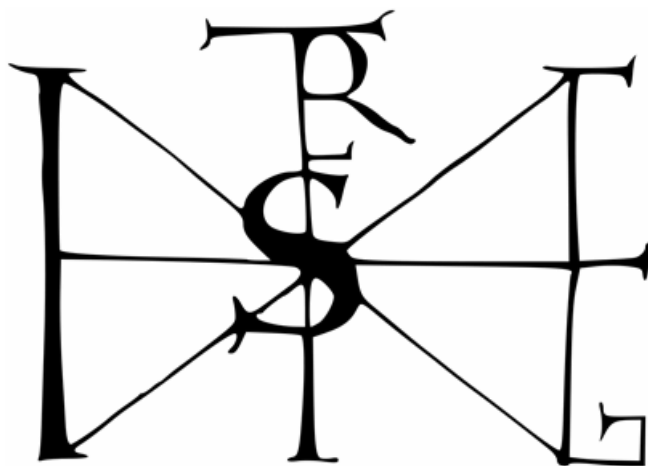
5094 TISZAJENŐ, SZÉCHENYI U. 28.

Tagintézmény:

Szent István Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda „Jó Pásztor”

Tagóvodája:

5094 Tiszajenő, Köztársaság u. 2.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	3
1. BEVEZETÉS	6
1.1. Az intézmény alapadatai	6
1.2. Az intézmény bemutatása	7
1.3. Az intézmény küldetésnyilatkozata	7
2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	9
2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	9
2.1.1. Pedagógiai alapelveink	9
2.1.2. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljai	10
2.1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai.....	11
2.1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	11
2.1.5. A nevelő-oktató munka szervezeti keretei	14
2.1.6. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik	15
2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	18
2.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	20
2.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	22
2.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	23
2.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai	25
2.6.1. A pedagógusok intézményi feladatai	25
2.6.2. Az osztályfőnök intézményi feladatai	25
2.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	26
2.7.1. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése	26
2.7.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek	27
2.7.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése	27
2.7.4. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	28
2.7.5. A szociális hátrányok enyhítésével kapcsolatos feladatok.....	28
2.7.6. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	29
2.8. A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	30
2.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	31
2.9.1. A szülőkkel történő kapcsolattartás formái	31
2.9.2. A diákokkal történő kapcsolattartás formái	32
2.9.3. Együttműködés az iskola külső partnereivel	33
2.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályozása.....	34
2.11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	35
2.11.1. Az első osztályosok beiskolázása	35
2.11.2. Átvétel más intézményből.....	36
3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	37

SZENT ISTVÁN RÓMAI KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

3.1. A helyi tanterv és az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak óraszámai	37
3.1.1. A választott kerettanterv megnevezése	37
3.1.2. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak kötelező és szabadon tervezhető órakeretei	38
3.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	43
3.3. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	43
3.3.1. Pedagógiai feladataink megvalósítása	43
3.3.2. Fejlesztési területek-nevelési célok	48
3.3.3. A kulcskompetenciák fejlesztésével kapcsolatos feladatok	53
3.3.4. A differenciálás	56
3.4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	57
3.5. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai	57
3.6. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, magatartás és szorgalom minősítésének elvei	57
3.6.1. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja	57
3.6.2. Az iskolai beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	62
3.6.3. Az otthoni /napközis/ felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai	63
3.6.4. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei	63
3.6.5. A tanulók jutalmazásának és büntetésének elvei	66
3.7. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei	67
3.8. Egészségnevelési elvek, programok, tevékenységek	67
3.8.1. Komplex intézményi mozgásprogram	70
3.8.2. A tanulók fizikai állapotának felmérése	71
3.9. Környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek	73
3.10. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	75
3.11. Magasabb évfolyamra lépés feltételei	76
4. AZ ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA	77
4.1. Küldetésnyilatkozat	77
4.2. Katolikus gyermekkép, katolikus óvodakép	79
4.2.1. Katolikus gyermekkép	79
4.2.2. Katolikus óvodakép	80
4.2.3. Óvodarucolat-hagyományaink	80
4.3. Az óvodai élet megszervezésének elvei	81
4.3.1. Személyi feltételek	81
4.3.2. Tárgyi feltételek	83
4.3.3. Az óvodai élet megszervezése	84
4.3.4. A gyermek fejlődésének nyomon követése	87
4.3.5. Az óvoda kapcsolatai	87
4.4. Katolikus óvoda nevelési feladatai	90
4.4.1. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása	91
4.4.2. Az egészséges életmód alakítása	93
4.4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	99
4.4.4. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítését biztosító nevelési feladatok, tevékenységek	99

SZENT ISTVÁN RÓMAI KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

4.5. A katolikus óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai	100
4.5.1. Játék	100
4.5.2. Lelki percek, bibliai történetek	102
4.5.3. Verselés, mesélés	103
4.5.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	106
4.5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	109
4.5.6. Mozgás.....	113
4.5.7. A külső (teremtett) világ tevékeny megismerése	118
4.5.8. A környezeti nevelési elvek megfogalmazása	122
4.5.9. Munka	126
4.6. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	129
4.7. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	130
4.8. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, rehabilitációs tevékenységek	131
4.9. Az óvoda kapcsolatrendszerei.....	132
5.ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	135
A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések.....	135
A pedagógiai program érvényességi ideje	135
A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata	135
A pedagógiai program módosítása	135
A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala.	136
MELLÉKLET: LEGITIMÁCIÓS NYILATKOZATOK.....	137

1. BEVEZETÉS

1.1. Az intézmény alapadatai

A tiszajenői általános iskola és óvoda többcélú intézmény, mely közös igazgatású köznevelési intézményként biztosítja Tiszajenő községben az óvodás korú gyermekek nevelését, valamint az általános iskolás korú tanulók nevelését és oktatását a nyolcadik osztályig. (Az Alapító Okiratban rögzítetteknek megfelelően.)

Az intézménye neve:	Szent István Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda
Székhelye:	5094 Tiszajenő, Széchenyi út 28.
Típusa:	Többcélú köznevelési intézmény: közös igazgatású köznevelési intézmény (általános iskola és óvoda)
Alapítója	Váci Egyházmegye Ordináriusa 2600 Vác, Migazzi Kristóf tér 1.
Fenntartója:	Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főigazgatósága 2600 Vác, Migazzi Kristóf tér 1.
Alapító okiratának száma, kelte:	3662/86/84/2020, kelte: 2020. 04. 21.
A működési engedélyt kiadó szerv:	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály
A működési engedély kelte:	2020. június 4.
Az intézmény jogállása, gazdálkodási jogköre:	önállóan gazdálkodó egyházi jogi személy
Az engedélyezett évfolyamok száma, tanulólétszám:	1-8. évfolyam, maximális létszám 220 fő, amelyből 10 fő SNI
Tagintézménye:	Szent István Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda „Jó Pásztor” Tagóvodája 5094 Tiszajenő, Köztársaság u. 2. 2 vegyes csoport maximális létszám 60 fő, amelyből 5 fő

1.2. Az intézmény bemutatása

Iskolánkat 1924-ben alapította Klebelsberg Kunó.

Az intézmény két új épülettel gazdagodott 1975-ben és 1990-ben.

Iskolánk 2006 óta viseli Szent István nevét.

2012-ben a Váci Egyházmegye vette át iskolánkat és óvodánkat, így római katolikus intézménnyé váltunk mindannyiunk örömeire.

2015-ben a Váci Egyházmegye jóvoltából 158 millió Ft értékben teljeskörű energetikai felújítás valósult meg. Ugyanettől az évtől az Egyházmegyétől kapott 22 személyes iskolabusz szállítja a szomszédos településekről bejáró diákjainkat.

2020-ban az iskola diákjainak létszáma 130 fő. Bejáró tanulóink száma 30 fő. Óvodásaink száma közelíti a 60 főt.

Napjainkban az iskolában 13 főállású és 4 részmunkaidős pedagógus, óvodánkban 4 óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel. Iskolánkban a szakos ellátottság évek óta 100% közeli. Egységes elvek alapján igyekszünk biztosítani a gyermekek keresztény szellemű nevelését az óvodától a nyolcadik évfolyam végéig.

Évtizedek óta kiemelkedően jó a szülőkkel a kapcsolat.

Elmondhatjuk, hogy egy családias, összetartó közösség a Szent István Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda.

1.3. Az intézmény küldetésnyilatkozata

A katolikus intézmény küldetése a társadalomban

Az Egyház Krisztustól kapott feladata az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése. Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezzenek a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai, iskolai nevelésnek is.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus iskolák legsajátosabb katolikus jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.¹

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán a remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására.

Intézményünk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az iskola, óvoda katolikus szellemiségét, más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartjuk saját vallási szokásaikat.

A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé

¹ Katolikus Iskolák Magyarországon, 7,8,14. oldal

Az Egyházban a katolikus közoktatás szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat (óvodákat, kollégiumokat), amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”²

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.”³

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus iskola, óvoda is pedagógus függő. Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkiséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja „*saját képére és hasonlatosságára*”, hanem a mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és megvalósulásában segíteni.

² Egyházi Törvénykönyv (CIC. 796.1. kánon)

³ Egyházi Törvénykönyv (CIC 803.2. kánon)

2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. Pedagógiai alapelveink

Katolikus iskolánk nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjenek a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803.)

Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét,
- a nevelő jelleg dominál,
- a nemzeti értékeket szolgálja,
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat az alapelveket, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus iskolánk egész pedagógiai működésében:

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.”⁴
- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosan megtérül.
- Lehetőleg a dicséret kerüljön előtérbe, és az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.

⁴A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 78. oldal

2.1.2. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljai

Az iskoláinkban folyó nevelő – oktató tevékenység alapvető célja a gyermekek tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlesztése az iskolai élet, a tanulás, a munka, a játék korszerű tartalommal megtöltött, sokoldalú, színes megszervezésével, melynek során hozzájárulunk ahhoz, hogy tanulóink mindenféle megkülönböztetés nélkül a tanítás – tanulás folyamatában korszerű ismeretek birtokába jussanak, fejlődjék az önismeretük, az együttműködési készségük, az akaratuk, az értékekkel történő azonosulásuk. A tanulók műveltségének megalapozását szolgálja a NAT-ban foglalt ismeretanyag elsajátíttatása, melynek során előkészítjük világszemléletük, világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

Az intézmény katolikus jellegéből adódó alapvető célja nevelő munkánknak, hogy a gyermekeket, diákokat segítsük abban, hogy a keresztény értékeket ismerő, hitéletet gyakorló, Istent és embertársait szerető, alkotásra és boldogságra képes emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, felelős polgárrá váljanak.

Intézményünk jelmondata:

NE MÚLJON EL NAP ÖNFEJLESZTŐ ÉS HITÉLETI TEVÉKENYSÉG NÉLKÜL!

Aki gondol a jövőjére, hajlandó áldozatot hozni az eljövendő boldogulás reményében. Az általános műveltség, a technikai civilizáció elsajátítása, az adottságok, készségek és képességek fejlesztése erőfeszítésekkel jár, mely hozzájárul a tudás utáni vágy, a tanulási igény belső fejlesztéséhez, az akarat cselekvés nemesítéséhez.

Iskolánkban továbbra is hagyományos keretek között, a NAT-ban meghatározott követelmények maradéktalan teljesítését célul tűzve tervezzük nevelő- oktató munkánkat. A tanórai és tanórán kívüli foglalkozások sokoldalú, színes, érdeklődést keltő megszervezésével törekszünk arra, hogy tanítványaink jól érezzék magukat, szeressék iskolánkat, hogy nevelőik útmutatásai alapján – saját érdeküket és felelősségüket felismerve – a tőlük telhető legjobb eredmény elérésére törekedjenek.

Feladatunk a tanulók alapos felkészítése a továbbtanulásra, hogy a 8. osztály elvégzése után volt tanítványaink továbbra is megállják a helyüket a különböző iskolatípusokban, hasonló eredményt produkálva, mint amilyenrel mi továbbengedjük őket.

2.1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

A katolikus iskolának kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.”⁵ Ezért iskolánk feladata:

- Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zárándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola, iskolaújság, stb.
- Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.
- Teremtse meg a diákok számára az életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.
- Mutassa fel a szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.
- Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Hozza létre a konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Csökkentse azokat a hátrányokat, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

2.1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a keresztény értékrendhez, a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Ennek alapján az alábbi módszereket alkalmazzuk:

- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképállítás, önismeret, beszélgetés, tudatosítás, stb.).
- A tevékenység megszervezésének módszerei (tervezés, motiválás, tevékenykedtetés, követelés, ellenőrzés, értékelés, visszacsatolás, elemzés, játékos módszerek, gyakorlás, stb.).
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.).
- A jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, ösztöndíj, tanulmányút, stb.).
- A büntetés formái (szóbeli figyelmeztetés, észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás, nevelőtestület elé idézés, szigorú megrovás, párhuzamos osztályba való áthelyezés, stb.).
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, meggyőzés, tájékoztatás, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom, stb.).

⁵ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 45. oldal

- Korszerű oktatási módszerek és eszközök alkalmazása.
- Az organikus pedagógia, mint szemléletmód elterjesztése pedagógiai gyakorlatunkban.

Organikus pedagógia

A természetben tapasztalható élet növekedését tekinti mintának: nem sürget, nem kényszerít, a belülről fakadó, saját tempójú kibontakozást támogatja.

Mottója: „A nevelés az élet szolgálata.”/ J Kentenich gondolata/

Az organikus pedagógia a katolikus-keresztény értékszemplélet gyakorlatát szolgálja:

- katolikus-keresztény választ ad a mindennapok kérdéseire.
- közösség-, és személyiségformáló, valamint érzelmi intelligenciát fejlesztő hatása van,
- segíti a diákokat élethivatásuk megfogalmazásában és az arra való felkészülésben.

Az organikus pedagógia megjelenésének területei iskolánkban:

- CSÉN
- iskolakert
- művészeti nevelés (furulya oktatás, gyermektánc)
- művészetterápiás foglalkozások
- élménypedagógiai foglalkozások
- tanulás módszertani eljárások
- személyiségformáló értékelési rendszer
- szabadidős foglalkozások
- táborok
- projektnapok/hetek

A tanulás módszereinek és eszközeinek megválasztása a pedagógus joga. Ha azonban a pedagógus eddig nem alkalmazott új módszert, programot szeretne bevezetni, egyeztetni kell az iskolavezetéssel és a nevelőközségről (tantestület, szakmai munkaközösség) különösen akkor, hogy ha az több évfolyamot is átfog. Az érintett nevelők a programot, módszert megismerve dönthetnek csak annak bevezetéséről vagy elutasításáról. Az új módszer bevezetéséhez a szülők tájékoztatása és beleegyezése is szükséges. Törekedni kell minden pedagógusnak arra a katolikus értékrend átadására, hogy folyamatosan fejlessze pedagógiai eszköztárát, metodikai kultúráját. Különösen fontos a nevelői önvizsgálat akkor, ha a teljesítmény több tanulónál is az adottságok, képességek szintjétől jelentősen elmarad. Abban az esetben, ha a szaktanár és az iskolavezetés megbeszélése nem hozza meg a kellő eredményt, szaktanácsadó közreműködését kell igénybe venni.

Projektoktatás

A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és a közös tevékenységre épít. Egyik fő jellegzetessége a résztvevők nagyfokú szabadsága, önállósága. A projekt módszer alkalmazásával kilépünk a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretből. Az ismeretszerzés a különböző tevékenységek során alkotó módon történik. Nem a pedagógus adja át az ismereteket, hanem a tanulók

szerzik meg azokat a tevékenységek során. Tanítás, ismeretátadás, ismeret felhalmozás helyett a tanulás, az ismeretszerzés, és a képességfejlesztés kerül előtérbe.

A projekt megvalósítása során a hangsúly az együttes munkálkodáson, egymás segítésén, elfogadásán, a kommunikációs készségek, technikák elsajátításán van. Ha ez valóban sikerül, akkor érvényesülhet a projekt didaktikai hármas alapelve: átélés – ismeretszerzés – megértés.

Iskolánkban leggyakrabban alkalmazott tanítási projektek

- technikai projekt – technika és rajz órákon tárgyi produktum megalkotása;
- művészeti projekt – előadás, kiállítás, összetett alkotások. nyári kézműves tábor;
- környezeti projekt – akadályverseny, témahét;
- egészségnevelési projekt – egészségnap;
- idegen nyelvi projektek – a tananyag tárgyalása során egy-egy témakör projektmunkával való feldolgozása;
- nemzeti összetartozás projekt – Határtalanul pályázattal összefüggésben;

A projektoktatás lépései

Tervezés, témaválasztás

- Az adott (projekt) probléma megoldásához vezető cél felismerése, megértése,
- további konkrét problémák, részcélok megfogalmazása,
- egyéni vagy önkéntes alapon csoportok kialakítása,
- választás a megfogalmazott problémákból,
- megoldási terv készítése, konkrét feladatok megfogalmazása,
- tanári együttműködés, segítség a célok megfogalmazásában, csoportok szervezésében, a terv elkészítésében.

Kivitelezés

- Feladatelosztás megszervezése, az adatgyűjtés színhelyeinek kiválasztása, megállapodás az adatközlők személyében,
- aktív kivitelezés az egyéni, páros vagy csoportos munka során. Együttműködés, a szükséges eszközök, különböző munkatechnikák, közösségi, kommunikációs és tevékenységi formák kialakítása, tantárgyi ismeretek integrációja, önálló kutatás,
- differenciált segítség adása szükség szerint.

Felülvizsgálat

- A produktum bemutatása a csoportok előtt,
- A projekt értékelése,
- A szükséges javítások elvégzése.

A projekt közzététele

- Az eredmények, a produktum nyilvánosság elé tárása – kiállítás, ünnepi műsor, honlapon történő megjelentetés. A felvetődő kérdések (az értékelés, bírálat, visszajelzések tükrében) megbeszélése, esetleg új projektek tervének

Pozitívumai

- A tanulók kezdeményező, aktív szerephez jutnak.
- Saját érdeklődésük vezeti őket, így a motiváció igen erős.
- Fejleszti a kommunikációs és szociális képességeket, a kreativitást, az ismeretszerzési képességet, a problémamegoldó és analitikus gondolkodást, az önállóságot, a kooperációt, a tervezést, az alkalmazkodást, az időbeosztást, az információk megosztását.
- Az ismeretek, jártasságok, szokások elsajátítását indirekt úton biztosítja.
- Saját képességeiknek megfelelően tudnak részt venni egy-egy probléma megoldásában.
- Konkrét, hasznosítható, gyakorlati tudást nyújt.
- Lehetőség nyílik újfajta tanár-diák kapcsolat kialakítására.
- Örömteli, stressz mentes együttműködést biztosít.
- Előmozdítja a pedagógusok szakmai együttműködését, így javítja a tantestület összetartását.
- Megvalósul az egymástól történő tanulás elve.

A projektmódszer, nagyfokú szervezőkészséget, lényeglátást és folyamatos szakmai fejlődést kíván meg a tanárainktól: meg kell teremteni az egyes műveltségi területek közötti összhangot, biztosítani kell a zavartalan körülményeket, a jó hangulatot stb.

2.1.5. A nevelő-oktató munka szervezeti keretei

A tiszajenői általános iskola nyolc évfolyammal, évfolyamonként egy-egy osztállyal működik. Iskolaotthonos osztályokat nem szervezünk.

Alsóban nagyfelmenő rendszerben ugyanaz a tanító vezeti 1 - 4. osztályig a tanulókat.

A betanítás elvei:

- 1-2. osztályban lehetőleg négy pedagógusnál ne tanítson több.
- 3-4. osztályban minimalizálni kell a betanító nevelők számát.

A könyvhasználati órák megtartására, kutatómunkára, könyvkölcsönzésre szolgál az iskola könyvtára. A kötelező tanórák befejeződése után a könyvtár minden napi nyitva tartással biztosítja tanulóink számára a könyvtár igénybe vételét.

A tanórán kívüli (nem kötelező) foglalkozások csoportjainak megszervezésekor a tanulók (szülők) érdekeit valamint az adott személyi és tárgyi feltételeinket kell alapul venni.

A délutáni foglalkozások szervezésekor két osztály tanulói (pl. 3-4. osztály, 7-8. osztály) is alkothatnak egy-egy csoportot. Ennek kialakítására a tanév elején kerülhet sor, melyet a tantárgyfelosztásban is rögzítünk.

A csoportvezetők megbízásakor a szakképzettségre előírt követelmények mellett figyelembe vesszük a pedagógus egyéni adottságait, képességeit, rátermettségét, elhivatottságát.

2.1.6. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik

Hagyományőrző tevékenységek

- iskolai ünnepek, megemlékezések, rendezvények: tanévnyitás, 1956. október 23-a, 1849. október 6-a, 1848. március 15-e, 1920. június 4-e évfordulója, karácsony, farsang, gyermeknap, tanévzárás, illetve a 8. osztályos ballagás;
- adventben iskolai hangverseny;
- tanévenként kétszer a Kukkantó című diákújság megjelentetése;
- novemberben Szent Márton-nap;
- helyi tanulmányi versenyek;
- mikulás osztálykeretben;
- anyák napja osztályonként (alsó tagozaton);
- egy tanítás nélküli nap a diákönkormányzat által szervezett programmal;
- egy-két napos tanulmányi kirándulás osztálykeretben;
- hasznos anyagok gyűjtése évente kétszer;
- nyári táborozás;
- hangverseny és színházlátogatások;
- erdei iskola;
- Határtalanul program;
- zarándoklatok;
- teljesítmény túrák;
- vértanú papok tiszteletére emléktúra;
- mesés este;
- hagyományőrző témahét;
- pályaorientációs nap;
- kézműves-művészeti alkotótábor;
- iskolakerti kirándulás egy évben egyszer;
- üzemek, termelő egységek, gazdaságok látogatása.

Iskolánk kiemelkedő feladatul tűzte ki az egyházi és állami ünnepekről való megemlékezést színvonalas ünnepek, rendezvények szervezésével, hozzájárulván ezzel is a tanulók vallásos és hazafias neveléséhez.

Vallási ünnepeink rendje, amelyek tiszteletére ünnepséget, megemlékezést szervezünk:

- VENI SANCTE – szentmise a községi katolikus templomban;
- Szent István – névadónk napja május 30. (szentmise);
- adventi gyertyagyújtások és roráték;

- karácsony – közös diákmise;
- hamvazószerda (szentmise);
- húsvét – közös diákmise;
- pünkösd – közös diákmise;
- TE DEUM- szentmise a községi katolikus templomban.

További liturgikus események:

- októberben terményáldás;
- betlehemezés;
- januárban házszentelés;
- Gyümölcsoltó Boldogasszony;
- passió (gyermekek előadása);
- pünkösdölés;
- kéthetente (ütemterv szerint) osztálymisék a községi római katolikus templomban.

Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 4-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

Napközi otthon

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően,- amennyiben a szülők igénylik - az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban napközi otthon működik.

Diákétkeztetés

A napközi otthonba felvett tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek. A napközibe nem járó tanulók számára - igény esetén - ebédet biztosít az intézmény. Az étkezési térítési díjakat az iskola által meghatározott módon kell befizetni.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Az 1 - 4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató órákat szervezünk.
- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika

tantárgyakból. Szintén a sikeres felvételit és továbbtanulást elősegítendő középiskolai előkészítőt tartunk magyar nyelv és irodalom, matematika és idegen nyelvből.

- További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- A sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulóink részére fejlesztő foglalkozásokat tartunk.

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerült költségeket a szülők fedezik.

Erdei iskola

A nevelési és tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, egy vagy több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy a helyszínhez kapcsolódó téma feldolgozása történik. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a felmerült költségeket a szülők fedezik.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel - ha az költségekkel is jár - önkéntes. A felmerült költségeket a szülők fedezik.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

Kapcsolat határon túli magyar iskolákkal

Ameddig kedvező pályázati lehetőség lesz, iskolánk pályázatot nyújt be a „Határtalanul” programra. Megcélozva ezzel a határon túli magyar iskolákkal a kapcsolatok építését, valamint a hazaszeretet és nemzettudat megszilárdítását.

A Magyarország Kormánya által életre hívott Határtalanul program célja: az ország határain kívül élő magyarság megismerése, valamint a magyarországi és a külföldi magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakítása, illetve erősítése.

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentekre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útvaló a küldetéstudat kialakulása: "Ti vagytok a világ világossága." (Mt5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.

- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítető érzelmek kialakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

Pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztényi gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddzék akarukat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek

- Hűség Istenhez és embertársainkhoz.
- Felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.
- A belső csendre, elmélyülésre való igény.
- A bűnbánatra való készség.
- A mértékletesség.
- A helyes önértékelés.
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük.
- Józan, megfontolt ítélőképesség.
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség.
- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében.
- A szelídség, az alázat, a türelem.
- Alaposság kialakítása.

Elvárásaink tanítványainktól

- Részvétel a vallásuknak megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.

- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

A tanulók nemzeti identitásra nevelésével kapcsolatos feladatok

- Tiszajenő, Jász- Nagykun- Szolnok megye és a haza múltjának és jelenének megismertetése.
- A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése.
- A hazaszeretet érzésének felébresztése.

A tanulók állampolgári nevelésével kapcsolatos feladatok

- Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése.
- Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt.
- Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelésével kapcsolatos feladatok

- Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása.
- A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

2.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az iskolai egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljes körű.

Ez az alábbiak teljesülését jelenti:

- mindegyik fő egészségkockázati tényezőt befolyásolja;
- az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van;
- az iskola minden tanulója részt vesz benne;
- a teljes tantestület részt vesz benne;
- nem szűkül le az iskolán belüli közösségre, hanem bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét (pl. fenntartó) is.

Alapvető célunk az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola, és a közlekedés, veszélyes anyagok – leggyakoribb, egészséget, testi épséget, veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek- különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- drogfogyasztás, rossz táplálkozás, telefon- és számítógép függőség) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és

magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. Az egészséges harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést.

Ennek megvalósulása érdekében ismerjék meg:

- az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás) a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

A fenti célok elérésére az alábbi nevelési tevékenységek szolgálnak:

- higiénés nevelés (személyi nevelés, környezet-higiénére nevelés),
- profilaxisra (betegség megelőzésére) nevelés,
- kondicionálás (testedzés, sport),
- baleset megelőzésre nevelés,
- önismeretre, önfejlesztésre nevelés,
- egészségtudatos életvezetésre nevelés,
- emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés,
- abúzusok, devianciák (káros szokás, szenvedély) megelőzésére nevelés,
- érzelmi nevelés,
- kommunikációs nevelés,
- családi életre nevelés,
- a stressz- és feszültségoldás módszeraira nevelés.

Az egészségnevelés színterei

A tanórai és tanórán kívülfoglalkozásokhoz hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő egészségnevelési célokat.

Tanórai foglalkozások:

Minden tantárgynak van kapcsolódási pontja az egészségneveléshez. Ezekre a tanmenet tervezésekor külön figyelmet fordítunk. Kiemelt jelentőségűek a környezetismeret, természetismeret, biológia, testnevelés és osztályfőnöki órák, melyekben egész témakörök foglalkoznak az egészségneveléssel.

Programok:

- CSÉN program;
- kiskamasz felvilágosító program 5. évfolyamon;
- egészségnevelési programok (egészségnap, egészségfejlesztéssel kapcsolatos előadások, foglalkozások).

Tanórán kívüli foglalkozások:

- sportköri foglalkozások,
- szakköri foglalkozások,
- tanulószobai és napközis foglalkozások.

Példamutató iskolai hatás

- rendezett, esztétikus termek, folyosók, udvar kialakítása;
- a pedagógusok, a dolgozók példamutatása;
- ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: pl.:reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.;
- higiénia, tisztálkodás rendje az oktatási-nevelési intézetben;
- napirend kialakítása az intézetben;
- mozgás, játéklehetőség biztosítása szünetben,
- szűrővizsgálatok támogatása, jelentőségük kiemelése.

2.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- tudják és sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulónak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- támogatjuk a pedagógusok részvételét legalább 5 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban egészségnap keretében valósítjuk meg.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek átadása elsősorban a védőnő és a biológiát és egészségtant oktató pedagógus feladata. A védőnő ezen ismereteket az éves iskolai egészségvédelmi munkatervben leírt ütemezés szerint adja át. A biológiát és egészségtant oktató szaktanár tanmenetében jelzi az erre a témára fordítandó időkeretet és tartalmat.

2.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.”⁶

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- Tanórak: hittanórak, szaktárgyi órak, osztályfőnöki órak;
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: napközi, szakkörök, lelkigyakorlatok, zárandoklatok, kirándulások, erdei iskolák;
- Diákönkormányzati munka.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulóközösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink

- Az adott korosztállyal, szüleikkel, plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel jó kapcsolat kiépítése.
- A csoportokban végzett közös munka során az önismeret, az önfegyelem, az együttműködés fejlesztése.
- Olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.
- Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívültevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm - a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró -

⁶ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 34. oldal

személyiségének lassú átalakulásától az autonóm - önmagát értékelni és irányítani képes - személyiséggé válásig.

- A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

A lelkigyakorlatok, zárandoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.

Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.

Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.

A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.

A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

A tanórán kívüli foglalkozásokat a tanulók (szülők) igényeit figyelembe véve szervezzük meg, és az alábbi foglalkozások keretében biztosítjuk:

- a tanulók mozgásigényének kielégítését és testi fejlődésük elősegítését szolgáló mindennapos testedzés lehetőségét (sportkör, ezen belül röplabda, futball, tánc stb.)
- a számítástechnikai ismeretek a bővítését,
- az idegen nyelvek oktatását,
- matematikai ismeretek bővítését,
- az anyanyelv használatának sokoldalú gyakorlását (pl. vers-és prózamondás, szerepjátás stb.),
- az úszásoktatást, igény szerint.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai

Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni jogokat.

Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.

Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

2.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai

2.6.1. A pedagógusok intézményi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:

- az iskola keresztény szellemiségének átörökítésére való törekvés,
- az iskolai munkatervben szereplő egyházi programokon való részvétel,
- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete tanítás kezdete előtt, óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

2.6.2. Az osztályfőnök intézményi feladatai

Az osztályfőnököt – a munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

- Az iskola pedagógiai programjának megfelelően katolikus szellemben neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti a tanulóközösség kialakulását.

- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: e-napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelőssével és pszichológusával.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz a munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- A kijelölt első osztályos tanító kapcsolatot tart a nagycsoportos óvónővel.

2.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

2.7.1. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában történik.

Fejlesztésük tekintetében kiemelt területként kezeljük:

- a szocializáltsági, a neveltségi mutatók erősítését;
- az egészségmegőrző, -óvó attitűd kialakítását;
- a természet- és környezettudatos magatartásformák kialakítását;
- a tanulást az egész személyiség fejlődése, fejlesztése érdekében;
- a kommunikációs nevelést.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célok, tartalmak, tevékenységek, követelmények a szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanár kompetenciája.

- programok összeállítása,
- fejlesztőmunka.

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez a következő feltételeket biztosítja:

- gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,

- a gyógypedagógus együttműködése a gyermeket tanító pedagógusokkal,
- kapcsolattartás a családdal,
- a fogyatékoság típusának megfelelő tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás (differenciálás a módszerekben, a tananyag tartalmában, órászervezésben, a segítségadás módjában.)
- tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök (képességfejlesztő játékok, eszközök, számítógépes programok) alkalmazása.

2.7.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Azok a tanulók, akik életkorukhoz képest alul teljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe nehezen illeszkednek be, személyiségfejlődésük nehezített vagy sajátos tendenciát mutatnak fejlesztő foglalkozásban részesülnek kiscsoportos formában.

A fejlesztő pedagógus feladata sokrétű:

- egyéni fejlesztési terv szerint közvetlenül foglalkozik a gyermekkel,
- nyomon követi a gyermek fejlődését,
- kapcsolatot tart az osztályban tanító többi pedagógussal, folyamatosan konzultál velük, segíti a szakvélemény értelmezését, szakmai támogatást, tanácsadást nyújt.

Iskolánk feladata:

- szoros kapcsolat a helyi óvodával, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- fejlesztő foglalkozások;
- a napközi otthon;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a családlátogatások;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- hitéleti programok.

Az elérendő cél a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőképességének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

2.7.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk.

Iskolánkban a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, egyéni foglalkozás;
- korrepetálás felzárkóztató órák – napközi otthonos foglalkozás keretében;
- ingergazdag környezet kialakítása;
- a gyermek személyiségének átgondolt és reális megítélése;
- a tanuló testi-lelki állapotának minél teljesebb felmérése; ok-okozati összefüggések feltárása;
- negatív környezeti hatások kiszűrése;
- a rész képesség-kiesések lehetőség szerinti korrigálása;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- családlátogatások;
- a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- szoros kapcsolat a helyi óvodával, a nevelési tanácsadóval és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal.

2.7.4. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt.

Iskolánk feladata:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása;
- a tehetséggondozó foglalkozások;
- felvételi előkészítő foglalkozások biztosítása a 8. évfolyamos tanulóknak;
- az iskolai sportkör;
- a szakkörök;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás segítése;
- ösztönző jutalmazási rendszer kidolgozása.

2.7.5. A szociális hátrányok enyhítésével kapcsolatos feladatok

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében az érintett pedagógusok kiemelt feladata:

- kapcsolattartás az osztályfőnökkel és az ifjúságvédelmi felelőssel;
- rendszeres kapcsolattartás a szülői házzal;

- bizalom, együttműködés, ösztönző tanulási környezet kialakítása, hátrányos megkülönböztetés kerülése

A hátrányos helyzetű tanulók hátrányainak mérséklése céljából az alábbi tevékenységeket végezzük:

- Pályaorientációs tevékenységgel segítjük a diákok továbbtanulását.
- Napközi otthoni, tanulószobai ellátást biztosítunk, amely nyugodt tanulási feltételeket biztosít, és a szabadidő hasznos eltöltésével élményben gazdag programot nyújt.
- Diákétkeztetést biztosítunk, az ingyenes étkeztetés igénybevételének lehetőségéről tájékoztatjuk a szülőket.
- Tájékoztatjuk a szülőket a szociális juttatások lehetőségeiről (szülői értekezleten, fogadóórán stb.).
- A tehetséges tanulók versenyeken való részvételét lehetőségeink függvényében anyagilag támogatjuk (pl. versenydíjak, útiköltség térítése).
- Szülői és osztályfőnöki kérelem alapján, egyéni elbírálással hozzájárulunk a tanulmányi kirándulások költségeihez.
- Segítjük a szülőket, a családok nevelési, életvezetési gondjainak megoldását (egyéni beszélgetés az osztályfőnökkel, fogadóóra, családlátogatás).
- Felvilágosítást adunk a tanulónak, a családnak a támogatási lehetőségekről.

2.7.6. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A katolikus intézményünk különös figyelmet szentel a gyengébbekre, és segíti a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalnunk kell a fokozott törődést a tanulóval. Iskolánkban minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok koordinálására gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. Alapvető feladatai:

- a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját segíti,
- a tanulókat és a szülőket tájékoztatja azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémák megoldása érdekében fordulhatnak,
- családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
- segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivattal,
- gyermekorvossal,
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, katolikus egyházzal, alapítványokkal.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- a napközis és a tanulószobai foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (pl: segély, természetbeni támogatás),
- a szülővel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

2.8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákönkormányzat az iskola diákjainak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

- Az iskolai szintű diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol a saját SZMSZ-ének elfogadásakor, valamint az iskolai munkatervben meghatározott egy tanítási nap programjának kialakításakor.
- Az iskolai szintű diákönkormányzat véleményezési jogot gyakorol az éves iskolai munkaterv, az SZMSZ, és a házirend elfogadása előtt.
- Az iskola sportkör véleményezési jogot gyakorol valamennyi diákot érintő sporttevékenység megszervezésekor

A diákönkormányzat és az irányító nevelő(k) feladata, hogy az oktató-nevelő munkát segítő tevékenységeket tegyék még hatékonyabbá a következő területeken:

- a helyi hagyományok ápolása,
- a házirend előírásainak betartása,
- az önállóság, öntevékenység, felelősségérzet fejlesztése,
- az egészséges életmód kialakulását segítő programok szervezése.

Ennek területei lehetnek:

- felkészülés ünnepélyre, különböző szereplési alkalmakra,
- tanulmányi kirándulások, természetjáró túrák,
- hasznot is hozó közösségi megmozdulások (pl. környezetszépítés, hulladékgyűjtés),
- sport- és egyéb versenyek stb.

2.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

2.9.1. A szülőkkel történő kapcsolattartás formái

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Családlátogatás

Feladata: a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

Szülői értekezlet

Feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása:

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Fogadóóra

Feladata: a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Nyílt tanítási nap

Feladata:

- a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba,
- ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását,
- tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató

Feladata: a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

Iskolai honlap

Feladata:

- a naprakész tájékoztatás,
- események bemutatása.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőtestületével.

2.9.2. A diákokkal történő kapcsolattartás formái

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon,
- az intézményvezetés és az egyes programok felelősei a folyosón elhelyezett hirdetőtáblákon, az iskola honlapján keresztül, valamint annak facebook oldalának útján.

A kapcsolattartás formái:

- tanítási órák,
- tanórán kívüli iskolai foglalkozások: szakkörök, tehetséggondozó foglalkozások, sportversenyek, vetélkedők, könyvtári programok, iskolai újság közös szerkesztése, stb.

- iskolán kívüli szabadidős foglalkozások: túrák, kirándulások, táborok, színház látogatások, stb.
- tanulmányi versenyek,
- közösen végzett hasznos munkák,
- diák fórumok,
- személyes megbeszélések.

A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az SZMK-val.

2.9.3. Együttműködés az iskola külső partnereivel

Együttműködés a fenntartóval

Az iskola céljának meghatározásában, oktatás-nevelési feladatainak megvalósításában minden tekintetben a fenntartó útmutatásait tartjuk irányadónak:

- a fenntartó rendszeresen tájékoztatja az intézményt elvárásairól, programjairól, képzéseiről, pedagógiai alapelveiről,
- a dokumentumok megküldése ütemezett, elektronikus alapú.

Együttműködés más oktatási-nevelési intézményekkel

Intézményünk vezetősége rendszeres kapcsolatot ápol az Egyházmegye területén működő katolikus iskolákkal:

- vezetői találkozók,
- műhelyfoglalkozások, képzések,
- tanulmányi – és sport versenyek keretében.

A közvetlen környezetünkben található önkormányzati iskolákkal intézményünk alkalmi kapcsolatokat ápol sport- és szellemi vetélkedőkön való találkozásokkal.

Együttműködés szociális és társadalmi szervezetekkel

Rendszeres kapcsolatot tartunk:

- a Községi Önkormányzattal szociális és gazdasági ügyeink kapcsán;
- a Máltai Szeretetszolgálat helyi csoportjával és a Katolikus Karitással a hátrányos helyzetű családok megsegítése céljából;
- a polgárőrséggel rendezvényeink biztosítása érdekében.

Kapcsolattartás a pedagógiai szakszolgálatokkal és szakmai szolgáltatókkal

A pedagógiai szakszolgálatok és a pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények iskolánk partnerintézményei. Az iskolával tanulói jogviszonyban álló sajátos nevelési igényű, valamint tanulási,

beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő gyermekek, tanulók magas színvonalú és eredményes ellátása érdekében az iskola folyamatosan kapcsolatot tart a pedagógia szakszolgálatokkal és a pedagógiai szakmai szolgáltató intézményekkel.

A kapcsolattartás főbb formái:

- az iskolavezetés döntése alapján az iskola pedagógusai részt vesznek a pedagógiai szakmai szolgáltatók vagy szakszolgálatok által rendezett különböző szakmai rendezvényeken;
- vizsgálatok kezdeményezése a szakszolgálatoknál szülői, szaktanári jelzések alapján;
- kontrollvizsgálatok ügyintézése a gyermekek, tanulók rész képesség fejlődésének diagnosztizálása és szükséges iskolai fejlesztésük érdekében.

Együttműködés az egészségügyi szolgáltatókkal

Iskolánk a tanulók szűrése, vizsgálata, ellátása céljából rendszeres kapcsolatot tart az alábbi egészségügyi szolgáltatókkal:

- iskolaorvos,
- iskolai fogorvos,
- védőnő.

2.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályozása

Az iskola felvételi vizsgát nem tart. A szülőket és a beíratásra váró gyermekeiket elbeszélgetésre hívjuk.

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozóvizsga,
- javítóvizsga,
- pótlóvizsga.

Osztályozóvizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet.
- a tanuló tanulmányi kötelezettségének a szülő kérése alapján egyéni munkarendben tesz eleget, osztályozóvizsgára való felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

Pótlóvizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) kell közölni.

Az osztályozó- és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a választott kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők munkaközösségei, illetve a szaktanárok állapítják meg a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben. A követelmények elfogadásáról az előbbi ütemezésnek megfelelően a nevelőtestület dönt.

2.11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanulói jogviszony iskolánkban felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik.

Az iskolába történő felvétel/átvétel feltétele az intézmény nevelési elveinek, a keresztény erkölcsi normákon alapuló nevelés és a Házi rendben foglaltak elfogadása.

2.11.1. Az első osztályosok beiskolázása

Iskolánk kötelező felvételt biztosító katolikus általános iskola, ezért

- hivatalból felveszi a Tiszajenő közigazgatási területén állandó lakcímmel rendelkező iskolaköteles gyermekeket,
- szeretettel várja a környező településeken élő családok gyermekeit, elsősorban azoknak a katolikus családoknak a jelentkezését várjuk:
 - akik gyermeküket vallásos nevelésben szeretnék részesíteni,
 - akik a keresztény hitet elfogadják, átélni és megélni akarják,
 - akik az iskolánk házirendjét és szellemiségét elfogadják.

A fentiek elfogadásával iskolánk felvesz más felekezethez tartozó tanulókat is, az egyházak közötti megállapodás értelmében számukra saját felekezetük biztosít hitoktatást.

Az iskolába történő beíratását a szülőnek (gondviselőnek) személyesen kell megtennie.

A beiratkozáshoz szükséges dokumentumok:

- A gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolvány (ugyanazon okmány két oldala).
- A gyermek TAJ kártyája.
- Iskolába lépéshez szükséges szakértői vélemény.

- Diákigazolvány igénylőlap (Okmányirodából).
- Nyilatkozat a keresztelezés megtörténtéről.

2.11.2. Átvétel más intézményből

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére.

Az átvételről az iskola igazgatója és lelki vezetője dönt.

A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az átiratkozáshoz szükséges dokumentumok:

- a tanuló személyazonosítására alkalmas, a tanuló nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a tanuló keresztlevelét (ha van),
- a szülő személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt.

3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

3.1. A helyi tanterv és az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak óraszámjai

3.1.1. A választott kerettanterv megnevezése

Új helyi tanterv

Helyi tantervünket a 2020-as Nemzeti alaptantervhez illeszkedő tartalmi szabályozók: „Kerettanterv az általános iskolák 1-4. évfolyama számára”, valamint „Kerettanterv az általános iskolák 5-8. évfolyama számára” felhasználásával alkottuk meg.

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek a 2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontásához, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározásához iskolánk pedagógusai az egyes tantárgyak tanításához alkalmazott tankönyvek tankönyvkiadói által összeállított helyi tantervi ajánlásokat is figyelembe veszik.

Az új helyi tanterv 2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben (1. és 5. évfolyam) kerül bevezetésre.

Régi helyi tanterv

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek a „Katolikus helyi tanterv minta 2012” dokumentumban meghatározott tananyaggal és követelményekkel, melyet a Katolikus Pedagógiai és Szervezési és Továbbképzési Intézet (KPSZTI) kerettantervi szakértői munkacsoportja a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet alapján készített.

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontásához, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározásához iskolánk pedagógusai a KPSZTI helyi tantervi ajánlásain túl az egyes tantárgyak tanításához alkalmazott tankönyvek tankönyvkiadói által összeállított helyi tantervi ajánlásokat is figyelembe veszik.

A helyi tantervek érvényessége

Tanév/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2020/2021.	ÚJ	RÉGI	RÉGI	RÉGI	ÚJ	RÉGI	RÉGI	RÉGI
2021/2022.	ÚJ	ÚJ	RÉGI	RÉGI	ÚJ	ÚJ	RÉGI	RÉGI
2022/2023.	ÚJ	ÚJ	ÚJ	RÉGI	ÚJ	ÚJ	ÚJ	RÉGI
2023/2024.	ÚJ	ÚJ	ÚJ	ÚJ	ÚJ	ÚJ	ÚJ	ÚJ

Egyéb tantervek

- A hittan tárgy oktatása a Magyar Katolikus Püspöki Kar és a KaPI által kidolgozott tantervek alapján történik.
- A **sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztő foglalkozásainak** programját minden tanévben szeptember 15-ig a szakértői vélemények alapján egyénre szabottan gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus dolgozza ki.

3.1.2. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak kötelező és szabadon tervezhető órakeretei

- A tanuló heti kötelező óraszama felett megjelenő +1 hittan nem számít bele az órakeretbe a NAT 9.§ (1) a) szerint.
- A 2017/18-as tanévtől az egyik hittan óra keretén belül családi életre nevelés (CSÉN) került bevezetésre a kijelölt osztályokban.
- A 2018/19-es tanévtől az alsó tagozaton felmenő rendszerben az ének-zene tantárgy keretén belül furulya oktatás is zajlik.
- A 2019/20-as tanévtől az alsó tagozaton felmenő rendszerben a testnevelés tantárgy keretén belül gyermektánc oktatás is zajlik.
- A 2019/20-as tanévtől a mindenkori 5-6. osztályban technika és népi kismesterségek tantárgy keretén belül iskolakert tevékenység is zajlik.
- A 2020/21-es tanévtől a mindenkori 5. osztályban, illetve a 2021/22-es tanévtől a mindenkori 6. osztályban technika és tervezés tantárgy keretén belül iskolakert tevékenység is zajlik.
- A 2020/21-es tanévtől intézményünk – szülői kérésre – 5. osztálytól felmenő rendszerben áttér német nyelvről az angol nyelv oktatására, ezért célszerűen az alsó évfolyamokon is angol nyelv tanítására kerül sor. (A német nyelv tanulása szakköri keretek között lehetséges.)
- A 2020/21-es tanévtől felmenő rendszerben a szabadon tervezhető órakeret (jelölése: **+1**) felhasználásának célja alsóban:
 - a magyar nyelv és irodalom, illetve a matematika tantárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek rögzítésére több idő biztosítása;
 - 3. osztályban az angol nyelv bevezetése.
- A 2020/21-es tanévtől felmenő rendszerben a szabadon tervezhető órakeret (jelölése: **+1**) felhasználásának célja felsőben:
 - a magyar nyelv és irodalom, illetve a matematika tantárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek rögzítésére több idő biztosítása;
 - 6. osztályban a hon- és népismeret, 7. osztályban a dráma és színház bevezetése.

SZENT ISTVÁN RÓMAI KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

2020/21-es tanév óraterve

Tantárgy	Évfolyam/óraszám			
	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	1	2	2
Angol nyelv	-	-	+1	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	-	-	-
Rajz	-	2	1	1
Technika és tervezés	1	-	-	-
Technika életvitel	-	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Óraszám összesen	22+2	23+2	22+3	24+3
Hittan	1	1	1	1

Tantárgy	Évfolyam/óraszám				
	5.	6.	7.	8.	
			1.	2.	
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4	3+1	3+1	4
Matematika	4	3+1	3	3	3
Történelem	2	2+1	2+1	2+1	2+1
Hon- és népismeret	-	-	-	-	-
Hittan	1	1	1	1	1
Természettudomány	2	-	-	-	-
Természetismeret	-	2+1	-	-	-
Kémia	-	-	1	1+1	2
Fizika	-	-	2	2	1+1
Biológia és egészségtan	-	-	2	2	1+1
Földrajz	-	-	1+1	1	2
Angol nyelv	3	-	-	-	-
Német nyelv	-	3	3	3	3
Ének-zene	2	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	-	-	-	-
Rajz	-	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	-	-	-	-
Technika és népi kismesterségek	-	1	1	1	0
Digitális kultúra	1	-	-	-	-
Informatika	-	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Óraszám összesen	27+1	25+3	28+3	28+3	
Hittan	1	1	1	1	1

SZENT ISTVÁN RÓMAI KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

2021/22-es tanév óraterve

Tantárgy	Évfolyam/óraszám			
	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	2	2
Angol nyelv	-	-	+1	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	-	-
Rajz	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	-	-
Technika életvitel	-	-	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Óraszám összesen	22+2	22+2	22+3	24+3
Hittan	1	1	1	1

Tantárgy	Évfolyam/óraszám				
	5.	6.	7.		8.
			1.	2.	
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3+1	3+1	4
Matematika	4	4	3	3	3
Történelem	2	2	2+1	2+1	2+1
Hon- és népismeret	-	+1	-	-	-
Hittan	1	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	-	-	-
Kémia	-	-	1	1+1	2
Fizika	-	-	2	2	1+1
Biológia és egészségtan	-	-	2	2	1+1
Földrajz	-	-	1+1	1	2
Angol nyelv	3	3	-	-	-
Német nyelv	-	-	3	3	3
Ének-zene	2	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	-	-	-
Rajz	-	-	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	-	-	-
Technika és népi kismesterségek	-	-	1	1	0
Digitális kultúra	1	1	-	-	-
Informatika	-	-	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Óraszám összesen	27+1	26+2	28+3		28+3
Hittan	1	1	1	1	1

SZENT ISTVÁN RÓMAI KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

2022/23-as tanév óraterve

Tantárgy	Évfolyam/óraszám			
	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	6+2
Matematika	4+1	4+1	4	4+1
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	2
Angol nyelv	-	-	+1	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	-
Rajz	-	-	-	1
Technika és tervezés	1	1	1	-
Technika életvitel	-	-	-	1
Digitális kultúra	-	-	1	-
Testnevelés	5	5	5	5
Óraszám összesen	22+2	22+2	22+2	24+3
Hittan	1	1	1	1

Tantárgy	Évfolyam/óraszám			
	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3	4
Matematika	4	4	3+1	3
Történelem	2	2	2	2+1
Hon- és népismeret	-	+1	-	-
Hittan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	-	-
Kémia	-	-	1	2
Fizika	-	-	1	1+1
Biológia	-	-	2	-
Biológia és egészségtan	-	-	-	1+1
Földrajz	-	-	2	2
Angol nyelv	3	3	3	-
Német nyelv	-	-	-	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	-
Rajz	-	-	-	1
Dráma és színház	-	-	+1	-
Technika és tervezés	1	1	1	-
Digitális kultúra	1	1	1	-
Informatika	-	-	-	1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Óraszám összesen	27+1	26+2	28+2	28+3
Hittan	1	1	1	1

SZENT ISTVÁN RÓMAI KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

2023/24-es tanév óraterve

Tantárgy	Évfolyam/óraszám			
	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Matematika	4+1	4+1	4	4+1
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Angol nyelv	-		+1	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Óraszám összesen	22+2	22+2	22+2	23+2
Hittan	1	1	1	1

Tantárgy	Évfolyam/óraszám			
	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3	3+1
Matematika	4	4	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Hon- és népismeret	-	+1	-	-
Hittan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	-	-
Kémia	-	-	1	2
Fizika	-	-	1	2
Biológia	-	-	2	1
Földrajz	-	-	2	1
Angol nyelv	3	3	3	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház	-	-	+1	-
Technika és tervezés	1	1	1	-
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Óraszám összesen	27+1	26+2	28+2	28+2
Hittan	1	1	1	1

3.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

- Iskolánkban a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközt (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan is tankönyvvé nyilvánított.
- Egy-egy tantárgy tanításához felmenő rendszerben ugyanazt a tankönyvcsaládot használjuk.
- Célunk, hogy a tankönyv legyen tanulásra ösztönző, esztétikus, intézményünk elveinek, céljainak megfelelő szellemiségű.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét jobbító esetben vezetünk be.
- A hittan tankönyvek kiválasztásáról az intézmény lelki vezetője dönt.
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges tankönyveket, taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei, a szaktanárok határozzák meg az iskolavezetéssel egyeztetve.

A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgy esetén, mint testnevelés, technika, rajz, informatika, egyéb eszközökre is szükség van.

A szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk a következő tanév nevelő – oktató munkájához szükséges tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről.

Az iskola arra törekszik, hogy a saját költségvetési keretéből illetve más támogatási forrásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű családok ingyenesen használhatják.

A tankönyvek térítésmentességét az állam biztosítja a tanulók számára 1-8. évfolyamig.

3.3. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

3.3.1. Pedagógiai feladataink megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan

kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az iskolánkban dolgozó fejlesztő pedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. A tanítás folyamában törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.
- A tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a tanulók személyisége és gondolkodása. Az életkori sajátosságoknak megfelelően játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával jutunk közelebb a célhoz.
- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- A tanulási részképességek fejlesztése (beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés), tanulóink problémamegoldó képességének fejlesztése.
- A gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni: előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése.
- Lehetőséget adunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A beszédképesség a szóbeli szövegek megértésének és alkotásának fejlesztése.

Döntően meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét a nyelviség.

Elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata.

Különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása és gyakoroltatása.

Fontos a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.

Kiemelkedően fontos az önálló tanulás képességének kialakítása. A tanulási szokások, technikák tanulása, információszerzés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.

A figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék fejlesztése.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapképességeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulóknak a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést.

Szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség éérését.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja.

Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak.

A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább.

E tevékenységek közben alakulnak a fontos képesség-összetevők (együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés) is. Ezekre egész további életükben szükségük lesz.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.

A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások kialakítása szükséges.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tan-órán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatósághoz nélkülözhetetlen.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kulcskompetencia olyan kompetencia, amely döntő a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke), az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke) és a foglalkoztathatóság (emberi tőke) szempontjából.

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése, melyek a következők:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetenciák

- természettudományos és technikai kompetenciák
- digitális kompetencia
- szociális és állampolgári kompetenciák
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- a hatékony, önálló tanulás

A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartás-formák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy te-rén;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív - interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már 1-6. évfolyamon – megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

3.3.2. Fejlesztési területek-nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Cél, hogy az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.

Az iskolai közösség élete – valamennyi rendezvényével, programjával -, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a becsület, a türelem, a megértés, az elfogadás, a másikhoz fordulás, elkötelezettség, belső szabadság.

Egyházi fenntartású intézményként minden gyermek hittant tanul.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Ezen alapelvek teljesülése érdekében szervezzük intézményünkben az alábbi programokat:

A tanórai foglalkozásokat folyamatosan hasssa át a hazaszeretetre nevelés, a Kárpát-medencei értékek megismerése.

Nemzeti ünnepek és megemlékezések méltó megszervezése. Módját és idejét a munkaterv rögzíti. (Aradi Vértanúk Emléknapja, 1956-os Forradalom és Szabadságharc Emléknapja, 1848-49. Évi Forradalom és Szabadságharc Emléknapja)

Határon túli tanulmányi kirándulás szervezése a „HATÁRTALANUL” program keretén belül a 7. évfolyamosok számára.

Tantermen kívüli tanórai foglalkozásokkal (történelem, társadalomismeret, rajz, osztályfőnöki) megismertetni a tanulókkal településük történelmi-, kulturális-, szakraális értékeit.

A népmese napja rendezvénysorozat.

Projektekben bemutatni szűkebb szülőföldünk értékeit, hungarikumokat.

Tanulmányi kirándulások, táborok szerves része a meglátogatott terület kulturális értékeinek, hagyományainak, gyűjteményeinek megismerése.

Zarándoklatokkal megismerni a régió kegyhelyeit.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztélet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek területei intézményünkben:

- Diákönkormányzat működtetése demokratikus alapokon.
- Bűnmegelőzési előadások, foglalkozások felső tagozatos tanulók részére a rendőrség munkatársainak bevonásával.
- 1956-os Forradalom és Szabadságharc Emléknapiához kapcsolódó drámapedagógiai előadás az iskolaközösség részére, melyet iskolánk tanulói adnak elő.
- Állampolgári ismeretek oktatása történelem órán 8. évfolyamon.
- Állampolgárságra nevelés osztályfőnöki foglalkozásokban.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók,

az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Ennek megvalósítására intézményünk az alábbi programokat vezette be:

- CSÉN program
- Lelki napok programjai

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

Intézményünkben a 2017/18-as tanévben került bevezetésre családi életre nevelés.

A családi életre nevelés tantárgy keretein belül a diákoknak lehetősége nyílik a „harmonikus családi életre” való felkészülésre, valamint személyiségfejlesztéssel kapcsolatos ismeretek elsajátítására, mindezt a katolikus értékrend szellemében. Ezen felül fontos szerepet kapnak alapvető emberi értékek (pl.: barátság, szeretet, tolerancia, megértés, önfogadás stb.), azért hogy a tanulók képesek legyenek ezeket egymás felé közvetíteni.

A CSÉN-t (családi életre nevelés) az egyik hittanóra „terhére” heti egy alkalommal tartják a felkészített pedagógusok a kijelölt osztályokban.

A CSÉN az organikus nevelést helyezi a középpontba, amelynek lényege a tanulókat egyéni készségeik és képességeik alapján szemlélni, valamint ennek szellemében nevelni és oktatni. Ezért olyan alternatív pedagógiai módszerek kerülnek alkalmazásra, mint például közösségépítő játékok, szerepjátékok, közös helyzetgyakorlatok az adott tanulócsoport életkori sajátosságainak megfelelően.

CSÉN: „A család-órák közoktatásban történő meghonosítása, hogy a fiatalok egészséges életmóddal és harmonikus családi élettel kapcsolatos ismeretei, tapasztalatai mélyüljenek, ismerjék fel a veszélyes élethelyzeteket, belső meggyőződésből tudjanak „igen”-t mondani a valódi értékekre...”

A CSÉN-7 tematikus egysége:

Család, mint a társadalom legalapvetőbb egysége és annak működése

Társas kapcsolatok - kommunikáció - konfliktuskezelés

Jellem és értékrend

Önismeret és érzelmi intelligencia

Nemiség- férfi/női identitás- szexualitás- párkapcsolatok

Útelágazások, zsákutcák, útvesszők avagy veszélyek és devianciák, döntéshelyzetek

Változások következményei és kezelésük

Életünk a család! ajánlása alapján

SZÉK: <http://www.holnaphonlap.hu/node/10>

SZÉK: <http://www.holnaphonlap.hu/node/18>

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Iskolaszintű programok:

- pályaaorientációs nap,
- pályaaorientációs tevékenységek osztályfőnöki foglalkozásokon,
- megyei/térségi pályaválasztási kiállítás meglátogatása,
- intézmények látogatása,
- pályaválasztási tanácsadás.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Ennek érdekében a köznevelési intézmény az alábbi tanórákon biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását:

- matematika,
- informatika,
- történelem,
- osztályfőnöki.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

Intézményi feladatok:

- Médiatudatosságra nevelés osztályfőnöki foglalkozásokon.
- Minden szaktanár feladat, hogy ösztönözze a tanulókat az infokommunikációs eszközök célszerű, kritikus és etikus használatára.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Intézményi feladatok:

- Belső késztetéssé alakítani a tanulási folyamatot kreatív tanítással, folyamatos motivációval, az egyén sikereinek észrevételével, ösztönző visszajelzésekkel.
- Kooperatív módszerek alkalmazása szaktárgyi és egyéb foglalkozásokon.
- Tanulás módszertani gyakorlatok alkalmazása szaktárgyi órákon, tanulószobai foglalkozásokon
- Könyvtári foglalkozások szervezése.
- Oktatási szoftverek alkalmazása a tanítás-tanulás folyamatában. Ismeretszerzésre használható applikációk, honlapok alkalmazása.

3.3.3. A kulcskompetenciák fejlesztésével kapcsolatos feladatok

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teszi az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához. Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

Kommunikációs kompetencia

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Matematikai, gondolkodási kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján;
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén;

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a

szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Tanulás kompetenciája

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót és a mozgóképet.

3.3.4. A differenciálás

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot - a tanuló szükségleteinek megfelelően - közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulónak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak

figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

3.4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

Ennek alapján az iskola minden osztályban megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelésóra keretében.

3.5. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

Pedagógiai programunk szerint választható tantárgy iskolánkban nincs. A választható foglalkozások közé tartoznak a délutáni sportfoglalkozások, szakkörök, stb. A választható foglalkozások meghirdetésekor közöljük azt is, hogy a foglalkozást várhatóan melyik pedagógus fogja vezetni.

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára a törvényben meghatározott heti tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért nincs lehetőség.

3.6. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, magatartás és szorgalom minősítésének elvei

3.6.1. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, tantárgyakból az 1-4. évfolyamon a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek;

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv (a 3-8. évfolyamon), matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül **szóban** és **írásban** is ellenőrizhetik;
- a készségtárgyakból **gyakorlati** teljesítményt is értékelnek
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagából és fő követelményeiből **szummatív jellegű** témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az **iskola helyi tantervében előírt követelményekhez**; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott - fejlődött-e vagy hanyatlott - az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az 1. évfolyamon minden tantárgy esetében csak **fejlesztő** jellegű szöveges értékelést alkalmazunk. Év elején, ha indokolt, **diagnosztizáló** felmérést végzünk.
- A 2-8. évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben és tanév végén minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
- **Az 1. évfolyamon** a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük az alábbi tantárgyaknál: ének-zene, **környezetismeret**, magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, **rajz**, **vizuális kultúra**, **technika-népi kismesterségek**, **technika és tervezés**, testnevelés, hittan. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
 - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT: A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.
 - JÓL TELJESÍTETT: A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.
 - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT: A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.
 - GYENGÉN TELJESÍTETT: A tantervi követelményeket gyenge szinten teljesíti. Ismeretanyaga középestől gyengébb szintű, alkalmazása során rendszeresen igényel segítséget. Szóban és írásban állandó segítséggel nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak nehézségek árán képes.

- FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL: A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles:

- A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.
- Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.
- Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.
- Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.
- A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó:

- A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.
- Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.
- Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.
- Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes:

- Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.
- Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.
- Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges:

- A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.
- Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.
- A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen:

- A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

A 2. évfolyamtól félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük. Az első évfolyamon félévkor és év végén a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével értékeljük.

A 2. évfolyamtól félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Értékeléskor, átlagszámításkor 51 századtól felfelé kerekítünk. (Pl. 3,51 = 4-es osztályzatot ér).

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: **jeles (5) jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)**. Azon tanuló év végi bizonyítványába, aki egész tanév során 4,8 fölötti átlagot teljesített, vagy alacsony óraszámú tantárgyaknál 5-ös osztályzatok mellett félévente csak egy 4-est szerzett, az illető tantárgyból ~~kitűnő~~ bejegyzést **tantárgyi dicséretet** kap.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az elektronikus naplón keresztül. Az elektronikus napló bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi.

A tanulók tanulmányi munkájának teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók témazáró dolgozatainak, félévi és év végi méréseinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását az alábbi szerint végezzük.

Alsó tagozat

a) Felmérések, témazárók, dolgozatok:

90-100%	=5
74-89%	=4
50-74%	=3
30-49%	=2
29-0%	=1

b) Helyesírás értékelése (1-4. évfolyamon):

0-2 hiba	=5
3-4 hiba	=4
5-6 hiba	=3
7-8 hiba	=2
9 hibától	=1

c) Másolás értékelése (1-2. évfolyamon):

1 hiba	=5
2 hiba	=4
3-4 hiba	=3
5-6 hiba	=2
7 hiba	=1

Másolás értékelése (3-4. évfolyamon):

0 hiba=5

1 hiba=4

2 hiba=3

3 hiba=2

4 hiba=1

Felső tagozat

Témazáró dolgozatok:

90-100%=5

74-89%=4

50-74%=3

30-49%=2

29-0%=1

A második-nyolcadik évfolyamon az elektronikus napló félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek osztályzással minősítésre:

- **2-4. évfolyamon:** magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv (harmadik évfolyamtól), matematika, környezetismeret, ének-zene, rajz, technika, testnevelés, hittan, informatika (negyedik évfolyamtól).
- **5. évfolyamon:** magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, természetismeret, ének-zene, rajz, technika (– népi kismesterségek), hon- és népismeret, testnevelés, hittan.
- **6. évfolyamon:** magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv(ek), matematika, informatika, természetismeret, ének-zene, technika (– népi kismesterségek), rajz, testnevelés, hittan.
- **7. évfolyamon:** magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv(ek), matematika, informatika, fizika, biológia és egészségtan, kémia, földrajz, ének-zene, rajz, technika (– népi kismesterségek), testnevelés, hittan.
- **8. évfolyamon:** magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv(ek), matematika, informatika, fizika, biológia, kémia, földrajz, ének-zene, rajz, testnevelés, hittan, médiaismeret, technika (– népi kismesterségek).

A 2020-21-es tanévtől (1. és 5. évfolyammal kezdve) felmenő rendszerben az alábbira módosulnak a tantárgyi elnevezések:

- Rajz → Vizuális kultúra
- Természetismeret → Természettudomány
- Biológia és egészségtan → Biológia
- Technika → Technika és tervezés

- Informatika → Digitális kultúra
- Új tantárgy: Dráma és színház

3.6.2. Az iskolai beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Az iskola írásbeli beszámoltatásának formái, rendje, korlátai

Formái:

- írásbeli felelet (előző órák tananyagából, alapműveletekből, helyesírás)
- témazáró dolgozat (egy-egy téma lezárása után)
- felmérés (félévkor vagy év végén) magyar-matematika tantárgyakból
- szintfelmérés (év elején)
- házi dolgozat (szaktanár által kijelölt témából, otthoni, önálló munkával)
- dolgozat
- röpdolgozat
- beszámoló
- házi feladat
- órai munka
- projekt munka
- füzetvezetés

Rendje és korlátai:

A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal **alsó tagozaton legfeljebb 1, felső tagozaton 2 témazáró**, illetve **félévi vagy év végi felmérő** dolgozatot lehet íratni. Erről a diákokat tájékoztatni kell, az összefoglalást megelőző órán.

Értékelésben betöltött szerepük:

- Az írásbeli felelet egyszeres osztályzatnak számít, **naplóban a különböző színnel beírt osztályzatok azonos értékűek.**
- Házi dolgozat egyszeres jegynek számít.
- A témazáró dolgozatok és felmérők érdemjegye duplán számít, **beírása piros tollal történik.**

Az iskola szóbeli beszámoltatás formái, rendje, korlátai

Formái:

- szóbeli felelet
- gyakorlati feladat
- beszámoló
- házi feladat
- projekt munka
- órai munka
- kiselőadás

Rendje és korlátai:

A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy tanulóval **alsó tagozaton legfeljebb 1, felső tagozaton legfeljebb 2 felelet lehetséges.**

Értékelésben betöltött szerepük:

A szóbeli számonkérés egyszeres osztályzatnak számít.

3.6.3. Az otthoni /napközis/ felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- a házi feladat mértékét a tanítóknak és szaktanároknak úgy kell meghatározni, hogy annak elkészítése átlagos képességű tanuló esetében ne haladja meg alsó tagozaton: 1-2. osztályban kb. a 45 percet; 3-4. osztályban kb. a 90 percet. Felső tagozaton tantárgyanként átlagosan ne haladja meg kb. a 30 percet;
- az 1-4. évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot, kivétel olvasó napló;
- az 5-8. évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére nem kapnak írásbeli házi feladatot, szóbeli adható (pl. kötelező olvasmány).

3.6.4. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8.évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)**, érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök és az ott tanítók, minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzik.

A 2-8. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnökök, a hitoktatók és szaktanárok minden hónap végén közösen érdemjegyekkel értékelik.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület vélemény alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi osztályzatokat az elektronikus naplóból kinyomtatott értesítő alapján küldjük ki a szülőnek és az év végi osztályzatokat a bizonyítványba jegyezzük be.

A tanulók magatartásának értékelése

Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás:

- fegyelmezett tanórán és tanórán kívül (szünetben, napköziben, kiránduláson, ünnepélyen)
- vigyáz az iskola és saját értékeire, figyelmezteti társait is erre
- tisztelettudó, udvarias tanáraival, társaival, felnőttekkel szemben
- figyelmes és önszántából segítőkész
- közösségi programokban szívesen részt vesz
- ismeri és betartja az iskola házi rendjét, társait is figyelmezteti ennek betartására
- a vállalt vagy rábízott feladatokat lelkiismeretesen elvégzi
- nincs elmarasztalási fokozata, nincs igazolatlan órája

Megjegyzés: Mindezeket nem csak a tanárai jelenlétében tartja be.

Jó:

- fegyelme tanórán és tanórán kívül megfelelő
- vigyáz az iskola és saját értékeire
- tisztelettudó, udvarias
- ismeri és betartja a házirendet
- a rábízott feladatokat töle telhetően a legjobban igyekszik elvégezni,
- nincs elmarasztalási fokozata, nincs igazolatlan órája

Megjegyzés: Mindezeket nem csak a tanárai jelenlétében tartja be.

Változó:

- fegyelme változó, a tanítási órákat néha zavarja fegyelmezetlenségével
- figyelmeztetni kell, hogy az értékek megóvására
- házirend betartására figyelmeztetni kell
- meggondolatlan magatartásával kárt okoz
- a felnőttekkel és társaival szemben esetenként udvariatlan
- társaival nem túl barátságos, esetleg elszigetelődik
- beszéde kulturálatlan (gyakran használ trágár kifejezéseket)
- a rábízott feladatokat nem mindig végzi el, munkája pontatlan
- legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetője van
- nincs igazolatlan órája

Rossz:

- fegyelme kifogásolható, gyakran kell figyelmeztetni
- az iskolai házirend szabályai ellen sorozatosan vét, sokszor fegyelmezetlen
- rongálja az iskola felszerelését, készakarva kárt okoz
- viselkedésével sérti a közösséget, társaival sértő (akár szavakkal, akár tetlegesen)
- a rábízott feladatokat nem végzi el

- van osztályfőnöki intéje, vagy ennél súlyosabb elmarasztalási fokozata (igazgatói figyelmeztető, igazgatói inté)
- van igazolatlan órája

A tanulók szorgalmának értékelése

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület és a hitoktató véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi osztályzatot az elektronikus naplóba, az év végi osztályzatot az elektronikus naplóba és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás:

- képességeinek megfelelően, önállóan teljesít, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- munkavégzése pontos, munkája igényes
- felszerelése, házi feladata hiánytalan
- tanórán figyel, aktívan bekapcsolódik
- szorgalmi feladatokat vállal iskolai és iskolán kívüli rendezvényeken

Jó:

- képességei szerint, viszonylag egyenletesen teljesít
- házi feladata, felszerelése hiánytalan
- ügyel munkája tetszetős külsejére
- munkáját általában önállóan, pontosan végzi, tanórán figyel

Változó:

- nem képességei szerint tanul, tanulmányi munkája ingadozó
- többször képességei alatt teljesít, órákon passzív
- munkája pontatlan, nem elfogadható a külalakja, munkavégzése rendszertelen
- felszerelése, házi feladata hiányos

Hanyag:

- nagyfokú közömbösség jellemzi
- házi feladata, felszerelése gyakran hiányos
- munkája, füzetvezetése csúnya, rendszertelen, áttekinthetetlen
- tanulmányi munkájában mélyen képességei alatt teljesít

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréshez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Az iskola jutalomban részesítheti azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez.

3.6.5. A tanulók jutalmazásának és büntetésének elvei

Jutalmazás

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén dicséretben részesíthetők

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért.

Az egyes tanévek végén, **valamint a nyolc éven át** kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át. A nyolc éven át kitűnő tanuló fényképe az iskola folyosóján elhelyezett tablóra is felkerül.

Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek. - Országos versenyért - nevelőtestületi dicséret jár.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Büntetés

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések írásbeli formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatóhelyettesi figyelmeztetés,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói megrovás,
- tantestületi figyelmeztetés,
- tantestületi megrovás,
- különösen súlyos esetekben fegyelmi eljárás,
- a fegyelmi eljárás következménye lehet az iskolából való kizárás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben - a vétség súlyára való tekintettel - el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

3.7. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban az osztályok létszámai nem indokolják a csoportbontást.

Az egyéb foglalkozások indításának elvei, feltételei:

- tartalma, követelménye legyen összefüggésben a pedagógiai program cél- és feladat rendszerével,
- biztosított legyen a személyi, tárgyi és eszközrendszer.

3.8. Egészségnevelési elvek, programok, tevékenységek

Egészségnevelési elvek

A tanulók ismerjék meg:

- a helyes táplálkozási szokásokat,
- a rendszeres mozgás egészségmegőrzésben játszott szerepét,
- a napi és heti életritmus kialakítását,
- a stressz kezelés módszereit,
- a lelki egyensúlyuk megővésének módját,
- az egészségvédelem kiemelt kérdéseit.
- a közlekedési szabályok rendjét,
- a testi higiénés szokásokat,
- a káros függőségektől mentes élet előnyeit.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő programok, tevékenységek szolgálják:

- a mindennapi testedzés lehetőségét
 - a testnevelés órák,
 - az iskolai sportkör és tömegsport foglalkozásai,
 - az úszásoktatás biztosítják;
- a helyi tantervben szereplő
 - környezetismeret,
 - természetismeret,
 - biológia,
 - CSÉN,
 - testnevelés,
 - technika tantárgyak egészséges életmódra vonatkozó tananyagai;
- az 5 – 8. évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
- az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - szakkörök;
 - gyalog- és kerékpártúrák szervezése;
 - játékos vetélkedő az 5-8. évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
 - félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
 - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrő vizsgálatának megszervezésében.

A tanulóknak rendszeres fogászati, szemészeti és általános szűrő vizsgálaton kell részesülniük.

Az egészségneveléssel kapcsolatos célok, feladatok

Célok:

- A nevelés – az egyéni képességek figyelembe vételével – a gyermeki személyiség egészére irányuljon.
- Törekedjünk, hogy a tanulók személyiségének része legyen a saját belső és külső környezetük iránti figyelem és igényesség.
- Értsék, hogy az ember, felelős saját és társai élete minőségéért, és az emberi élet minősége a saját környezetével szoros kölcsönhatásban állnak.
- Váljon belső igénnyé a rendszeres mozgás, a friss levegőn való tartózkodás.
- Törekedjenek az egészséges táplálkozási szokások szerinti étkezésre.
- Tudatosuljon a tanulóknál, hogy a külső megjelenésnek, a higiéniának egészségügyi és társadalmi vonatkozásai vannak.
- Tudják alkalmazni a tanult ismereteket, váljon szükségletté a rendszeres testápolás, fogápolás.
- Az iskolánkban olyan légkör kialakítása, ahol jól érzik magukat a gyerekek.
- Lássák be, hogy a káros szokások tudatos távolságtartással megelőzendők és megelőzhetők.
- A balesetveszély kiküszöbölése.
- Értsék saját fejlődésüket, testi-lelki változásait, érzelmeiket és társkapcsolataikat.
- Nyerjen különös hangsúlyt a család jelentősége.
- Felelősséggel viszonyuljanak a nemi élethez.

Iskolánk e célok eléréséhez, a káros szokások megelőzéséhez, biztosítja a prevenciók programok működését, együttműködve az egészségügyi hálózat szakembereivel: iskolaorvos, védőnő, rendőrség - igény szerint: önismereti tréningek gyerekeknek, pedagógusok, pszichológusok bevonásával.

A tanulók testi fejlődéséhez kapcsolódó feladataink:

- Az első-negyedik évfolyamon játékos és egészségfejlesztő testmozgást szervezése.
- A mindennapos testnevelés órákhoz a tárgyi feltételek biztosítása.
- A tömegsport órák kínálatának színesítése, háziversenyek bővítése.
- Tanulóinknak az iskolai programok keretében az úszásoktatás biztosítása.
- Szabadidős tevékenységhez kapcsolódó sportrendezvények, sportnapok, erdei iskolai programok, túrák, kirándulások szervezése.
- Gyermektánc és társas tánc oktatás tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon.
- A mindennapos testnevelés keretében olyan sportjátékokat is szervezünk, melyek a játék örömein túl a helyes testtartás kialakításában, megőrzésében és a testedzés megszerettetésében fontosak.
- Az iskolai napközi otthonos ellátás biztosítja azokat a feltételeket és tevékenységi formákat, amelyek lehetővé teszik a gyermekek egészséges életmódra nevelését: helyes heti rend és napirend kialakítása, jó pszichés klíma, személyi higiénia követelményeinek betartása.
- Általános fizikai állapotmérés a testnevelést tanítók által.
- Osztályfőnöki órák keretében és a felső tagozatosoknak szervezett egész napos program keretében meghívott szakembereket is bevonunk a tanulók életkorának megfelelő egészségnevelésébe.
- A gyógytestnevelésre utalt gyermekek szakszerű, állapotuknak megfelelő ellátása.

- Az egészséges táplálkozásra nevelés, az egészséges életmód igényének kialakításához – a tantárgyak tananyaga szerint.
- Az iskolai diákétkeztetés az egyik színtere a helyes táplálkozásnak, ezért kívánatosnak tartjuk, hogy bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék- és gyümölcskínálat.
- A testi egészség megóvása érdekében fontosnak tartjuk a közlekedésbiztonság, a közlekedési szabályok iskolai oktatását.
- Az osztályfőnöki órák keretében tartott egészségtan foglalkozásokkal rendszeressé tesszük a testi, lelki egészségmagatartás kialakítását segítő védőnői órákat.
- Fontos, hogy tanulóink tevőlegesen is vegyenek részt az egészséges környezet kialakításában, megóvásában. Vigyázzanak az iskolai berendezésekre, a tisztaságra.
- Törekszünk arra, hogy a pozitív személyiségjegyek; szeretet, bizalom, bátorság, derűlátás, segítőkészség vezéreljék tetteiket. Nem engedhetjük az agresszív, öntörvényű magatartás elterjedését.
- Tolerancia, a másság elfogadása.
- Szabadidős programok gazdag kínálata.
- Megismertetjük a kamaszkor testi-lelki változásait, valamint a különböző nemzedékek körében jellemző nemi szerep sztereotípiákat, a felelőtlen nemi élet következményeit.

3.8.1. Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fitsségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-ában a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportkörrel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.

7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

3.8.2. A tanulók fizikai állapotának felmérése

„NETFIT” - NEMZETI EGYSÉGES TANULÓI FITTSÉGI TESZT

A NETFIT célja

A tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával. A NETFIT elsősorban diagnosztikai jelleggel méri és követi nyomon a tanulók fizikai fittségét, a köznevelési intézmények rendelkezésére bocsátott útmutató szerint. [„Kézikönyv a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) alkalmazásához”]

A NETFIT tartalmi területei

A NETFIT a fizikai fittségi mérés során három tartalmi területet, azokhoz kapcsolódóan pedig négy fittségi profilt különböztet meg az alábbiak szerint.

A NETFIT tartalmi területei és a kapcsolódó fittségi profilok		
Tartalmi területek	Fitsségi profilok	Leírás
A tanulók testösszetételére vonatkozó mérések – az antropometriai paraméterek mérése és a testösszetétel becslése	Testösszetétel és tápláltság profil	A NETFIT testösszetétel és tápláltsági profilja tartalmazza a testtömeg és testmagasság értékekből számított testtömegindexet (BMI) és a testzsírszázalék értéket.
A tanulók vázizomzatának fittségére vonatkozó (pálya) tesztek	Vázizomzat fitsségi profil	A NETFIT tesztek közül a vázizomzat fittségével az ütemezett hasizom teszt, a törzsemelés teszt, az ütemezett fekvőtámasz teszt, a kézi szorítóerő mérés és a helyből távolugrás teszt foglalkozik.

	Hajlékonysági profil	A hajlékonysági teszt megbízható eredményekkel szolgál a térdhajlító izmok nyújthatóságáról.
A tanulók aerob kapacitására vonatkozó (pálya) tesztek	Aerob fittségi (állóképességi) profil	Az aerob fittségi profil a 20, vagy 15 méteres állóképességi ingafutás teszt eredménye alapján becsült aerob kapacitás minősítését tartalmazza, vagyis a légzőszervrendszer és a keringési rendszer állapotának, a szervezet oxigénszállító és oxigénfelhasználási képességének mutatója.

A tanulók testösszetételére és tápláltsági állapotára vonatkozó mérések típusai

- Testtömeg mérése
- Testmagasság mérése
- BMI (az előző két érték alapján számítva)
- Testzsírszázalék mérése

A tanulók aerob kapacitására és vázizomzatának fittségére vonatkozó mérések, tesztek

	A	B
1.	Mérés megnevezése	Mérés célja
2.	Ütemezett hasizom teszt	Hasizomzat erejének és erő-állóképességének mérése.
3.	Törzsemelés teszt	A törzsfeszítő izmok erejének mérése.
4.	Ütemezett fekvőtámasz teszt	A felsőtest izomerejének és erő-állóképességének mérése.
5.	Kézi szorítóerő mérés	Az alkar izmainak maximális izommetrikus erő kifejtőképességének mérése.
6.	Helyből távolugrás teszt	Alsó végtag dinamikus erő kifejtési képességének mérése.
7.	Hajlékonysági teszt	A térdhajlító izmok nyújthatóságának mérése.
8.	Állóképességi ingafutás teszt 15 m, ill. 20 m	Maximális oxigénfelvétel-képesség becslése.

A mérés ideje:

Az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa – az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban – az országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával a nappali rendszerű iskolai oktatás rendje szerinti tanulók

részvételével ellátja a tanulók fizikai állapotának és edzettségének (a továbbiakban együtt: fizikai fitness) mérésével kapcsolatos feladatokat.

A méréseket végzi: a testnevelést tanító pedagógus.

3.9. Környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

Alapelve: A teremtet világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése.

Célja: A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása. Tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének megalapozása. Tanítványaink alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása. Épüljön a hagyományok védelmére.

A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megővésének céljaival összhangban.

Területei:

Az alábbi területek szolgálják környezeti nevelésünk gyakorlati megvalósítását:

Környezetkultúra: művészetek, kézművesség, mikrokörnyezet (iskola, tanterem, iskolaudvar) kialakítása.

Környezetvédelem: hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés.

Szinterei

- Példamutató iskolai környezet,
- Tantermek, folyosók, udvar élő sarok kialakítása,
- Anyag és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés,
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- Kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése,
- Egyéb foglalkozások, a napközi és tanulószobai foglalkozások,
- Projektnapok iskolán kívüli helyszíne.

Kiemelt feladataink:

- A tanulók (életkori sajátosságainak figyelemre vételével) foglalkozzanak a környezet megővésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - Tiszajenő természeti értékeivel,
 - Tiszajenő környezetvédelmi feladataival,
 - a környezetvédelem által nyújtott lehetőségekkel,
 - a környezetszennyezés formáival és következményeivel.

- Tudatosítjuk tanulóinkban, hogy az érintetlen környezet nagy érték, azt óvni kell.
- Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik.
- A tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelősséget vállaló életvitel kialakítása; olyan értékrendszer megszilárdítása, amely megbecsüli, értékeli a környezetet ápoló, szépítő embert; igyekszünk ráirányítani tanítványaink figyelmét az épített értékekre is.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának feladata.

Az iskolai környezeti nevelést a következő programok, tevékenységek szolgálják:

- erdei iskola
- Határtalanul program
- biológia, földrajz, környezetismeret, természetismeret, kémia tantárgyak ismeretanyagának feldolgozása
- projektnap
- kirándulások
- megemlékezés a Föld Napjáról, (szaktanárok irányításával)
- hasznosanyag-gyűjtés (szelektív hulladékgyűjtés)
- az iskola udvarának ápolása, szépítése,
- iskolakert gondozása,
- ismeretterjesztő előadások, filmek
- madármegfigyelés (tanórához kapcsoltnak),

A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
1. Környezettudatos magatartás elősegítése	A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten.	Zaj- és levegőszennyezés mérése az iskola településén.	A káros környezeti hatások tudatosítása.
	A természetes és környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának, hasznának ismerete.	Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén.	Környezetbarát anyagok megismerése.

2. A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése.	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése.	A közvetlen környezet problémáinak felismerése
	Felelős állampolgári magatartás kialakítása. Tudatos egészségmegőrzési viselkedés. A szűrővizsgálatok fontosságának	A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.	Az egészségmegőrzés alapjainak a kialakítása.
3. Környezettudatos értékrend, „ökológiai morál” kialakítása	Gondolatok befogadására és kifejezésére való nyitottság és képesség fejlesztése. A környezet esztétikai felismerése iránti igény kialakítása. Az együttes cselekvésekhez szükséges sajátos kommunikáció fejlesztése. Családi szerepek.	Helyzetgyakorlatok, tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Az iskola esztétikai képének közös kialakítása. Erdei iskola, osztálykirándulás, projektnapok , iskola szintű programok közös megvalósítása.	Szerepjátékok által a különböző élethelyzetek megismerése.

3.10. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség érvényesülését szolgáló tevékenységünk alapvető célja, hogy biztosítsuk az intézményen belül az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézményi szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célunk az esélyteremtést támogató lépések megvalósítása, a hátrányok kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása, különösen a sajátos nevelési igényű és a magatartási, beilleszkedési, tanulási nehézségekkel küzdő, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre tekintettel.

Prevenció

- A tanulók szűrése, felmérés, vizsgálat kezdeményezése, szakvélemények elemzése.
- Folyamatos együttműködés a Pedagógiai Szakszolgálattal.
- Különleges gondozásba vétel esetén kompetens szakemberek (gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, iskolapszichológus, speciális szakember) segítségével együttműködve a fejlesztés tervezése és végzése.

Felzárkóztatás

A lemaradás fokának és okainak feltárását követően megszervezzük és megkezdjük a tanuló helyes önismeretre nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató, valamint a tanórai differenciált foglalkozásokat.

- A tanulási kudarcok csökkentését, a további tanulói életút sikerességét csak az egyéni haladási ütemet lehetővé tevő alternatív oktatásszervezés: a projektoktatás, a kooperatív tanítási, tanulási technikák alkalmazása biztosítja.
- Korrepetálás, fejlesztés, egyéni bánásmód, differenciálás biztosítása. Különös tekintettel a versenyeken, edzőtáborokban való részvétel miatt hátrányba kerülő tanulók tanulmányi munkájának támogatására, felzárkóztatására. Az élsportolói osztályban a hiányzások pótlására gyakoribb egyéni felkészítésre, fejlesztésre, a követelmények egyéni ütemezésére van szükség.
- Az osztályfőnök, szaktanárok kiemelt, támogató, segítségnyújtó szerepe.
- A tanórai munkában megnő a differenciálás különböző módszereinek szerepe.
- A szaktanárok szükség esetén tanmenetüket kiegészítve felzárkóztatási tervet készítenek.
- Valamennyi tantárgyat oktató pedagógusnak feladata a saját szakterületén az általános és speciális tanulási módszerek, technikák megismertetése a tanulókkal, a szülők bevonása, a helyes módszerek elsajátítása az otthoni foglalkozás érdekében.

3.11. Magasabb évfolyamra lépés feltételei

- A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
- A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból legalább az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszerezni a tanulónak továbbhaladásához.
- Ha a tanuló a 2-8. évfolyamon tanév végén elégtelen osztályzatot szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.
- A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
 - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;
 - egyéni munkarendben tanult.
- Az első évfolyamon a köznevelési törvény előírásának megfelelően a tanuló csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamba, ha iskolalátogatási bizonyítványt kapott.

4.AZ ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

4.1. Küldetésnyilatkozat

Egy életre szólóan meghatározóak a kisgyermek korban megszerzett ismeretek, és magatartásformák. A keresztény nevelést is már kisgyermek korban kell elkezdni, mert minden kornak meg van a maga jellemzője, mind érdeklődésben, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. Keresztény nevelésre minden gyermeknek szüksége van. Sok gyermek már a családban megkapja ezt a nevelési módot. Szülein keresztül megérik Isten szeretetét, megismerik Jézus Krisztus életét otthoni tapasztalataik során. Megtanulják a rend, a tisztesség, a tisztelet fogalmát. Vannak olyan kicsi gyermekek, akik a katolikus óvodában szerzik meg első vallásos ismereteiket. Az őket körülvevő felnőttek - óvónők, dajkák - példájából tapasztalják meg Isten szeretetét. A keresztény óvónők és dajkák keresztény világnézetükkel, keresztény erkölcsi normák betartásával, keresztény közösségi életükön keresztül szavaikkal, tetteikkel, példamutatással tudják segíteni a gyermek keresztény nevelését. A katolikus óvoda egész napja: a játék, a munka, a tevékenységbe ágyazott tanulás egy sajátos jellegű világszemlélettel történik. Az óvodai nevelés során képessé válnak a hit befogadására, nyitottá, kezdeményezővé válnak a másik felé és a környezetükhöz. A tanulási folyamaton belül az anyanyelvi nevelést, a verset, mesét a rajzolást, mintázást, kézimunkát, az éneket, zenét, énekes játékokat a külső (teremtett) környezet tevékeny megismerését és a mozgást vallásos légkörnek kell áthatnia. A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, melynek értékét gyakran kevésbé ismerik. A katolikus óvoda evangelizáló munkája során ez a kincs a Szülő számára fokozatosan föltárul kibontakozik. Nagyszerű lehetőség, hogy a gyermekek a legfogékonyabb korszakukban keresztény értékrend alapján nevelkedjenek. Előny a vallását gyakorló szülő számára biztonságba tudni gyermekét a mai felgyorsult világban.

„Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.,,

(Mt25.40)

A katolikus intézmény küldetése a társadalom felé:

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. Az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése alapvető magatartása, lelkisége kell, hogy legyen a Krisztust követő embernek. Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezzenek a hívek lelkébe, életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai nevelésnek is. A misszionálás egyik eszköze a katolikus óvoda, melyben a nevelés és a tanulás megalapozása folyik. A családokkal való kapcsolattartás

folyamán remélhetőleg egyre több embert segíthetünk az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért nyitottak vagyunk mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét, más felekezetekből érkező családoknál tiszteletben tartjuk saját vallási szokásaikat.

A katolikus intézményküldetése a pedagógus felé:

Mint minden nevelési és oktatási intézmény a katolikus óvoda is pedagógusfüggő. Csak akkor érheti el célját, ha az óvodapedagógusokat, sőt a technikai dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat. A katolikus óvoda otthona a benne megvalósuló keresztény életnek, melyet minél több család számára kell vonzóvá tenni. Ezért olyan dolgozókra van szükség, akiknek mindennapi életük tesz tanúságot hitük mellett.

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé:

A katolikus óvoda éppen olyan gyermek intézmény, mint az állami fenntartásúak, azonban szemléletében, életrendjében arra törekszik, hogy a gyermekekben megalapozza a krisztusi értékrendet, a katolikus életformát. A mindennapos lelki beszélgetések célja a gyermekekben a hitformálás, és elfogadás képességének alakítása. Ezeken a beszélgetéseken örökérvényű igazságokat dolgozunk fel a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően, mint a szeretet, segítség, igazmondás, egymásra figyelés, bocsánatkérés, vigasztalás. Az óvodapedagógus figyel a tehetségekre utaló jelekre és képességeinek megfelelően foglalkoztatja az ilyen gyermeket. A felzárkóztatásra is nagyobb hangsúlyt fektet. Az egészségesen fejlődő gyermek el kell, hogy érje az óvodáskor végére az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, tovább vigyék a keresztény közösségben átélt mintát. Szeretnénk, hogy a Tiszajenői”Jó Pásztor” óvodából kikerülő gyermekek a mennyei Atya szeretetét élvező és érző, a társak és a világ felé nyitott, kreatív, testileg-lelkileg egészséges emberre váljanak.

Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei:

A katolikus óvoda, része az egyház küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Amikor katolikus nevelésről szólunk Jézus által adott küldetésről van szó, szükséges megfontolni:

- A Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést.
- A hívők számára át kell adni Krisztus életét, amely az ember teljes kibontakozásához vezet.
- Az Egyházi Törvény könyv rendelkezéseit.
- A zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

Az Egyház a katolikus óvoda által, mely föl kínálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

4. 2. Katolikus gyermekkép, katolikus óvodakép

4.2.1. Katolikus gyermekkép

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Törekszünk a gyermeki személyiség egyéni kibontakoztatására, a sokoldalú és harmonikus fejlődés biztosítására, melyhez fontos a gyermeki személyiség tiszteletben tartása, a gyermek szeretete. Kiemelten fontos, hogy testileg-lelkileg egészséges gyermekeket neveljünk, ezért nagy hangsúlyt helyezünk az egészséges életmód szokásainak kialakítására. Szervezetük edzett, ellenállóképes legyen, mozgásuk összerendezett, és célszerű. Tanulják meg szeretni a természetet, és alakuljon ki a természet védelmének, megóvásának igénye. Boldog, kiegyensúlyozott gyermekké váljanak, ezt a kölcsönös bizalmon, tiszteleten alapuló óvodai légkör biztosításával segítjük. Az elfogadó, segítő, derűs óvónői magatartás, a pedagógus személye mindenkor példa legyen. Családhoz igazodva, a családdal együtt az egyéni képesség, és fejlettség figyelembe vételével érhetjük el, hogy alkotóképes, másokra érzékeny, világosan gondolkodó, felelősséggel cselekvő gyermekké váljanak.

A keresztény óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti a vallási neveléssel, a keresztény értékek hordozásával, megismertetésével.

4.2.2. Katolikus óvodakép

„Bizony, bizony mondom nektek: Én vagyok a jó pásztor, ismerem enyéimet, és enyém is ismernek engem, mint ahogy az Atya ismer engem, és én ismerem az Atyát.”(Jn 10,1-14).

A Jó Pásztor Óvoda nevet választottuk, mert szeretnénk, hogy Jézus Krisztus jó pásztor módjára soha ne hagyja el óvodánkat, terelgesse tanításaival az igaz hit és szeretet felé óvodás gyermekeinket, családjukkal és az óvoda nevelő- testületével együtt.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A katolikus óvoda szakmailag önálló nevelési intézmény, amely segíti a családi nevelést. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Óvodánk betölti óvó-védő, szociális, és nevelő személyiségfejlesztő funkcióját a szülők igénye szerint, pedagógiai tevékenység rendszerével, és tárgyi környezetével. Szorgalmazzuk a sajátos nevelési igényű gyermekek (beilleszkedési, tanulási, és magatartási zavar) segítségét megfelelő vizsgálati helyre való utalással. Ezen diagnózissal bíró gyermekek kiemelt figyelemmel történő nevelésük megfelelő rehabilitációs kezelés mellett történjen.

4.2.3. Óvodaarculat-hagyományaink

Óvodánk programja katolikus keresztény szellemű program. Célunk, hogy óvjuk és gyarapítsuk azokat a hagyományokat, amelyeket közösségünk a szülőkkel, az egyházközséggel együttműködve fennállása során kialakított. Családias légkörben, vallásos lelkülettel várjuk a hozzánk érkező gyermekeket. Fontosnak tartjuk, hogy megalapozzuk a gyermekek nemzeti identitását, megismerjék nemzetünk értékeit, népi kultúráját, regionális hagyományainkat és magukévá tegyék azokat.

Óvodánkban a 3 – 7 éves korú gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően kiemelkedő hangsúlyt fektetünk a katolikus egyház és a magyar népünk ünnepeinek megismertetésére, hagyományainak ápolására. Meggyőződésünk, hogy az ünnepelni tudás képességének kialakítását a néphagyomány ápolás, a természet és a társak szeretetére nevelés elősegíti.

Gyermekeink évről – évre részt vesznek a jeles napokat megelőző közös készülődésben. Az ünnepre hangoló, örömteli közös tevékenykedés a gyermek szociális viselkedésére maradandó hatást gyakorol. Elképzeléseink között szerepet kapnak a minden napokhoz kapcsolódó ünnepek, a gyermeki élet ünnepei – a gyermekek születésnapjainak köszöntése. Ilyenkor a gyermek központba kerül, társai csak rá figyelnek, vele törődnek, őt ünneplik. A szülőkkel elfogadtatott köszöntési mód, a vidám ünneplés az érzelmi szükségletek kielégítését szolgálja.

A gyermekek számára fontos ünnep az Édesanyák napja. Az anya köszöntésére a gyermek érzelemmel teli örömmel készül. Mi óvónők elsősorban az ajándék készítésében nyújtunk segítséget, ezáltal az érzelmi kötődést hangsúlyozzuk.

Minden évben visszatérő tevékenységek: a termésáldó nap, a farsang mind az időjárás változásaiból fakadnak és tradíciókká válnak óvodánk csoportjaiban.

Hagyományyá vált a családokkal együtt a Szent Márton napi lámpás felvonulás, az adventi koszorú készítése. Ezek óvodai szinten kerülnek megrendezésre és a keresztény hitünkhöz kapcsolódnak. Ezen a közös programon egyaránt részt vehetnek szülők, gyerekek, óvónők. Ez a tevékenység erősíti a gyerekekben és felnőttekben egyaránt a közösséghez tartozást, a közös várakozást, és meghittséget sugall. A karácsony, Jézus születése a kereszténység egyik legnagyobb ünnepe. Közös ünnepeljük karácsonyi műsor keretében.

Jó Pásztor pártfogását kérve, mindent megteszünk, amit a pásztornak meg kell tennie a nyája érdekében: szeretjük, védjük, vigyázunk gyermekeinkre, hogy növekedhessenek ismeretekben, szeretetben, cselekedetekben Isten és az emberek előtt. A nagy-középső csoportosok már évek óta a Szent László Templomban tartják az évváró – búcsúzó ünnepségüket.

4.3. Az óvodai élet megszervezésének elvei

4.3.1. Személyi feltételek

Pedagógusképünk: Olyan ember, aki a keresztény hitét hitelesen éli, jellemző rá a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező gyermekszeretet.

Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra, és hitében erősödéssre törekvő. Jellemző rájuk az önképzés, a továbbképzés, ismerik a pedagógiai dokumentumokat, a különbséget, a másságot elfogadják, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősítik. Feladat számunkra a pályakezdő óvodapedagógusok befogadása és fejlődésének biztosítása. Fontos, hogy érezzék, ők is csapat részesei és fogadják el szívesen a pályán régebben levő kollégák tanácsait. A nevelőtestület közös feladata, hogy a gyakornok pedagógusokat sikeresen segítsük felkészülni a minősítő vizsgára.

A gyermekcsoportokban két-két óvodapedagógus és egy nevelőmunkát segítő dajka foglalkozik a gyermekekkel. A gyermekek óvodai életében minden tevékenységet minden helyzetben az óvodapedagógus irányít, a központban a gyermek áll. Jelenléte állandó és folyamatos. A munkatársak kölcsönösen kiegészítik egymás tevékenységét, szerepeik összekapcsolódnak. Mindenki fontos a maga területén. Szakmai és hitbéli fejlődésünkre egyénileg és az alkalmazotti közösségben is gondot

fordítunk. Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Óvodánk nevelési gyakorlatában keresztény erkölcsi alapelvek érvényesülnek

Személyi adottságaink:

- pedagógus létszám: 4 fő
- nevelést segítő dajka: 2 fő

A keresztény óvónő személyisége

A katolikus óvodában dolgozó óvónő felelőssége különösen nagy, mert a keresztény közösség nevében neveli a gyermekeket. A katolikus óvónő gyermekekhez való viszonyát a jóakarátú, okos szeretet kell, hogy jellemezze, amely elvárást támaszt, fegyelmez, de ha szükséges megbocsát és vigasztal is.

A lelkiismeretes nevelőmunkát teszik lehetővé:

- a szaktudás megszerzése,
- állandó önképzés a pedagógiai, pszichológiai, a társadalomtudományok és a hitélet terén,
- a továbbképzéseken való készséges, aktív részvétel,
- a szakkönyvek, a szaklapok, a lelki olvasmányok figyelemmel kísérése.

Tisztában kell lennie:

- a keresztény embereszménnyel, a keresztény értékrenddel,
- a keresztény tanítással,
- és a végső céllal.

Nagy érték a pedagógus személyiségében:

- az empátia,
- a mértéktartó vidámság,
- az alkalmazkodni tudás és a jó kommunikációs készség,
- a következetesség,
- az igazságosság és a határozott döntésképeség.

Csak élő hittel rendelkező, elkötelezett keresztény pedagógus képes hitre nevelni a gyermekeket, tehát vallásossága nem magánügy. Tudatos lelki életet kell élnie, mert személye minta mind a gyermekek,

mind a szülők előtt. Csak vallásos ember nevelhet vallásosan. A vallásos nevelés csak akkor hatékony, ha a nevelés egészébe beépül.

Jelenleg a 4 óvodapedagógusi álláshelyen 2 betöltött állás van, főiskolai végzettséggel rendelkeznek. Egy óvónő rendelkezik fejlesztő óvodapedagógusi szakvizsgával, a tagintézmény vezető vezető óvodapedagógusi szakvizsgával rendelkezik. Dajkák száma kettő fő, dajka képzős végzettséggel.

4.3.2. Tárgyi feltételek

Jelenlegi óvoda épülete 1970-ben épült, állaga jó állapotban van. Rendben tartott épület tágas, világos csoportszobákkal, öltözőkkel, mosdókkal. Az épületben főzőkonyha is működik. Jelenleg két részben osztott, kis-középső és nagy-középső csoporttal működik. Óvodánk épülete megfelelően szolgálja a gyermekek biztonságos óvodai életét. Fontos, hogy a környezet rendezettséget, biztonságot, nyugalmat sugározzon. Az óvoda helyiségei balesetmentes, otthonos környezetet biztosítsanak. Az udvar korszerűsítése és balesetmentesítése folyamatban van.

Az óvodás gyermek az ébrenlétének nagy részét az óvodában, óvodai körülmények és feltételek között tölti el. A tárgyi környezet egészségvédő, egészségfejlesztő hatásának kiemelt jelentősége van a gyermekek egészsége érdekében. Óvodánkban 2 csoportszoba és egy tornaszoba áll gyermekeink rendelkezésére. A megfelelő környezet kialakításához hozzájárulunk azzal, hogy esztétikus berendezési tárgyakkal, díszítő elemekkel próbáljuk hangulatosabbá tenni óvodai életüket. A csoportszoba felszerelését úgy válogatjuk meg, hogy a gyermekek testi épségét védelmezze, a játékszerek megválogatása pedig a gyermekek igényeit szolgálja. Állandó szellőztetéssel biztosítjuk a friss levegőt gyermekeink számára napközben és alvás alatt is. A csoportszobák kialakítása az óvónők személyiségét, a neveléssel kapcsolatos tudatosságát fejezi ki. A berendezési tárgyak, eszközök többnyire természetes anyagokból készülnek. A színek, a formák harmóniája az esztétikai igény belsővé válását segítik. A berendezések alakíthatósága a gyermek kreativitását fejleszti. A játékeszközök a gyermekek fejlődéséhez, tevékenységéhez igazodnak.

Technikai felszereltségünk jó. Az óvoda rendelkezik lappal, projektorral, nyomtatóval, fénymásoló géppel, Cd-s rádiókkal, TV-vel. A tárgyi feltételek fejlesztéséhez figyelembe vesszük az eszközfejlesztés adta lehetőségeket, és figyelemmel kísérjük a pályázati kiírásokat.

Az óvoda udvara az egészséges életmódra nevelés egyik legfontosabb színtere. Udvarunk kialakítása, felszereltsége a gyermekek sokféle tevékenységét szolgálja. A gyermekek szabad mozgását, változatos tevékenységét megfelelő felszerelési tárgyak, eszközök szolgálják. (Homokozó, mászóka, csúszda, hinta, mérleghinta) Céljaink között szerepel udvarunk teljes tereprendezése, új játékhelyszínek kialakítása.

Csoportszobai berendezési tárgyait a fenntartó és az SZMK segítségével folyamatosan pótoljuk. Képességfejlesztő eszközök pótlásra kerültek, de további fejlesztésük a cél. A csoportszobai játékeszközök pótlására, cseréjére évente egy alkalommal szükség van, hiszen a mindennapi igénybevételtől elhasználódnak ezt a költségvetés terhére oldottuk meg minden évben.

4.3.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda teljes nyitva tartása idejében a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja a központban a gyermek áll. Fontos, hogy a napirend hozzájáruljon a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichológiai feltételek megteremtéséhez. Az egész óvodai nap folyamán törekszünk arra, hogy a gyermekek számára gazdag, változatos tevékenységet nyújtsunk az életkoruknak megfelelően az aktív és passzív pihenés arányát figyelembe véve.

A nevelés tervezésének, szervezésének fontos szempontja, hogy elegendő időt biztosítson a készségek, képességek kialakulásához, figyelembe véve a gyermekek egyéni fejlődési ütemét. A gyermekek nevelése, fejlesztése a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében valósul meg az elfogadott és jóváhagyott pedagógiai programunk alapján. Nevelő-fejlesztő tevékenységünket nem a gyermekek életkora, hanem fejlettségi szintje határozza meg.

A tevékenységek tervezése a nevelési év elején történik, összeállításánál figyelembe vesszük, a gyermekek életkori sajátosságait, állami és egyházi ünnepeket, néphagyományokat az aktuális évfordulókat. Feldolgozása játékos tevékenységek során történik, a gyermekek érdeklődését figyelembe véve, az azonos témakörű tevékenységekkel összhangban.

A nevelési, fejlesztési módszereket a gyermekek egyéni és életkori sajátosságai ismeretében választjuk meg. A hagyományos és új, korszerű módszerek változatos tárházát alkalmazzuk: bemutatás, magyarázat, beszélgetés, megfigyelés, gyakorlás, dicséret, buzdítás, ismétlés, gyűjtögetés, vizsgálódás, tanakodás, vita, kíváncsiság, bátorító megjegyzés, ráhangolódás, serkentés, érvelés, véleménynyilvánításra készítés, próbálkozás, stb. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki. A napirendet rugalmasság, folyamatosság jellemzi, melyben a játék kitüntetett szerepet kap. A napi tevékenységek között kiemelt szerepe van a gondozásnak is.

7.30 óráig a gyermekek közösen gyülekeznek., majd ezután mindenki a saját csoportjában 9 óráig kötetlen tevékenységekben vehet részt.

SZENT ISTVÁN RÓMAI KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

A tízórai után minden csoportban „Csendes percek,” következnek. Ezután korcsoporttól függően tevékenységekben megvalósuló tanulás következik.

Ezt követően az időjáráshoz alkalmazkodva igyekszünk minél több időt a szabad levegőn tartózkodni (udvar, séta, kirándulás...) ahol a legtöbb szerepet a gyermekek legfőbb tevékenysége: a játék, a mozgás és a játékon keresztüli tapasztalatszerzés kapja.

Igyekszünk a csoportok sajátosságaihoz igazodni és a gyermekek életritmusához alkalmazkodni. Ennek megfelelően a kiscsoportos korú gyermekek kezdenek legkorábban ebédelni, és a délutáni pihenéshez készülődni, hiszen az alvásigényük nekik a legnagyobb. Ezután jön a másik csoport.

A pihenés után a nap hátralévő részét az uzsonnázás és a szabad játék tölti ki a szülők érkezéséig.

Feladataink:

- a beilleszkedés folyamatának megtervezése a szülők közreműködésével;
- éves nevelési terv összeállítása;
- napirend kidolgozása;
- hetirend összeállítása;
- nevelés, képességfejlesztés tervezése október 15-től témákat megjelölve
- az óvoda és a gyermekcsoport ünnepeinek megtervezése 1 évre;
- család - óvoda együttműködési programjának megtervezése 1 évre
- gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérése folyamatos a testi – szociális - verbális – és értelmi képességek területén, dokumentálása évente kétszer, január, és május hónapban történik. Ennek alapján fogalmazzuk meg minden gyermeknél a fejlesztés további feladatait. A konkrét feladatokat a csoportnaplóban tervezzük;
- szülők tájékoztatása fogadó óra keretében gyermekük aktuális állapotáról, fejlettségéről, megállapodás a további teendőkről;
- nevelő- fejlesztőmunka értékelése félévkor és évvégén.

HETIREND

A tevékenységek szervezeti formái	
Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
- Hitre nevelés - Mozgás - Mozgásos játék (mindennapos mozgás)	- Játék - Verselés, mesélés - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - Mozgás - A külső világ tevékeny megismerése

NAPIREND

Időtartam	Tevékenység
6.30-12.35	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) Szabad játék Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen kötött mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában Játékba integrált egyéni és mikro csoportos tevékenységek, fejlesztés. Tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése, tevékenységekben megvalósuló tanulás Vers, mese Ének, zene, énekes játék Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Mozgás Részképességek fejlesztése egyéni formában Külső világ élményei, megfigyelések Valamennyi olyan játéktevékenység, melyet igényel a gyermek
12.35-15.15	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) Pihenés
15.15-16.30	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) Játék, párhuzamosan végezhető tevékenység a teremben vagy a szabadban, az évszaktól függően, a szülők érkezéséig

4.3.4. A gyermek fejlődésének nyomon követése

A gyermek és körülményeinek megismerése már a beiratkozást követő elbeszélgetéssel kezdődik, majd folytatódik az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával, *anamnézis* felvételével, „Személyiséglap” kitöltésével.

A gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint a Pedagógiai programunkban meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket, a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt az Óvodai nevelés által szerkesztett - Fejlődési naplóban folyamatosan rögzítjük, és követjük az óvodába lépéstől az óvodáskor végéig.

A fejlettségmérő lap fő területei: mozgásfejlettség, a testséma, a téri tájékozódás és térbeli mozgás fejlettsége, az értelmi fejlettség, finommotoros koordináció fejlettsége, nyelvi fejlettség, szociális fejlettség, szociális érettség.

A csoporton belüli, a napi tevékenységek során megfigyelt viselkedést az óvodapedagógus rögzíti. Az ezeket az információkat tartalmazó dokumentumokat a gyermek személyi anyagában tároljuk, tapasztalatainkról a szülőket tájékoztatjuk.

Amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a dosszié a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait, a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait is tartalmazza.

Legfontosabb a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése. Mert nevelni és tanítani csak akkor tud az ember, ha megérti azt, akit alakítani, formálni kell.

Az óvónőnek azt a szintet kell megtalálnia, amit a gyerek már tud, illetve, amit segítséggel meg tud oldani. Ez a játékon keresztül minden tevékenységben jól látható.

A gyermek fejlődéséről vezetett feljegyzéseinkben el kell érni, hogy minden óvónő tudja, melyik gyereket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön, az egyes gyerekek tervezett feladat a gyermek ismeretében tudatos, pontos, képességfejlesztő legyen, az óvónők felelősséget érezzenek, felelősséget vállaljanak minden gyermek, minden területen (érzelem, szocializáció stb.) történő fejlődéséért.

4.3.5. Az óvoda kapcsolatai

A katolikus óvodapedagógus, mint a gyermekközösség vezetője belőle áradó szeretet által vonzza magához a gyermekeket. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A családdal való együttműködés alapvető feltétel, formái változatosak, személyes

kapcsolattól a különböző rendezvényekig. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot.

Katolikus óvodánkban az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

Kiemelt fontosságú a **szülőkkel való szoros kapcsolattartás**, evangelizálás. Ennek megvalósulási formái a közös ovis szentmisék a helyi egyházi közösség képviselője vezetésével. A személyes megszólításoknak, meghívásoknak van igazán ereje és gyümölcse. A **fogadóóra** a gyermek fejlődésének nyomon követését szolgálja. Nincs kijelölt időpont. Egyaránt kezdeményezheti a szülő, a pedagógus vagy a vezető. Minden fogadóóra előtt konzultál a vezető a csoportos óvó nénikkel és ha szükségesnek látja ő is jelen van a beszélgetésen. Ekkor lehetőséget kap a szülő, hogy betekintsen a csoport naplójába, a gyermeke fejlődési naplójába.

Szülői értekezletek szervezése évente 3 alkalommal. Évelején, félévkor és évvégén mind a két csoportban. Félévkor meghívást kap a leendő elsős tanító néni, és az iskolaigazgató.

Szülői közösség (SZMK) működésének segítése, nyíltnapok lehetőségének megteremtése.

Közös kulturális programok szervezése

Az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása

Honlap folyamatos frissítése, internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei

Szüreti bál (szülők, nevelők, falusi fiatalok és felnőttek részvételével) október hónapban. Bevételét az óvodai szülői közösség kezeli, és dönt a felhasználásáról.

A külső partnerkapcsolatok rendszere

A külső kapcsolatok célja: az intézmény feladatai ellátása és a gyermekek érdekében rendszeres kapcsolatban van más intézményekkel, cégekkel. Az egészségügyi, gyermekvédelmi, szociális gondozás, segítő más szervezetekkel.

Az intézmény az eredményes munkavégzés érdekében rendszeres kapcsolatot tart számos szervezettel, nevezetesen a következőkkel:

- a fenntartóval,
- az egyházmegye által fenntartott többi oktatási intézménnyel
- a tiszajenői Szent István Római Katolikus Általános Iskolával
- az egyházközség plébánosával,
- Katolikus Pedagógiai Intézettel
- szakértői bizottsággal,
- a gyermek–egészségügyi, és nevelési tanácsadó szolgálattal,

- a gyermek- és ifjúságvédelmi hatóságokkal,
- a családsegítő központtal,
- az intézményt támogató helyi önkormányzattal
- Karitászcsoporttal
- egyéb szervezetekkel, hatóságokkal: (rendőrség, polgárőrség stb.).

A külső kapcsolatok formája és módja

Az intézmény feladatai ellátása és a gyermekek érdekében rendszeres kapcsolatban van más intézményekkel, cégekkel. Az egészségügyi, gyermekvédelmi, szociális gondozás, a szakértői bizottságok stb. indokolják a rendszeres munkakapcsolatot más szervezetekkel.

A vezetők és az intézmény képviselőivel megbízott dolgozók munkakapcsolatot tartanak a társintézmények azonos beosztású alkalmazottaival az alábbi módokon:

- közös értekezletek tartása, ünnepélyek rendezése,
- szakmai előadásokon és megbeszéléseken való részvétel
- hivatalos ügyintézés levélben vagy telefonon.

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében az **óvoda gyermekvédelmi megbízottja** telefonon, írásban és személyes találkozások keretében tartja a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal. Kölsönösen tájékoztatják egymást tapasztalataikról.

A kapcsolattartás formái, lehetséges módjai:

- A Gyermekjóléti Szolgálat értesítése telefonon és írásban, abban az esetben, ha az óvoda a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja. Esetmegbeszélés az óvoda részvételével a szolgálat felkérésére.
- Az óvoda segítséget kér a Gyermekjóléti Szolgálattól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, illetve a gyermekközösség védelme érdekében indokolt.
- A segítségkérés indokoltságának fennállásáról a tagintézmény vezető dönt a gyermekvédelmi felelős felvetése, vagy saját információi alapján a gyermekvédelmi felelőssel való konzultáció után.
- A gyermekjóléti szolgálat által javasolt intézményi intézkedések mérlegeléséről, alkalmazásáról az intézmény vezetősége dönt. Az intézkedés végrehajtásának és eredményességének figyelemmel kísérése a gyermekvédelmi felelős feladata, tapasztalatairól beszámol az intézményvezetőnek.

4.4. Katolikus óvoda nevelési feladatai

A hitre nevelés erősítése

A hit Isten ajándéka a Szentlélek megvilágosítása bennünk. **A hit hallásból ered, szükséges a példa is:**

- megtapasztalás
- érzelmi biztonság
- szerető, elfogadó légkör, bizalom
- összetartozás élménye
- iskolába lépés idején a hit tovább élése

Az óvoda missziós feladatai:

- A családok bekapcsolása az egyházközség életébe
- A közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás megtartó erő

A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét

- a köszönési módban
- a mindennapos lelki beszélgetés során
- az étkezés előtti és utáni imádságban
- a templomlátogatások során
- a játékban
- a tevékenységekben megvalósuló tanulásban
- a délutáni pihenés előtti imában, fohászbán

A liturgikus év eseményei

- Karácsonyi ünnepkör (Az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése)
- Húsvéti ünnepkör (Az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése)
- Templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel
- Templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése
- Közös szentmise látogatás a családokkal
- Imádságok tanulása
- Óvodánk és iskolánk Szent Jób ünnepé
- Szentekről való megemlékezés (Szent Erzsébet Szent Balázs)
- Szent Miklós ünnepének megtartása
- Az egyházi év egyéb ünnepeinek megtartása

4.4.1. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása

Közös élményeket nyújtó tevékenységek során

Erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása közben (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat)

Biztonságérzet erősítése során (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye)

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése. Igyekszünk elérni és segítjük a szülőket abban, hogy az óvodában kialakított értékrendet fogadják el, majd vallják magukénak az eredményes együttnevelés érdekében.

Nevelésünk alapvető feladata: a gyermek szocializációjának kialakítása (iskolaérettség elérése). Tudjon alkalmazkodni különböző helyzetekben, lássa a problémák logikus megoldását. Mindehhez szükséges a szeretetteljes közösség. A mai rohanó világunkban sok a szeretetre éhes gyermek, akik számára nagyon fontos a testközelség és a megértés.

Az óvodás korú gyermek jellemző sajátossága, hogy a magatartásuk érzelmileg vezérelt. Ezért alapvető fontosságúnak tartjuk, hogy az óvodában érzelmi biztonságban legyen, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül. Meghatározó a gyermek első találkozása az óvodával, ill. az, hogy már az első találkozáskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket.

Odafigyelünk arra, hogy az óvónő – gyerek és a gyerek – gyerek kapcsolatot is pozitív érzelmi töltés jellemezze!

A gyermek érzelmei ebben a korban gyors lefolyásúak, változékonyak. Sem leplezni, sem fékezni nem tudja érzelmeit. Kb. 5 éves korban válnak differenciáltabbakká, tartósabbakká. A 6 éves korú gyermek általában megtanulja fegyelmezni magát.

Az óvodás korú gyermek egész viselkedését az érzelmek irányítják. Személyiségfejlődésére leginkább úgy tudunk hatni, ha érzelmeit mozgósítjuk. Meleg, szeretetteljes légkörben lehet nevelőmunkánk hatékony, ezért az egész óvodai nap folyamán törekszünk arra, hogy a gyerekeket pozitív érzelmi hatások ériék, a gyerek – gyerek és a gyerek – felnőtt kapcsolatban egyaránt.

Teret kell nekik engednünk az önérvényesítő törekvéseinek. Lehetőséget nyújtunk arra, hogy a gyermek kiépítse társas szükségleteit.

Az óvodai élet tartalmassága lévén segítjük a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség...) akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat, kudarc tűrő képesség....) fejlődését.

Ezek a pozitív értékek sajnos a mai világunkban már nem annyira jellemzőek, ezért tartjuk fontosnak gyermekeinkben ezeket erősíteni.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása, ezért erre odafigyelünk.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus viselkedése, metakommunikációs jelzése, amelyek a valós érzelmekről árulkodnak a verbális kommunikációval szemben.

Az óvodáskorú gyermekekre jellemző sajátosság **a magatartás érzelmi vezéreltsége**. Fontos, hogy a gyermekeket az óvodában otthonosság, szeretet, derű, valamint nyugodt, bizalomteljes légkör ölelje körül, mely erősíti biztonságérzetük, önbizalmuk, pozitív énképük alakulását. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, s ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. Ugyanakkor elismerjük a családi nevelés elsődleges, meghatározó szerepét. A gyermek Isten ránk bízott ajándéka, szüleinek kincse, akinek személyisége a keresztyén óvoda evangelizáló munkája során mindjobban kiteljesedik.

A katolikus óvoda egész napja, a játék, a munka, a tanulás, valamint a közösség- formálás sajátos világszemlélettel történik.

A kisgyermek szervezett nevelési keretek között elsődlegesen az óvodában sajátíthatja el a Jézusi szeretet legfontosabb megnyilvánulásait: az alapvető jó szándékot, a tiszteletet, a figyelmességet, az egymás iránti türelmet és szolidaritást, a szabályokhoz való alkalmazkodást és a megbocsátást.

Az óvónő sokat segíthet a beilleszkedésben, az otthoni szerető légkör pótlásában, **ha érezteti a gyermekkel a feltételek nélküli elfogadást, gondoskodást és védelmet**. Az óvodapedagógus viselkedése modell értékű. A szocializálódás alapja a gyermek biológiai fejlődését segítő, gondoskodó környezet kommunikációs és metakommunikációs kapcsolatrendszere, ezért az óvodában dolgozók magatartásának tükröznie kell a gyermek és a szülő iránti tiszteletet.

A gyermek megismerheti a pedagógusok segítségével a szereteten alapuló értékrendet, az odafigyelést, a rácsodálkozást Istentől kapott világunkra, s megtanulhatja ennek a világnak a védelmét és az értékek megőrzésének módját. A keresztyén óvodának egyik lényeges feladata, hogy újra felfedeztesse a szülőkkel, gyermekekkel a magyar nép népi és keresztyén ünnepeit, hagyományait, azok belső tartalmát, esztétikáját.

A sajátos törődést, speciális ismereteket igénylő - nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, illetve kiemelkedő képességű - gyermekek nevelése érdekében szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus vagy más gyógypedagógus, stb.) közreműködését kérjük.

Hangsúlyos szerep jut az óvónőnek a „*mátság*” *elfogadásában* és elfogadtatásában is. A Teremtő Isten szándékai másképp nyilvánulnak meg a test és lélek formálásakor, különféle adottságokkal érkezünk

erre a világra. A pedagógus értékközvetítő funkciójából eredően direkt és indirekt példaként szolgál az óvodások számára.

Mindenkori alapelveként a gyermekek feltétel nélküli elfogadása és tisztelete kell, hogy áthassa lelkületét ahhoz, hogy kölcsönös bizalom épülhessen ki a gyermekek és személye között, hogy ezen az úton továbbhaladva a gyermekek egymás közötti kapcsolatát is a nyitottság, őszinteség, megértés és egymás megbecsülése jellemezze. A másság elfogadási folyamatában formálódik a gyermekek segítő és tolerancia készsége.

4.4.2. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A gyermekek egészséges életmódjának megalapozását a gondozás szervezeti keretei, formái teszik lehetővé. A gondozás szorosan kapcsolódik a játékhoz, a munkajellegű feladatokhoz, a tanuláshoz. A helyes életritmus kialakításával a gyermekek egészséges testi és szellemi fejlődésének a biztosítása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Nevelő hatását a gondozási műveletek önálló gyakorlása és a testi képességek kialakulásának differenciált fejlesztése teszi lehetővé. Óvodánkban a csoportokban lehetővé tesszük a gyermekek számára, hogy egyéni szükségleteiknek megfelelően a gondozási műveleteket saját ütemük szerint hajtsák végre. Mindez meggyorsítja az önállósá válásukat.

A gondozás különböző területein megvalósuló egészséges életre való nevelés a gyermekek test – lelki, szociális egészségét szolgálja.

Az egészséges életmódra nevelés az egészséges életvitel kialakítása, fejlesztése a saját helyi programunkban is fontos szerepet tölt be. Az egészséges életmód kialakításának feltétele az egészséges környezet biztosítása. Óvodánkban a felszerelések megóvása érdekében, a környezet ápolásában, védelmében a gyermekekkel együtt tevékenyen részt veszünk.

A gondozási tevékenysége nevelő hatását két tényező befolyásolja:

- az óvoda helyi sajátosságai (épület adottságai, berendezési tárgyai, felszerelései, eszközei, csoportok létszáma, a gyermekek kor és nemek szerinti csoportosítása)
- a családok mennyire képesek kapcsolódni az óvoda napirendjéhez.

Pihenés, alvás

A gyermekek egyéni alvásigényének kielégítését, testi fejlődését szolgálja. Fontos a szoba levegőjének cseréje, a külső zavaró ingerek megszüntetése illetve a nyugodt pihenés, az alvás légkörének megteremtése.

Az óvónő részéről fontos a gyermekek tevékenységéhez igazodó hangnem (pl. dúdolással, halk énekléssel, besötétítéssel teremti meg a pihenéshez, alváshoz szükséges feltételeket.) A csendes hangvétel, a nyugalmat árasztó környezet, a szeretetteljes bánásmód a kedvenc alvójáték, az otthonhoz kapcsolódó tárgy erősítik a gyermekek biztonságérzetét. Az egészséges gyermek a biztonságos, derűs környezetben jól működő életfunkciókkal rendelkezik, vidám, érdeklődő, aktív. Az alvás, pihenés időtartama a gyermekek igényeitől függ.

Öltözködés

A test védelmét szolgálja az időjárás változásaival szemben, és a gyermeki önállóságot, ízlésvilágot alapozza meg. A gyerekek ruházatát a praktikum határozza meg.

A nagyobbak ügyesen segítenek kisebb társaiknak, ez is a segítőkészség, az empátia megerősítését szolgálja.

Táplálkozás

A gyerekek egészséges fejlődésének fontos feltétele. A naponta visszatérő zöldség - gyümölcsfogyasztás formálja a gyerekek szemléletét, a szülők figyelme is ráirányul a napi nyers zöldség és gyümölcsfogyasztás, a rágás fontosságára, a tejtermékek naponta való fogyasztásának ösztönzésére.

Fontos figyelmet fordítanunk a magas cukor-, só- és telítetlen zsírsavakat tartalmazó ételek fogyasztásának csökkentésére. Az óvoda mindennapjaiban tartózkodunk ezek fogyasztásától. Az étkezés óvodai feltételei önkiszolgálással és naposi tevékenységgel valósulnak meg. Fontos az esztétikus terítés, és a kultúrált étkezési szokások betartása. Egészséges táplálkozás biztosítása érdekében a szülők kezdeményezésére bevezettük minden héten a „gyümölcs, zöldség napot”. Ekkor az adott napon valamilyen gyümölcsöt ill. zöldséget ehetnek a gyerekek, amelyeket ők hoznak az óvodába. Ezáltal ismeretekhez is jutnak a gyümölcsökről, zöldségekről. Készítünk gyümölcssalátákat is, amelyek elkészítésében a gyerekeket is bevonjuk.

Mozgás

Belső igény, élmény a gyerekek számára, amit felszabadultan, jókedvűen, örömmel végez. Mozgásigényük egyénileg eltérő, kielégítésüket a mindennapos testnevelés, a testnevelés foglalkozások, az udvarunk szolgálja. Fontos, hogy a gyerekek minden évszakban, minél több időt töltsenek a szabadban, hiszen fokozódik ellenálló képességük, szervezetük alkalmazkodóbbá, edzettebbé válik.

Kiemelkedő jelentőségűnek tartjuk a kisgyermek mozgásigényének kielégítését, harmonikus, összerendezett mozgásainak kifejlesztését. Sajnos napjainkban a rohanó életmód nem teremti meg a gyermekek mozgásigényének kielégítését. A szülők figyelmen kívül hagyják gyermekük mozgásvágyát (A gyerekek többsége autóval érkezik óvodába, már egy rövid séta után is elfáradnak. Nincs ellenálló képességük) Óvodánkban törekszünk arra, hogy gyermekeink mozgásigénye teljes mértékben kielégüljön. Mozgásos játékok széles körét alkalmazzuk a csoportokban, valamint, ahogy az idő is engedi sok sétát, kirándulásokat szervezünk a szabadba.

Testápolás, tisztálkodás

A gyerekek tisztaságigényének, egészségügyi szokásainak megalapozását szolgálja. E kategóriába tartozik a mosakodás, a kéztörlés, a fogmosás, a fésülködés, a zsebkendő, a WC használata. Mindezek helyes elsajátítása a fertőzések, a betegségek megelőzésére szolgál.

Az egészséges életmód alakításából adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Óvodába lépéskor az új környezet különböző tüneteket válthat ki. Kísérje figyelemmel, és gondozza a gyermekeket türelemmel, szeretettel.
- Biztosítja az óvoda helyiségeiben a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges környezetet. Szeretetteljes, nyugodt légkör megteremtése.
- A szokás- és szabályrendszer közös kialakítása a gyermekekkel

- Kérje az orvos, védőnő tanácsát, segítségét. Tartson kapcsolatot velük, és folyamatosan konzultáljon probléma esetén.
- Vegye figyelembe a gyermek egyéni sajátosságait a gondozás során.
- Gondozással, védje a gyermekek egészségét, előzze meg a betegségek kialakulását, gyakori szellőztetéssel, megfelelő fűtéssel, edzéssel, higiénikus eszközökkel, az esetleg megbetegedett gyermek elkülönítésével.
- Tájékoztassa a szülőket az óvoda gondozási feladatairól, követelményeiről, hívja fel a figyelmet a következetes megtartás fontosságára.
- Az óvoda udvarán teremtsen meg a lehetőséget változatos játéktevékenységek végzésére. Gondoskodjon megfelelő felszerelési tárgyakról.

Az óvoda helyiségeiben:

- Teremtse meg a szükséges feltételeket az öltöző kialakításánál, berendezése, világítása feleljen meg a kényelmes öltözködésnek.
- Alakítsa ki a csoportszobákat úgy, hogy legyen elegendő hely és felszerelés a gyermeki tevékenységek számára.
- Gondoskodjon róla, hogy az erős napsugárzás ellen legyen sötétítő, vagy reluxa az ablakon, a természetes megvilágítás domináljon.
- Fordítson gondot a többszöri 5-10 perces szellőztetésre, különösen étkezés után, alvás alatt és mozgásos tevékenység közben.
- Teremtse meg a feltételeket, hogy a mosdóban mindennek legyen meg a helye
- Tartsa távol, illetve távolítsa el a balesetet okozható tárgyakat.

Egészséges életmódra nevelés terén:

- Ismerje meg a család és a gyermek szokásait.
- Segítse elő az egészséges életmód kialakulását.
- Alakítsa ki a testápolás, táplálkozás, életritmus, mozgás, pihenés, és az ehhez kapcsolódó tevékenységek helyes szokásait a gyermek egyéni adottságainak figyelembe vételével, egyéni példamutatással.
- Szoktassa a gyermeket az életkornak megfelelő helyes életritmus kialakítására.
- Rögzítse napirendben az egészséges életmód ritmusát, időbeosztást, a tevékenységek váltakozását.

Testápolás terén:

- Alakítson ki személyes bensőséges kapcsolatot a testápolási, gondozási műveletek során.
- A gyermekek tisztaság, ápoltság iránti igényének alakítása

- Amennyiben hiányosságokat tapasztal, hívja fel a szülők figyelmét a hetenkénti hajmosás fontosságára, a körmök tisztántartására, amely betegségek forrása is lehet.
- Segítse elő a papír zsebkendő használatát, a helyes orrfújás gyakorlását.
- Biztosítsa naponta legalább 1 alkalommal a fogmosás lehetőségét.
- Igényelje a tisztaságot és rendet, vetesse észre a rendetlenséget, és megszüntetésébe vonja be a gyermeket is. Érje el, hogy ez a gyermek belső igényévé váljon.

Táplálkozás terén:

- Étkezés terén szervezzen az étkezéshez kulturált körülményeket, mindig tiszta, ép edényeket használjon.
- Ügyeljen arra, hogy az asztal esztétikusan legyen megterítve.
- Biztosítsa a megfelelő időt az önkiszolgálás szokásainak kialakítására, fokozatosan tapintatosan végezze azt.
- Érje el, hogy a gyermek csak a saját evőeszközével és saját tányérjából fogyassza az ételt, ösztönözze annak elfogyasztására.
- Teremtsen lehetőséget az egész nap folyamán a folyamatos folyadék fogyasztására.
- Alakítsa ki a napirendben, hogy azonos időpontban történjen az étkezés, így megerősödnek a táplálkozás feltételes reflexei.
- Segítse elő az új ízek megismerését, megkedveltetését.

Öltözködés terén:

A gyermekek időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre szoktatása. Öltözésnél az egyéni szükségleteknek megfelelő segítségnyújtás. Biztosítsa, hogy a gyermek bátran öltözhessen, vetkőzhessen a hőmérséklet változásának megfelelően.

Kísérje figyelemmel, hogy megfelelő váltócipőt biztosítsanak a szülők a gyermek számára a lúdtalp megelőzése érdekében.

- Biztosítsa, hogy a gyermek a lehető legkevesebbet várakozzon felöltözve a fűtött helyiségben.
- Kérje a szülőket, hogy legyen tartalék fehérnemű, nadrág stb.

Mozgás terén:

- Szervezzen minél több szabadban és csoportszobában végezhető mozgásos tevékenységet, a gyermek mozgásigényének kielégítésére és fejlesztésére.
- Biztosítson a gyermek számára kirándulási lehetőséget is, amely a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt nyújt.
- Tájékoztódjon a kirándulás előtt a helyszínről, a megközelítés módjáról, a hely balesetmentességéről, ösztönözze a gyermeket a környezet tisztaságának megóvására.

- Segítse elő, hogy a gyermek változatos mozgással tapasztalhassa, mire képes, adjon módot arra, hogy új és újabb mozgásformákat próbáljon ki, és gyakorolja a már megszerzett mozgáskészségüket.
- Juttassa a gyermeket öröm és sikerélményhez a mozgás segítségével.
- Az óvónő növelje a gyermek ellenálló képességét a szabad levegőn való rendszeres tartózkodással.
- Biztosítsa, hogy a lehető legtöbb időt töltsék a szabadban.
- A csoportszobában gondoskodjon a mozgásos játékok alkalmával friss levegőről, kellemes hőmérsékletről.
- Teremtse meg a lehetőséget a légfürdőzésre és napfürdőzésre az évszaknak megfelelően, és a fokozatosság elvének megtartásával.
- Nyáron használja ki a víz edző hatását is permetező zuhanyozással, lábfürdővel.
- Biztosítson a lehetőségek függvényében egyéb edző hatású tevékenységeket: kerékpározás, úszás, labdázás, rollerezés.
- Kedveltesse meg változatos tevékenységekkel a testmozgást.
- Kisebb rendellenességek megelőzése, korrekció érdekében segítse elő a gyermek fejlődését megfelelő szakemberek bevonásával a prevenciós és korrekciós nevelési feladatok ellátásánál.
- Ismerje fel a veleszületett rendellenességet, neurotikus tüneteket, nevelési hibákat, amely lehetővé teszi a mielőbbi korrekciót.
- Ügyeljen arra, hogy a gyermek megszokja a helyes testtartást a gerincoszlop és mozgásszervi elváltozások megelőzése érdekében, nyugalmi és mozgásos állapotok gyakran váltakozzanak a nap folyamán.
- Javítsa a testtartást fejlesztő mozgással, a lábboltozatot erősítő speciális gyakorlatokkal segítse a lúdtalp korrigálását.

Pihenés terén:

- Pihenés, alvás idején az óvónő biztosítsa a gyermeknek a nyugodt alvás körülményeit, az alvásigényhez szükséges időt, segítse elő az elalvás előtti nyugalmi állapotba kerülést dúdolással, meséléssel, simogatással.
- Ügyeljen arra, hogy a korábban ébredők ne zavarják a még alvókat.
- Ne erőszakolja a mozdulatlanságot, az alvást, éljen a differenciálás lehetőségével.
- Biztosítsa a levegőcserét alvás alatt is.

A fejlődés várható eredménye:

- Legkésőbb az óvodáskor végére a gyermekek önállóan tisztálkodnak, fésülködnek, öltözködnek, étkeznek.

- Helyesen használják a zsebkendőt, megtanulnak: helyesen orrot fújni, fogat mosni, minden evőeszközt helyesen használni, meghatározzák a megenni kívánt étel mennyiségét.
- Esztétikusan terítenek.
- Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruhájukat helyre rakják.
- Saját külsejüket és környezetüket igyekeznek rendben tartani.

4.4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai:

Egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

4.4.4. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítését biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

Sajátos nevelési igényű gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítését biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

Érzékszervi, értelmi, vagy beszéd-fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, vagy egyéb pszichés zavarral küzd.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

Kiemelten tehetséges gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

4.5. A katolikus óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

4.5.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

Óvodapedagógus feladatai

- A katolikus óvodapedagógus feladata a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív feladatokat értő és megtartó gyerek nevelése.
- Teremtse meg a feltételeket és helyzeteket, melyek hatással vannak a játékra, s melyek a gyermekvilágról szerzett tapasztalatainak, ismereteinek állandó bővítésére, elmélyítésére, pozitív élmények kialakulására adnak lehetőséget.
- Biztosítsa játékhoz a megfelelő légkört, a játékkedv fokozásával, az együttjátszás igényének felébresztésével, serkentse a közös játék kibontakozását, fejlődését.
- Biztosítsa a gyermek önállósulásának fejlődését a játék folyamán, hogy a különböző élethelyzetekben és tevékenységekben is növekedjen az önállósága.
- Alakítson ki (szükség szerint a gyermek közreműködésével, vagy nélküle) állandó és ideiglenes játszóhelyeket.
- Biztosítson elegendő időt a minél hosszabb és megszakítás nélküli játékra, a nap minden időszakában.
- Teremtse meg a gyakorló játékhoz szükséges elegendő helyet és eszközöket, tanítsa meg annak használatára a gyermekeket.
- Kísérje állandóan figyelemmel a gyermek játéktevékenységét, segítse hozzá h. tartalmat kereshessen gyakorló játékhoz, hogy tapasztalatait gyakorolhassa, képességeit kibontakoztathassa, sikerélményhez jusson.
- Segítse ötleteivel a gyakorlójáték magasabb szintre jutását, a szerepjáték kifejlődését.
- Biztosítson minél több élményt, ismeretet (mese, séták, foglalkozások, kirándulások stb. kapcsán) a szerepjáték tartalmi gazdagodásához.
- Segítse elő a szerepvállalást, törekedjék arra, hogy minden gyerek szerepjátéka egyéni képességeinek szintjén bontakozzon ki, gyakorolhassák a konfliktusok önálló, megnyugtató megoldását.
- Teremtse meg annak feltételeit, hogy a játék tartalma folyamatosan gazdagodhasson eszközökkel, élményekkel elmélyültté váljon.
- Biztosítsa az átélt irodalmi élmények dramatizálását, a bábozás lehetőségét.

- Nyújtson lehetőséget az ehhez szükséges eszközök elkészítéséhez, barkácsolásához, teremtsen ösztönző, nyugalmat adó légkört a szerepel való azonosuláshoz.
- Biztosítson változatos anyagokat, eszközöket, konstrukciós elemeket az építő, konstruáló játékhoz.
- Tanítsa meg őket a konstrukciós eszközök használatára, segítse, hogy a gyermekek tapasztalatai segítségével a spontán alkotástól a sikerélmények hatására eljussanak a meghatározott céllal végzett építéshez.
- Vegye figyelembe a szabályjátékok kiválasztásánál a gyermek fejlettségét, segítse a szabályok betartását.
- Ügyeljen arra, hogy a gyermek a szabadon választott játékban is megtartsa az általánosan elfogadott viselkedési szabályokat.
- Biztosítsa valamennyi gyermek számára a zavartalan, változatos, elmélyült játéktevékenységeket a csoportban, az udvaron, a kertben, a kirándulások alkalmával.
- Éreztesse, hogy bármikor igényli a gyermek, kész a velük való együttjátszásra, számíthatnak a segítségére.

4.5.2. Lelki percek, bibliai történetek

- Élettapasztalataik alapján ismerjék fel Istent, mint teremtmény és gondviselő Atyánkat.
- Ismerkedjenek meg Jézus életének főbb eseményeivel.
- Ismerjék meg Jézus Krisztust, mint az Atya küldöttét, kapcsolódva a karácsonyi, húsvéti ünnepkörhöz.
- Ismerjék meg a Jézusi tanítás sarkalatos elemeit néhány evangéliumi példabeszéd feldolgozása révén.
- Jézus tanításának ismeretében immár tudatosan viszonyuljanak személyes életük eseményéhez, feladataihoz.
- Ismerkedjenek meg a Szentlélekkel, kit Jézus küldött vigaszul, s aki szeretetével betölt minket.
- Ismerkedjenek meg Szűz Máriával, Jézus Szent Anyjával és néhány szent életpéldájával.
- Váljanak számukra ismerőssé, érthetővé a főbb vallási szimbólumok, jelek, valamint ezek szerepe a liturgiában.
- Ismerkedjenek meg az egyházi élet személyeivel, eseményeivel, kellékeivel.
- Érezzék meg, hogy ők is tagjai az Egyház közösségének.
- Közös élmények, cselekvések kapcsán a csoport tagjai erősödjenek összetartozásban.

- Közös áhítat- élmények hatására váljanak képessé személyes imádságra, de gyakorolják a közösségben végzett imádságot is rendszeresen.

4.5.3. Verselés, mesélés

Fejlesztés tartalma

Az érzelmi biztonság megadásának, s az anyanyelvi nevelésnek fontos eszközei. A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. A mese belső képvilágot jelenít meg, s ez a gyermek élményfeldolgozás legfontosabb formája. A mese-vers emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését, oldja a szorongást.

Bábjátékban a gyermek közvetlenül nyilvánul meg, vizuális élményt jelent számára.

Az óvodás korú gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajok, a vers és a mese. A verselés és a mesélés élmény a kisgyermek számára. Irodalmi nevelésről csak akkor beszélhetünk, ha a gyermek szereti a verset, mesét, ha örömet okoz neki, ha kéri, várja az újabb és újabb élményt.

Kezdetben a gyermek befogadó s az óvodapedagógus az előadó. Mivel az irodalom közege a nyelv, ezért lényeges, hogy nyelvtanilag tiszta és esztétikailag értékes mesét, verset halljanak a gyermekek (népi mondókák, népmesék, jelentős költők, írók művei, bibliai történetek).

A mese és a vers emberi kapcsolatokra tanít, erkölcsi tartalma van, belső indulati élményeket közvetít. Megbékíti a gyermekeket féltelmekkel, erősíti bizalmukat. Segíti a nemzeti és keresztényi tudat kialakítását.

Fontos szerepük van a bibliai történeteknek, amit a gyermek életkori sajátosságainak megfelelően dolgozunk fel.

A gyermek szívesen lép át a rendkívüliségbe, kettős tudattal éli meg meseélményeit, képzeletbeli beleélése segíti és megalapozza a műalkotás befogadását.

A mese oldja a szorongást, belső képteremtésre tanít.

A fejlődési vonal: kezdetben dal, mondókajáték, később állathangutánzó és felelgetős mesemondókák, halmozó és láncmesék, versek, verses mesék majd fokozatosan hosszabbodó prózák.

Az előadásmód fő szabálya: A beszéd zenei elemeinek érvényesítése. Az élő mesét jól kiegészítő eszközök a bábozás, dramatizálás, drámajátékok.

Fontos szempont, hogy az óvodapedagógus naponta többször kezdeményezzen verset, mesét a gyermekek kérésének, érdeklődésének megfelelően, életkori sajátosságok figyelembevételével. Az óvodán kívül szerzett élményeket (tévé, lemez, videó stb.) ne tiltsa ki az óvodai életből, hanem – ha esztétikailag elfogadható – építse be, használja fel a csoport közös élményének kialakításában.

Az irodalmi nevelés akkor éri el fejlesztő hatását, ha a gyermek „befogadóból” maga is „előadóvá” válik, s az élmény, a gyakorlás hatására játékában, nyelvi kifejező képességében, egyéb esztétikai területeken is fejlődés tapasztalható.

Feladatok

Az óvónő

- Teremtse meg a feltételeket a mindennapi meséléshez, verseléshez, a nyugodt légkör biztosításával, alakítson kis állandó helyet az irodalmi élmény nyújtásához.
- Tegye változatossá az irodalmi élményanyagot, szerettesse meg a verset, mesét, okozzon örömet és érje el, hogy a gyermek igényelje ezeket.
- Segítse elő az anyanyelvi fejlesztést jól kiválasztott versek, mesék alkalmazásával.
- Biztosítsa, hogy nyelvileg tiszta és értékes (meséket) irodalmi anyagot halljon a gyermek, fektessen nagy hangsúlyt a népi eredetű mesék felhasználására, melyeknek erkölcsi tartalma van, belső indulati élményeket közvetít.
- Segítse elő a gyermek önálló mese- és versmondását, mellyel önbizalmukat erősíti.
- Teremtsen lehetőséget a bábozásra, mese dramatizálására, melyben a gyermek elmondhatja érzelmeit, vágyait. Biztosítson ehhez megfelelő eszközöket.
- Juttassa a gyermeket sikerélményhez irodalmi tevékenységük során (drámajáték, bábozás alkalmával), ehhez kapcsolódó eszközök készítésével.
- Biztosítsa a gyermek számára a szabad önkifejezés lehetőségét, fantáziája fejlődése érdekében.
- Juttassa a gyermeket színházi élményekhez is, látogassanak el báb- és nagyszínházba, melynek során esztétikai élményeket szerezhet.
- Alapozza meg a könyvhöz, irodalomhoz fűződő pozitív érzelmi kapcsolatukat.
- Alakítsa az irodalmi élmények segítségével közösségi érzelmeiket, magatartásukat.
- A KAPI segédanyaga alapján megismertetjük gyermekeinket a bibliai történetekkel.
- Minden óvónőnek kell, hogy legyen saját verse, meséje különösen szeretett bibliai története, amit a gyermekek csak tőle hallanak.

Tevékenységek

A gyermek

- Mondókázik, versel kedve szerint önállóan és az óvónővel.
- A hallott meséket eljátssza, dramatizál.

- A mesékhez bábokat, kiegészítőket készít felnőtt segítségével.
- Ábrázolja kedvenc hőseit, érzéseit.
- Szívesen nézeget meséskönyveket, esetleg mesél képekről.
- Bibliai történetek hallgatásával nemzeti keresztény öntudat emelése
- Játékában alkalmazza a tréfás mondókákat.
- Bábozás közben kitárulkozik, szorongásai oldódnak.
- Bábozásban megjeleníti élményeit, közösségeket hoz létre, amely segíti az összetartozás élményét.
- Bábszínházba, színházba mennek az év folyamán több alkalommal.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek, játék közben odaillo szövegeket, rigmusokat mondogat.

- Az elhangzott vers, mondóka, mese ismétlését kéri.
- 8 verset megjegyez, 15-20 mesét meghallgat az év folyamán.
- Hangzás, hangulat, érzelem egységében kezdi felfogni a hallott verset, mesét.
- Megszilárdul a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokása, a figyelem fenntartása.
- Csendben végighallgatja a mesét, tekintetén látszik a belső képzeletbeli kép.
- A folytatásos mesék szálait össze tudja kötni.
- Az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása kedvelt szórakozásai közé tartozik.
- Vigyáz a könyvekre.
- A szereplők érdekes szólásait, furcsa hangzású nevét megjegyzi, játékában használja.

Módszertani alapelvek

- Az óvónő tartsa szem előtt, hogy az irodalmi nevelés vezető szerepet tölt be az óvodásgyermek érzelmeinek fejlesztésében, erősítse a gyermekben az irodalmi élmény iránti vágyat, használja ki a megfelelő mese adta lehetőségeket az érzelmi, erkölcsi, nyelvi fejlesztéséhez.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek élményeit kifejezhesse, ösztönözze, növelje önbizalmát.
- Törekedjen a gyermek képzeletének fejlesztésére, ehhez járuljon hozzá megfelelő előadásmódjával (mimika, hangszín, hangerő).
- Érvényesítse a differenciálást a különböző korú és fejlettségi szintű gyermeknek szánt mesék kiválasztásánál.

4.5.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Fejlesztés tartalma

A gyermeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődését, formálja ízlését. Megszeretteti az énekes játékokat, fejleszti zenei hallását, ritmusérzékét. Az énekes játék mozgáskultúrájának bővítését is elősegíti.

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Megszeretteti a gyermekkel az éneklést, az énekes játékokat, és szoktatja őket a szép, tiszta éneklésre. Fejleszti a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét, mozgáskultúráját. A zenei élmény serkenti a gyermekek képi és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát, alkotókedvét, megalapozza a zenei anyanyelv kialakulását.

A vallásos nevelés egyik alappillére óvodai nevelésünknek.

A zenei nevelés anyaga mellett az egyházi ünnepekhez kapcsolódó óvodás életkornak megfelelő hangterjedelmű dalokkal is megismertetjük gyerekeinket. Hallgatunk orgona muzsikát.

Zenei élményeket szereznek a gyermekek játék közben a spontán kötött, kötetlen keretű, szervezett foglalkozásokon. A zenei nevelés programja 3 éves kortól 6-7 éves korig a kori sajátosságok figyelembevételével átgondolt, tervezett, kiemelt tevékenység az óvodában.

A fejlesztés tartalma a korosztálynak megfelelően: dalanyagból, zenehallgatási anyagból, a magas-mély hangok megkülönböztetéséből, dallam-ritmus visszaénekléséből, halk-hangos fogalompár megértéséből, egyenletes lüktetés-, dallammotívumokból, ritmusmotívumokból állnak.

Az egyéb hangok, zörejek közül:

- állatok hangjának természetbeni megfigyelése, a természet egyéb hangjainak figyelése, környező zajeffektusok,
- állatok hangjának, a természet egyéb hangjainak újra felidézése, hangutánzó próbálkozásokkal való kiegészítése,
- emberi hangadásokkal való ismerkedés élményei után – az előbbieken említettekhez hasonlóan – különböző emberi hangmegnyilvánulásokkal, azok utólagos hangutánzó próbálkozásaival is foglalkozhatnak. A hangadást kísérő mozdulatok, mozdulatsorok megfigyelése is hangsúlyos, amelyek a komplex élmények után ábrázoló tevékenységben is megjelennek,
- készíthetők felvételek az otthon hangjairól is, ezt közösen meghallgatják a gyermekek, nyilvánvalóan a közös-egyéni élmények felszabadult megnyilvánulásokat hoznak felszínre a csoport életében,

- egyszerű, játékos mozgások egyöntetű, esztétikus végzése, nehezebb játékformák, táncos jellegű mozdulatok,
- mozgás improvizáció zenére.

Az óvodapedagógusok segítsék a családi nevelést abban, hogy a gyermekek otthon is énekelgethessenek együtt szüleikkel. Erre a célra az óvodában közös „családi zenedélután”, közös néptánc, daltanulás, hangszeres zenebemutató szervezhető, mely játékkészítéssel, agyagozással stb. egybekötve jól alakíthatja az óvoda és a család viszonyát, kapcsolatát, s a közös nevelést.

Feladatok

Az óvónő

- Teremtsen nyugodt biztonságos légkört, melyben a gyermek bátran kifejezésre juttathatja gondolatait, érzelmeit, ezáltal éneklési készsége is fejlődik.
- Engedjen teret az egész nap folyamán jelenlévő spontán, alkalmi éneklésnek.
- Tervezze meg az éves anyagot és a hozzá kapcsolódó feladatrendszert, a készségfejlesztés különböző területein az életkoronként eltérő fejlődés ütemét.
- Minél többet énekeljen.
- Tegye kiegyensúlyozottá a gyermeket érzelmileg a zene terén.
- Segítse elő a különböző hangulatú dalok (vidám, szomorú) megismerésén keresztül a zenehallgatás által felkeltett érzelmek megértését, feldolgozását.
- Ismertesse meg a gyermeket a népdalokkal, amelyek zenei anyanyelve megalapozását szolgálják.
- Éreztesse meg a népzeneben rejlő szépségeket, az érzelmek és hangulatok kifejezésének többféleségét.
- Keltse fel a gyermek érdeklődését a meghallgatott zene iránt, és szoktassa a zene türelmes, figyelmes meghallgatására.
- Fejlessze a gyermek zenei képességeit és készségeit.
- Tegye fogékonyá ritmikai és dallami elemek iránt.
- Ismertesse meg a gyermeket a helyes énektechnika legegyszerűbb szabályaival.
- Segítse elő a közösségi érzés kialakulását a közös zenéléssel.
- Tegye színesebbé, örömtelibbé az ünnepeket a közös éneklés, zenélés, táncolás által.
- Zenehallgatásként egyházi zene hallgatása, és énekek hallgatása, tanulása.
- Járuljon hozzá, hogy a gyermek megismerkedhessen egyszerű, alapvető tánclépésekkel.

Tevékenységek

A gyermek

- Játékidőben, mozgás közben szövegeket, dallamokat ismételtet.
- Dalos játékot játszik.
- Dallam- és ritmusmotívumokat óvónő segítségével jó szövegkiejtéssel, csoportosan és egyénileg visszaénekel, visszatapsol.
- Térben mutatja az ismert dallamokat, motívumok dallamvonalát.
- Megismeri a fogalom párokat (halk-hangos, gyors-lassú) és eljátssza azokat a többi gyermekkel.
- Jól ismert dalokat dúdolásról, vagy hangszerjátékról felismer.
- Dallambújtatást végez rövidebb és hosszabb egységekkel.
- Visszaénekel egyszerű dallamfordulatokat.
- Felismer és megkülönböztet, zörejeket, zenei hangokat, egymás hangját.
- Szívesen meghallgatja az óvónő és társai által előadott dalokat, hangszeres játékot.
- Játékos mozdulatokkal, változatos módon érzékelteti az egyenletes lüktetést, a dalok, mondókák ritmusát.
- Felfedezi a ritmus és az egyenletes lüktetés közötti különbségeket.
- Észreveszi a tempókülönbségeket, majd gyakorlatban irányítással alkalmazza.
- A már megismert dalokhoz kíséretként használja a ritmushangszereket.
- Visszatapsol egyszerű beszélt és énekelt ritmusmotívumokat.
- Kitalál dallamfordulatokat, kérdés-feleletet, megzenésít mondókákat, saját szövegeket.
- Ismer alapvető tánclépéseket és gyakorolja azokat.
- Ünnepeken közösen és egyénileg is énekel, táncol.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Tud kb. 10 dalt biztonsággal énekelni csoportosan és egyénileg is.
- A mondókákat a magyar beszéd ritmusa szerint mondja, kiemelve az egyenletes lüktetést.
- Tisztán, szép szövegkiejtéssel énekel.
- Szívesen énekel, örül, ha zenét hall, maga is örömmel talál ki halandzsa dallamot.
- Megismerkedik eredetiben néhány hangszerrel, azok hangjával, megszólaltatásuk módjával (fúvós, pengetős, ütős, vonós).
- Szöveges ritmus motívumokat visszatapsol, esetleg kétegyesnyit is, csoportosan és egyénileg is.

- Egyöntetűen körbejár, szép testtartással, kézfogással.
- Biztonságérzete van abban, hogy jól tud énekelni.
- Dallamfordulatokat, ritmusokat pontosan vissza tud adni.
- Be tudja mutatni az egyenletes lüktetést, ritmust.
- Tudja a fogalom párokat (pld. halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú stb.).
- Felismeri a finomabb hangszínekülönbséget zörejen, beszédhangon egyaránt.
- Mozgása összerendezett, ismer néhány tánc lépést (pld. Eglylépéses csárdás egyedül, párosan, forgás stb.).
- Ritmushangszereket ügyesen használja, zenekar kíséretként az énekléshez.
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától.
- Egyszerű, játékos, táncos mozgásokat szépen megformál (dobbantás, koppantás, átbújás, páros forgás stb.).
- Képes egyensúlyváltást kiváltó mozgásokra (sarokkoppantás, forgás egyedül).
- Tud járni és lépni változatos térformákban.

Módszertani alapelvek

Az óvónő

- Ösztönözzé a gyermeket az önálló gondolkodásra, a feladatok kreatív megoldására, a zenei alkotókedv kiélésére.
- Erősítse a tiszteletet a környezet harmóniája, rendje és a művészi alkotások sokfélesége iránt.
- Törekedjen arra, hogy a gyermek a hétköznapiakban a különlegeset, szépet észrevegye, tudjon örülni ezeknek.
- Keltse fel a vágyat az önkifejezésre, az alkotókedvre, „mű” fölött érzett öröme.

4.5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Fejlesztés tartalma

A kézimunka különböző fajtái: gyurmázás, agyagozás, rajzolás, festés, batikolás, vágás, ragasztás, varrás, barkácsolás.

Segítik a gyermek képi-plasztikai kifejezőképességét, komponáló, térbeli tájékozódó képességek alakulását. Fejleszti képi gondolkodását, esztétikai érzékenységét. Megismerteti a gyermeket a különböző anyagokkal, technikai alapelemekkel:

- festés, (ujj-, majd ecset, nyomat készítés)
- rajzolás, (zsírkréta, színes ceruza, filettoll)
- tépés, hajtogatás, mozaikkép készítés,
- vágás, ragasztás, (papír, textil, különböző anyagok)
- fűzés, szövés, fonás,
- varrás,
- mintázás, karcolás, gipszöntés, (gyurma, lisztgyurma agyag)
- sütés,
- bábkészítés, (zacskó, fakanál, termény)
- műalkotás elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel

A tevékenységeknél előnybe részesítjük a népművészeti anyagokat.

Az éves tervek összeállításánál figyelembe vesszük az egyházi évkör eseményeit. Így építjük be a vallásos nevelést.

Az egyházi és társadalmi ünnepekre várakozás idején a csoportszobák alkalomhoz illő dekorálásával, és ajándékok készítésével hangolják rá a gyermekeket az ünneplésre.

Alkotásukban megjelennek vallásos témák is.

Tehetséges gyermekeink munkái pályázatokon is részt vesznek.

A vizuális nevelés a gyermekeket egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően kép-plasztikai kifejezőképesség birtokába juttatja, kialakítja bennük az elemi képolvasási, komponálási térbeli tájékozódó és rendező képességet.

Az építő-, ábrázoló-, alakító tevékenység segíti a gyermekek téri, formai és színeképzeteinek kialakulását, gazdagodását. Elősegíti a természet színeire, formáira való rácsodálkozással, a művészi rajzok, festmények, szobrok, épületeik, népi alkotások nézegetésével a szépség iránti vonzódás alakulását.

Megismerteti a gyermekeket a különböző anyagokkal, egyszerű munkafogásokkal, technikai alapelemekkel.

A tevékenységet az óvodai élet egész napjában folyamatosan szervezzük. Ezért az óvónő figyeli a gyermekek egyéni fejlődését, s ha szükséges, egyéni foglalkozással segíti a differenciált fejlesztést igénylő gyermekek tevékenységét.

Fontos, hogy az „alkotásra” buzdítást jól kapcsolja spontán helyzetekhez, a csoport életét meghatározó, élményhatású eseményekhez. Az udvari lehetőségeket e téren is egész évben használják ki a gyermekek.

Feladatok

Az óvónő

- Biztosítson a gyermeknek állandó helyet a csoportszobában, ahol zavartalanul, kényelmesen dolgozhat.
- Biztosítson az egész nap folyamán elegendő időt a tevékenység végzésére.
- Tegye lehetővé, hogy mindig elérhető helyen álljon a gyermek rendelkezésére mindenféle anyag és eszköz, amivel a fantáziájának megfelelően dolgozhat, alkothat.
- Juttassa a gyermeket egyéni fejlettségi szintjének megfelelően képi-plasztikai kifejezőképesség birtokába.
- Alakítsa ki az elemi komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességet.
- Segítse a téri-, formai-, és színeképzetek kialakulását, gazdagodását.
- Ismertesse meg a gyermeket a különböző anyagokkal, változatos munkafogásokkal, technikai alapelemekkel.
- Fejlessze az eszközök használatának, karbantartásának szokásait, a munkaszervezés képességét.
- Teremtse meg a képi-plasztikai, ábrázoló- és konstruáló képesség fejlődésének feltételeit.
- Biztosítsa az élmények, megfigyelése és fantázia képi-térbeli megjelenítésének sokféle lehetőségét.
- Teremtse meg az ábrázolás hangulati feltételeit, a fejlődést belülről serkentő motiválást, juttassa a gyermeket az alakítás, formázás öröméhez.
- Juttassa a gyermeket vizuális élményekhez múzeumlátogatások, művészeti alkotások megtekintése által.
- Érje el személyes példamutatással, hogy a gyermekben kialakuljon környezete alakításával kapcsolatban az esztétikumra, harmóniára törekvés.
- Biztosítson lehetőséget az egész nap folyamán a csoportszobában és az udvaron egyaránt a tevékenység végzésére.

Tevékenységek

A gyermek

- Élményeihez, képzeletéhez kapcsolódóan választott témákat rajzol, fest tetszés szerinti színhasználattal, színválasztással, különböző felületekre (üveg, fotókarton, aszfalt, csomagolópapír, rajzlap stb.) változatos anyagokkal (színes ceruza, festék, tempera, porpasztell, táblakréta, zsírkréta, filctoll stb.).

- Képeket alkot változatos technikák alkalmazásával. Festéssel rajzolással, nyomattal, fonallal, mozaikkal, montázssal, ragasztással, viaszos visszakarcolással, termések felhasználásával.
- Formáz különböző formákat, tárgyakat saját elképzelése alapján plastilinből, agyagból, lisztgyurmából, homokból, gipszből.
- Az anyagok formálhatóságának próbálgatása közben tapasztalatokat szerez azok tulajdonságairól, viselkedéséről.
- Barkácsolással eszközöket, játékokat készít dobozból, fából stb. Bábokat, maszkokat készít papírból kasírozással, nyírással textilekből, fonalakból, természetes anyagokból (csuhébábok, termésbábok, szalmafigurák, szalmadíszek).
- Kisebb és nagyobb térben épít a csoportszobában és az udvaron dobozokból, kockákból, homokból, hóból, kőből.
- Az építés során statikai tapasztalatokat szerez, térben tájékozódik, arányérzéke fejlődik.
- Kézművességgel tárgyakat készít, sző, fon, varr, nyír, tép, hajtogat, ajándékokat készít, melyeket díszít batikolással, ragasztással, festéssel, nyomattal (dugó, ujj, tenyér, levél, krumpli stb.).
- Múzeumokat látogat, művészeti alkotásokat, albumokat nézeget, ezáltal művészeti élményekhez jut.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Élményei, ismeretei, tapasztalatai, gondolatai kifejezésére bátran, biztonsággal használja az ábrázolás eszközeit.
- Örömmel, saját kezdeményezésére is ábrázol.
- Tevékenyen vesz részt az őt körülvevő tér berendezésében, képes a tárgyak térbeli kiterjedésének főbb formai jellemzőinek megnevezésére.
- Biztonsággal alkalmazza a megismert technikákat, bátran használja a különböző anyagokat.
- Formaábrázolása változatos, tagoltságot mutat, témáiban a részleteket is ábrázolja.
- Képes kiemelni a megkülönböztető jegyeket, szín- és formabeli tulajdonságokat, hangulati elemeket, változatosan alkalmazza a színeket.
- Emberábrázolásában megjeleníti a részformákat, próbálkozik a legegyszerűbb mozgások jelzésével.
- Emlékek alapján és megfigyelései felhasználásával tud formákat mintázni.
- Díszítő tervező feladatokat végez önállóan változatos elemekkel, színekkel, technikákkal.

- Önállóan és csoportosan is készít játékokhoz egyszerűbb eszközöket, barkácsol kellékeket, bábokat.
- Ismeri a népi kézműves technikák alapjait (szövés, fonás, agyagozás), kis segítséggel alkalmazza is azokat.
- Szívesen vesz részt óvodai környezete szépítésében.
- Alkotásaiban mindinkább kifejezésre juttatja, megjeleníti a témával kapcsolatos érzelmeit.
- Az esztétikai élmények pozitív érzelmeket váltanak ki belőle.

Módszertani alapelvek

Az óvónő

- A foglalkozásokat mindenkor a játékosság szem előtt tartásával szervezze, teremtsen meg az alkotó légkört és biztosítson időt az önkifejezésre.
- Építsen a gyermeki aktivitásra, keltse fel a gyermekben az anyagokkal való tevékenység vágyát. Az életkori sajátosságokat figyelembe véve határozza meg a feladatokat, s így juttassa sikerélményhez a gyermeket.
- Saját példaadással, szemléltetéssel, élmények nyújtásával juttassa a gyermeket vizuális élményekhez, a mindennapi életben fellelhető esztétikum felfedeztetésével, alakítsa ki a gyermek általános érzelmi kötődését az esztétikum iránt.

4.5.6. Mozgás

Fejlesztés tartalma

Fejleszti a testi képességeket, kedvezően befolyásolja a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét.

Fontos szerepe van a mozgás megszerettetésében, az egészség megőrzésében.

Kiegészíti az egészséges életmódra nevelés hatását.

Hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez.

Az óvoda mozgásprogramja három területen teljesíthető:

- A gyermek kötetlen, motivált szabad mozgástevékenységének biztosításával,
- A konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel, és
- Ügyességfejlesztő játékos sportprogramok körültekinthető fejlesztésével.

A szabad mozgástevékenység

Cél a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése, a tudatos környezetalakítás (hely, eszköz).

A kötelező testnevelés

Tudatos fejlesztés a mozgás és testséma programunk alkalmazásával.

A fentieknek megfelelően a 4-5 éveseknél a testséma fejlesztésből az oldaliság érzékeltetése kap kiemelt szerepet. A mozgásfejlődésben előtérbe kerülnek az egyensúlygyakorlatok, koordinációt fejlesztő gyakorlatok és a tér mozgásos megismerése.

Az 5-6-7 éveseknél már kiemelt hangsúlyt kap a finommozgás, az észlelés, a mozgás közbeni alakítás és formaállandóság fejlesztése is.

A frissítő testnevelés a gyermekek napirendjében fontos szerepet tölt be. Ez a mozgás felfrissíti, edzi őket, biztatja őket, mely elősegíti mozgásszintjük és testi képességeik fejlődését.

Időtartama a gyerekek fejlettségétől függően változó. A frissítő testnevelés középpontjában a mozgásos játékok állnak, és kiegészülnek a gimnasztikai gyakorlatokkal, szerek használatával. A rendszeres nevelőmunka hatására a csoportban kialakulnak a legkedvesebb mozgásjátékok, melyek alkalmazását már a gyermekek maguk is kezdeményezik, sőt meg is szervezik. Erre jó lehetőséget kínál a csoportszoba felszerelése és az óvoda udvara.

A testnevelés foglalkozások az óvodapedagógus által szervezett kötelező tevékenységek. A kötelezőség természetesen nem jelenthet kényszert a gyermek számára. Ha betegség vagy más egészségügyi ok miatt a gyermek nem tud, nem akar részt venni a foglalkozáson, a dajka nénivel lehessen, más foglalkozást választhasson. Szervezett testnevelés foglalkozás heti egy alkalommal van. A foglalkozások levezetésénél maximális lehetőséget kell biztosítani, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat. Különböző nehézségű, differenciált feladatok adásával segíthetjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességének legmegfelelőbb mozgásos feladatot. Fontos szempont a foglalkozások szervezésénél, hogy a gyerekek a lehető legkevesebb várakozási idővel folyamatosan mozogjanak.

Feladatok

Az óvónő

- Biztosítsa a gyermek szabad mozgásgyakorlásának feltételeit, adjon ötleteket, irányítsa a gyermek figyelmét a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
- Biztosítson változatos eszközöket, megfelelő helyszíneket a változatos mozgásgyakorláshoz, ötleteivel gyarapítsa a kézi szerek skáláját, hozzon létre sokféle eszközkombinációt.
- Biztosítson lehetőséget a gyermeknek a szabad levegőn való tartózkodásra minél hosszabb időtartamon keresztül.

- Teremtsen minél több mozgáslehetőséget óvodán kívül is, vigye a gyermeket, játszótérre, kirándulni stb.
- Tegye lehetővé a játék- és mozgásigény természetes gyakorlatokkal és játékokkal történő kielégítését.
- Biztosítsa a gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztését.
- Teremtse meg azokat a feltételeket, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, növelik a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességét.
- Segítse elő a vázizomzat erősödését.
- Gondoskodjon a motoros képességek fejlesztéséről a helyes mozgásanyag megválasztásával.
- Segítse elő a helyes testtartás kialakítását.
- Sajátíttasson el minél több mozgásformát.
- Keltse fel az igényt a gyermekben a játék és verseny iránt, elégítse, ki ezeket szerettesse meg a mozgást.

Tevékenységek

A gyermek

- A mozgások döntő részét a szabadban végzi.
- Sokat fut különböző tempóban, fákat, bokrokat kerülgetve.
- Füves területen kis kapukkal sportjátékot játszik, és ismert futójátékokat.
- Dombon szánkózik, csúszik, gurul, kúszik, mászik, felfelé fut, szökdel.
- Mászókákon, fák között kifeszített kötéllel függ, mászik.
- Farönkön, különböző irányokba jár, egyensúlyoz.
- Közlekedő utakon biciklizik, rollerezik.
- Homokgödörbe távol és magasugrást végez.
- Hosszabb sétát, túrát tesz a szabadban.
- Tornateremben, csoportszobában sokféle kézi szerrel, eszközkombinációval, különböző irányban, változatos formában szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatokat végez és természetes gyakorlatokat az atlétika, torna, labdajátékok köréből.
- Fejlettségéhez mérten a végrehajtás fokozatai szerint megtervezve jár, fut, ugrásokat végez magasba és távolba, célba dob, távolba hajít, csúszik, kúszik, mászik, függésgyakorlatokat, szerugrásokat, talajtorna gyakorlatokat végez, labdával gurít, gyakorolja a feldobás-elkapást, átadást, labdavezetést, célba hajítást.
- Futó-fogó játékokat, sorversenyt, váltóversenyt játszik, verseng.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek hat éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- Teljesítőképessége növekszik, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- Cselekvőképessége gyors, mozgásban kitartó.
- Fejlődik tér- és időtájékozódó képessége. Megszereti és igényli a mozgást.
- Ütemtartással jár, valamint irányváloztatással, különböző kartartásokkal, fordulatokkal.
- Természetes módon kötetlenül fut. Fut különböző tempóban, alakzatban, belegyorsítva.
- Versenyt fut állórajtból 20-30 méter távolságba.
- Megérti az egyszerű vezényszavakat.
- Mozgástapasztalata növekszik az egyensúlyozásban, ugrásban.
- Távol és magasugrást végez néhány lépés nekifutással.
- Mélyugrást és szerugrást végez.
- Dobásokat végez célba és távolba egykezes és kétkezes alsó és felső dobással különböző nagyságú és súlyú labdával (1 kg-ig).
- Természetes támaszgyakorlatokat végez különböző tornaszereken eszközök hordásával minden irányban.
- Talicskázik combfogással.
- Lajhármaszást végez gerendán, kifeszített kötélén.
- Leng, hintázik előre és hátra, szeren, mászókan, függésben lábmozdulatokat végez.
- Gurul a test hossz tengelye körül, gurulóátfordulást végez.
- Próbálkozik tarkóállással, a kéz állással, guruló átfordulással hátra.
- Zsugorkanyarulati átugrást végez, nyuszi ugrást haladással és leterpesztéssel végez.
- Labdát vezet különböző tempókban, irányváloztatással, két vonal között, padon. Labdaátadást végez társának.
- 2, 4 és 8 ütemű gimnasztikai gyakorlatokat végez ütemtartással, változatos kézi szerekkel, eszközökkel és társaival.
- Szerepes és utánzó futó játékokat, szabály és fogójátékokat játszik.
- Egyéni, csoportos, sor- és váltóversenyt játszik az óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával.

Módszertani alapelvek

Az óvónő

- A teremtsen játékos légkört, amelyben kielégíti a gyermek mozgás iránti igényét.
- Késztesse aktivitásra a gyermeket változatos gyakorlat feldolgozásokkal, a nehézségi fokok emelésével.
- Erősítse a közösségi szellemet, pozitív jellemvonások kialakulását.
- Érvényesítse az egyéni bánásmód elvét, eredményes megvalósítása érdekében ismerje fel a gyakorlat végrehajtásában a gyermek részéről megnyilvánuló sikertelenség okát.
- Adjon lehetőséget, hogy az adott gyakorlatot ki-ki saját képességei szintjén hajtsa végre.
- Tartsa szem előtt a tervezésnél a csoport egészségi állapotát, egy-egy gyerek fáradékonyságát, teljesítőképességét és éljen a környezet adta lehetőségekkel.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

- Az óvodában a tanulás folyamatos részben utánpótláson alapul.
- Változatos tevékenységekre a gyerekek érdeklődésére és kíváncsiságára épül.
- A sokféle tevékenység lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére, környezetük szépségének felfedezésére.
- Fejlődik beszédük, és gondolkodásuk, képessé válnak a problémák felismerésére és megoldására. Pontosabbá válik észlelésük, megfigyelőképességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük.
- A tanulás a gyermekek értelmi képességének és kreativitásának fejlesztését szolgálja. Önkéntelen és spontán módon, tevékenységbe ágyazottan szerzik meg ismereteiket.
- Fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a tanulást támogató környezet megteremtésével a játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése.
- Pozitív, személyre szabott értékelés kell, hogy segítsük a tevékenységbe megvalósuló tanulást.
- A tanulás akadályba ütközés esetén a gyermek fejlődési ütemébe igazodóan egyéni felzárkóztatás szükséges.
- Tehetség ígéretekre nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges.
- Figyelem fordítás a szemléletesség érvényesítésére.
- Az ismeretek mindig kapcsolódjanak, fokozatosan mélyüljön és bővüljön.
- Változatos módszerrel tartsuk ébren a gyermekek figyelmét, érdeklődését.
- Sok általunk készített eszköz biztosítása, melyek motiválják a kevésbé aktív gyerekeket.

- Az eredményesség érdekében alkalmazzuk az egyéni, páros, a mikro csoportos, a kiscsoportos és a frontális foglalkoztatási formát.
- Nyári hónapokban a gyermekek kedvük szerint énekelnek, mozoghatnak, rajzolhatnak, mintázhatnak, mesét, verset hallgathatnak.
- Figyelhetik környezetük eseményeit, beszélgethetnek az őket foglalkoztató kérdésekről.
- Így megalapozzuk a világra nyitott, érdeklődő, kérdezni merő, aktív gondolkodású fiatalok nevelését.

4.5.7. A külső (teremtett) világ tevékeny megismerése

Matematikai tartalmú tapasztalatok

Fejlesztés hatása

Matematikai nevelés lehetőséget teremt a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre.

Hatására a gyermek előrejut az önálló tapasztalatszerzésben, tud véleményt mondani, kapcsolatot teremteni a társaival, felnőttekkel, növekszik türelme, kitartóbbá válik, nő figyelme tartóssága, erősödik akarata, önfegyelme.

Matematikai nevelés meghatározó szerepet kap a gyermek képességeinek fejlesztésében elsősorban a következő területeken:

- tapasztalás
- emlékezés
- megértés
- konstruálás
- ítélőképesség

A környező valóság fontos jellemzői a formai és mennyiségi viszonyok. Amikor a környezet megismerésről beszélünk, fontos alapelvként kell leszögeznünk, hogy a tárgyak, jelenségek tulajdonságai nem korlátozódnak például színük, ízük, halmazállapotuk milyenségére, hanem alapvető jegyeik közé tartoznak formai, mennyiségi jellemzők is.

Másik fontos alaptétel, hogy a környezet változásainak megfigyelése el sem képzelhető matematikai alapismeretek nélkül

Lényegében minden matematikai fejlesztő tevékenység integrálható a megfigyelésre szánt jelenség, illetve tárgy tapasztalati rendszerébe. A matematikai tapasztalatszerzés tehát természetes környezetben a legeredményesebb.

Jól fejleszti a gondolatok tevékenységgel, szóval történő kifejezését. A közös feladat közös élményt jelent a gyermekek számára, ezzel is erősítve a csoporttudatot, miközben az egyéni feladatmegoldás egyéni sikert biztosít, mely növeli a feladatvállalási kedvet, segíti az önkontroll kialakítását.

A matematikai nevelés hozzájárul a gyermek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozásához.

A gyermekek természetes környezetben végzett megfigyeléseik alkalmával vegyék észre, hogy a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatóak, szétválogathatóak tulajdonságaik szerint, illetve saját szempontok alapján.

Végezzenek sorba rendezést, megnevezett mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályosság szerint. A számfogalom megalapozására végezzenek mérési, összemérési feladatokat mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel.

A gyerekek szerezzenek tapasztalatokat a geometria körében (például építéssel, síkbeli alkotásokkal stb.). Jussanak el a geometriai formák felismeréséig.

A tükörrel való tevékenység (mozgások tükör előtt) fontos feltételét képezik a téri percepció kialakításának. Minden alkalmat meg kell ragadni a fejlesztésre más területeken is (például testnevelés, rajzolás stb.), hogy a gyermek egyaránt jól tájékozódjék térben és a síkban ábrázolt világban.

A környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok matematikai tevékenységek lehetőségének tárházát kínálják a nevelés számára. Rendkívüli fejlesztő hatását az önálló minden gyermek számára egyénileg biztosítható – problémamegoldás fokozza, az egyéni fejlődésről kapott objektív információ segíti az óvodapedagógust a nevelési, fejlesztési elképzeléseinek differenciált kialakításában.

Feladat

Az óvónő

- Biztosítson nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai légkört.
- Vegye figyelembe a gyermekek eltérő fejlettségi szintjét és ütemét.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermekváltozó testi-lelki szükségletei szerint vegyen részt különböző, matematikai tartalmú tevékenységeken.
- Biztosítsa, hogy a gyermek szabadon próbálkozhasson az egész nap folyamán elemi tapasztalatokat és ismereteket szerezni az őt körülvevő környezetből.
- Teremtsen folyamatosan olyan játék szituációkat, amelyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére.
- Biztosítson a szabadidős játék tevékenységekhez elegendő és esztétikus eszközöket, megfelelő időt és helyet.

- Tegye lehetővé a gyermek sokfajta játékos tapasztalatszerzését a tárgyi környezetében található játékeszközök, berendezési tárgyak megszámlálásával, összemérésével, párosításával.
- Biztosítson lehetőséget arra, hogy a gyermek akkor és annyit kérdezhessen, amennyit, és amikor akar, ezt kövesse mindig kielégítő óvónői válasz.
- Tegye lehetővé azt, hogy a gyermek teljesítménye, illetve tevékenysége mindig kapjon visszajelzést annak érdekében, hogy a gyermek kontrollálni tudja önmagát.
- Biztosítsa, hogy a gyermekek tudjanak és merjenek is véleményt mondani egy-egy probléma szituációban.
- Segítse a gyermeket a matematikai igazságok megtalálásában.
- Biztosítsa egyéni és csoportos élmények felidézése során a gyermek emlékezetének cselekvéses – mozgásos – képi fejlesztését.
- Biztosítson olyan játék szituációkat, amelyek elősegítik a gyermek egyéni megismerő képességeinek – problémálatásának fejlődését, aktivizálását – segítve ez által is az iskolai tanulásra való alkalmassá válásukat.
- Tegye lehetővé változatos matematikai játékok összeválogatásával, hogy a gyermek rész képessége fejlettségi állapotának szintjén kibontakozhasson.

Tevékenységek

A gyermek

- Megnevezett tulajdonság szerint összehasonlít.
- Megadott szempont szerint szétválogat, halmazokat hoz létre.
- Próbálkozik saját hibájának kijavításával.
- Becsléseket végez, sorba rendez, sorozatokat hoz létre.
- Egyszerű megállapításokat megfogalmaz – ítéleteket alkot.
- Igaz-hamis következtetéseket von le
- Részt vesz az óvónő által irányított megfigyelésekben
- Összemér tárgyakat.
- Számolgat a 10-es számkörön belül.
- Elő tud állítani bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet, „semmit”.
- Összetartozó dolgokat párosít.
- Papírból nyirkál egyéni fantázia alapján síkmértani formákat, szétválogatja ezeket.
- A nagytükör előtt tudatosan figyeli tükörképe mozgását, építkezik tükörképet létrehozva.
- Megkülönbözteti a különböző térirányokat.

- Felismer színárnyalatokat is.
- Sokszínű tevékenységet folytat a különböző mértékegységekkel való- rakosgatásban. Méregetést folytat különböző súlyú és hosszúságú, illetve kiterjedésű mértékegységekkel.
- Lemásol ugyanolyan elemekből változatos geometriai formájú építményeket, tulajdonságaik alapján szétválogat.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Képesé válik arra, hogy megértse és kövesse az óvónő kérdéseit, gondolatait.
- Matematikai jellegű problémáról gondolatait szabadon elmondja, javítja tévedését.
- Szívesen vállalja a felismert problémák megoldását.
- Képes ismert tulajdonságok szerint válogatást folytatni, formába rendezni, kiegészíteni.
- Összehasonlítását szóban is ki tudja fejezni.
- Érti és használja is a mennyiségekkel kapcsolatos összehasonlítást kifejező szavakat.
- Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tud mérni. Helyes következtetéseket von le.
- Össze tud mérni halmazt párosítással különböző színek, formák, nagyságok esetén is.
- Keletkeztet többet, kevesebbet, ugyanannyit – bontással.
- Képes „képpolvasásra”. Az elmondott történetet rajzban meg tudja jeleníteni.
- Azonosítani tud egyező alakú tárgyakat és síkbeli alakzatokat.
- Másolással képes megépíteni térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Térbeli és síkbeli alakzatokat geometriai tulajdonságaik szerint szét tud válogatni.
- 2-4 elemből álló alakzat tükörképét zsebtükör mögött meg tudja építeni.
- Megkülönbözteti a jobbra-balra irányt.
- Követni tudja a helyeket kifejező névutókat (pld. alá, fölé, közé, alatt, fölött, között stb.).
- Elégséges tapasztalatot gyűjt az iskolai tanulási tevékenység megkezdéséhez.
- Jártasságot szerez a gondolkodási műveletek gyakorlásában.
- Életkori sajátosságának megfelelően eligazodik a gyakorlati életben.

Módszertani alapelvek

Az óvónő

- A nap folyamán bármikor teremtsen olyan probléma helyzetekkel dúsított matematikai tartalmú játéksituációkat, amelyek elősegítik a gyermek egyéni képességeinek fejlesztését, mely ösztönző hatással lehet a problémalátás és a probléma megoldásra való érzékenység kifejlődésére.

- Kötelezően szervezett matematikai foglalkozás alatt alkalmazkodjon feladat átadási során a gyermek egyéni tempójához, semmilyen körülmények között ne sűrítse, a gyermeket a feladat elvégzésében, szem előtt tartva azt a tényt, hogy a matematikai nevelés egy folyamat.
- Törekedjen a feladatok világos és egyszerű, de ugyanakkor érdeklődést keltő megfogalmazására, hogy a megteremtett problémahelyzet és a probléma megoldására irányuló tevékenység önmaga is motiváljon.

4.5.8. A környezeti nevelési elvek megfogalmazása

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. A gyermek olyan tapasztalatokat szerez az őt körülvevő és a tágabb természeti és társadalmi környezetről, mely segíti tájékozódásában.

Óvodánk egyházi intézmény. Ez az óvodába lépés első pillanatától megnyilvánul a köszönési módban, és a nevelésbe beépített vallásos témákban. Rácsodálkozunk a teremtett világ szépségeire, megfogalmazzuk örömeinket, hálánkat. Részt veszünk egyházi ünnepeken, ismerkedünk egyházi épülettel, helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal. Megfigyelő sétákat, kirándulásokat szervezünk, és a természetsarokban történő változásokat is folyamatosan figyelemmel kísérjük.

A gyermek megismeri a világot, közvetlen megfigyelés és tapasztalatszerzés útján. Ismerkedik szülőföldjével a nemzeti kultúra hagyományaival.

Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek a koruknak megfelelő ismeretekkel a családról, szükségletéről, munkájukról, a családtagok külső és belső jogairól, az egymáshoz való viszonyukról, az együttélés konkrét tapasztalatairól. Viselkedésüket jellemezze a szeretet, tisztelet, a részvétel, az őszinte együttérzés, az egymás problémái iránti érdeklődés, a segítő szándék, a megértés. A három éves gyermek egoizmusa még természetes. El kell jutni hat-hét éves korig a „másik”, a szeretett felnőtt, gyermek érdekében való lemondásról, a tolerancia és az önfegyelem nélkülözhetetlen kialakítására, a gyermek számára nem szimpatikus családtagok, rokonok, barátok, idegenek „elviselésére”.

Az óvoda új környezet a gyermek számára. Fontos tehát e környezet megismertetése mind a tartalmát, mind a funkciókat, mind a hozzájuk való alkalmazkodás szokásrendjét illetően.

Az óvodai környezet kezdetben – a legkiválóbb pedagógiai tapintat ellenére is. – nagy gondot, problémát jelenthet a gyermek számára. Ezért alapvetően fontos, hogy megismerése érzelmileg pozitívan hasson. az érzelmi kötődés alapja a környezetismeret és alakítás pedagógiai hatása. Azzal, hogy általa a gyermek befogadóvá, kíváncsiává, érdeklődővé válik, biztonságérzete hamar kialakul.

A gyermekek ismerjék a felnőttek óvodai munkáját. Önálló vállalkozással, közreműködésükkel járuljanak hozzá ők maguk is a környezetük ápolásához.

Szerezzenek tapasztalatokat az óvoda környezetében fellelhető, megfigyelhető felnőtt foglalkozásokról (kereskedelem, építkezés, erdő-, parktisztítás stb.).

Legyen tapasztalatuk az orvos, védőnő, betegellátás feladatairól. Ismerjék a gyógyszerek használatát, a baleset-megelőzést (tűz, víz, rozsdás vas stb.). Tudják megnevezni az emberi testrészeket, ismerjék és gyakorolják önállóan tisztántartásukat, ismerjék érzékszerveiket, azok funkcióit, védelmét.

Látogassanak el közeli bölcsődébe, iskolába, beszélgessenek az ott szerzett tapasztalataikról.

Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést. KRESZ-parkok helyett az óvodaudvaron szerezzenek tapasztalatot közlekedésre. Az ehhez nélkülözhetetlen reflexek kialakítása (testneveléssel, mozgással, zenei neveléssel történjék) fontos fejlesztési feladat.

A közlekedésre nevelés fontos szempontja a helyes viselkedés – a közlekedési morál megalapozása (udvariasság szülőkkel szemben is, köszönés, más utasok mozgásának figyelemmel kísérése, idős emberek megsegítése stb.).

Ismerjék a közlekedési eszközöket. Az óvoda körül megtalálható lehetőségeket természetes környezetben, a nem elérhetőket (például vízi, légi, vasúti stb.) filmről, képről szemléltetve is.

Figyeljék meg a napszakokat, gyakorolják az ehhez kapcsolódó tevékenységeket.

Természeti környezet megismerésére alapvető lehetőség az évszakok megfigyelésén keresztül kínálkozik. Az időjárás, a természet jellemzői, változásai, a színek, a fények, formák szépségei alapvető biológiai, ökológiai, fizikai, kémiai tapasztalatokra adnak lehetőséget.

A növény- és állatvilág megismerése fontos része a környezet megismerése nevelés tartalmának. Védelmükre, gondozásukra nevelés elsősorban az élő állatokról szerzett, nagy élményerejű hatások miatt válhat csak sikeressé. Míg a növényeket, fejlődésüket óvodai környezetben jól lehet szemléltetni, az állatokat (házi, vadon élők) kizárólag természetes környezetükben célszerű a gyermekekkel megfigyeltetni. (például eredeti helyszín, természet film).

Mind a társadalmi, mind a természeti környezet ismereteinek tartalma akkor megalapozott, ha az a kisgyermek környezetének, érzelmileg telített, élményhatású, az egyes gyermek számára konkrét tapasztalatokon alapul.

Feladatok

Az óvónő

- Biztosítson a gyermeknek olyan tevékenységeket, hogy az őt körülvevő világot megismerje és megértse a maga egészében, építsen a közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek megismerje ezt a természeti környezetet, amelyben él és hívja fel a figyelmét annak értékeire és szépségeire.

- Biztosítson tapasztalási lehetőséget, séták kirándulások során, az óvoda udvarán és kertjében, vagy a természetsarokban végzett tevékenységek által.
- Készítse fel a gyermeket a társadalomban való harmonikus, kiegyensúlyozott életre, a számára megtapasztalható és megérthető társadalmi folyamatok közvetítésével.
- Biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközöket a szabad természetben a folyamatos tevékenykedtetéshez, a spontán és szervezett tapasztalat – és ismeretszerzésre.
- Biztosítsa a feltételeit annak, hogy az óvodában élősarok, konyha és virágoskert működjék.
- Alakítsa ki a szülőföldhöz nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő viszonyt. Tegye lehetővé, hogy megismerjék városunk és környékének nevezetességeit és kirándulóhelyeit.
- Biztosítson lehetőséget az évszakonkénti és folyamatos megfigyelésekhez.
- Alakítson ki pozitív érzelmi viszonyt környezetével, a természettel.
- Segítse elő, hogy természetszerető, természettisztelő értékeit megbecsülő, óvó-védő emberré váljon, személyes példamutatással járuljon hozzá ennek megvalósításához.
- Biztosítson a természetről, élőlényekről, megfigyelt természeti jelenségekről stb. szóló ismeretterjesztő könyveket és verses köteteket.
- Vegye figyelembe az udvari növényzet telepítésekor az óvoda földrajzi környezetére jellemző növényeket.

Tevékenységek

A gyermek

- Kirándulások, séták során alkalmazza a közlekedés szabályait, megismeri a kulturált viselkedés formáit.
- Megfigyeli az évszakok jellemzőit, az időjárás változékonyságát, tapasztalatot szerez, összefüggéseket fedez fel a természet változásai az időjárás és az öltözködés összefüggése között.
- Kerti munkát végez, közben megismerkedik a kerti szerszámokkal azok használatával.
- Veteményez, nyomon követi a növények fejlődését, gondozza azokat, közben megfigyeli a fákat, bokrokat és felbukkanó rovarokat.
- Megismerkedik az élő sövény funkciójával (tompítja az utca zaját, megszűri a levegőt a portól és más szennyeződéstől, természet közeli, szép látvány) és segít a telepítésében.
- Madáretetőt készít, eleséggel látja el az itt telelő madarakat.
- Az óvónő által elhelyezett madáritató, madárfürdetőt megfigyelik.

- A természetsarokban fa- és cserjegyallyakat hajtát, gumót, hagymát, magvakat csíráztat, megfigyeli az induló életet, tárgyakat gyűjt a bővítéshez.
- A közösen vásárolt, vagy otthonról hozott zöldség- és gyümölcsfélékből vitamintálat készít.
- Segít az óvoda udvarának, kertjének gondozásában.
- A napszakokra jellemző tevékenységeket eljátssza szimulációs játékban.
- Játéka során alkalmazza a családról, a foglalkozásokról az emberi test ápolásáról szerzett ismereteit.
- Sétáik során megismeri az óvoda környékét, közeli intézményeket, középületeket, alkalmi kiállításokat.
- Kirándulásokat tesz közeli és távoli helyekre, melynek során megfigyeléseket végez a változatos terepviszonyokról, növényekről, állatokról.
- A rendszeres látogatások alkalmával, és az Állatkertben figyeli meg az élőlényeket, felfedező tevékenységet végez, tapasztalatokat szerez a természetvédelemmel kapcsolatban.
- Megünnepli a természet ünnepeit, kirándul, barkácsol, gyűjtöget, játékos programokon vesz részt.
- A hagyományos és néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepeknek tevékeny résztvevője, a csoporttal közös élményeket szerez, a hagyományok megismerése erősíti magyarságtudatát
- Megfigyeli a környezetszennyezés néhány elemét (füst, por, zaj stb.), ezekkel kapcsolatban egyszerűbb vizsgálódásokat végez.
- A közelben lévő Tiszában, Kőrösi éren megfigyeli a víz tisztaságát.
- A spontán és szervezett megfigyelések során szerzett ismereteit kiegészíti, elmélyíti a természetsarokban elhelyezett könyvek nézegetésével, folyamatosan gyűjtött képekből albumokat készít.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Ismeri társadalmi és családi környezete fontosabb adatait.
- Alkalmazza az elemi közlekedési szabályokat, ismer többféle közlekedési eszközt.
- Ismeri és megnevezi a környezetében lévő néhány intézményt, és azok rendeltetését.
- Felismeri a tárgyak, jelenségek között lévő összefüggéseket.
- Tárgyakat, jelenségeket rendeltetésük, külső jegyeik alapján összehasonlít.
- Ismeri a testrészeket, a test felépítését.
- Tudja a napszakokat.
- Megkülönbözteti egymástól az évszakokat, ismeri egyes évszakok néhány jellegzetességét.
- Alkalmazza a „növény” szót, mint gyűjtőfogalmat, tudja, mi tartozik oda (fa, bokor, virág, fű stb.).
- Ismeri a növény fejlődésének menetét, a fejlődés és az időjárás összefüggéseit.

- Alkalmazza a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit.
- Tudja csoportosítani az állatokat aszerint, hogy hol élnek, ismeri azok védelmét.
- Összehasonlíttja a házi szárnyasokat az ismert madarakkal, külső jegyeik, hasznosságuk alapján.
- Ismeri a kulturált viselkedés alapvető szabályait, helyes magatartási normákat.

Módszertani alapelvek

Az óvónő

- Törekedjen arra, hogy a társadalmi természeti ismeretek a gyermek tudatában valóságként tükröződjének, érje el, hogy a gyermek aktív, öntevékeny résztvevője legyen az ismeretek elsajátításának.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek az ismereteit a gyakorlatban szerezzze, és messzemenően támaszkodjon ezekre az élményekre, tapasztalatokra, használja ki, hogy a gyermek érdeklődése könnyebben felkelthető, ha érzelmi kötődése, élménye van az adott témával kapcsolatban.
- Tegye lehetővé a sokoldalú érzékelést, észlelést, minden lehetséges helyzetben, a gyermeket hozza kapcsolatba az érzékelhető valósággal természetes környezetben, így jobban mélyülnek, rögződnek ismeretei.
- Törekedjen környezetbarát szokások életkori megalapozására, környezetünk tisztaságának, egészségesebb környezet kialakításának elősegítésére.

4.5.9. Munka

Fejlesztés tartalma

- Az óvodában a munkatevékenységek olyan munkavégzést jelentenek, amelyek tényleges tevékenykedtetéssel, játékos jelleggel, rendszeresen, folyamatosan, a mindennapokba beépítve valósulnak meg.
- A munka alapvető követelménye az önállóság és öntevékenység, a munkavégzés során fejlődik a gyermek értékteremtő együttműködési képessége, aktivitása, önkéntessége, érdeklődése, mely elősegíti az életre való felkészítést, személyiségfejlesztést. A munka jellegű tevékenység fejleszti a szükséges készségeket. A gyerekek megtanulják a legszükségesebb eszközök használatát, miközben tapasztalatokat szereznek a munkaszervezésről elemi fokon.
- Az óvodában a munka elsősorban a csoportért végzett tevékenység. Tartalmazza: a naposságot, az alkalomszerű munkát, a növény és állatgondozást.
- Ezzel hozzájárul a gyermekek közötti társas kapcsolatok alakulásához, a csoportért végzett tevékenység értelmének, szükségességének és örömének felfogásához, átéléséhez. Lehetővé válik

által a kitartás, a felelősségérzet, a kötelelességteljesítés gyakorlása. Miközben alakul a gyermekek önértékelése és ezzel együtt a csoportértékelés.

Munkaformák:

Önkiszolgálás jellegű munkák: testápolás, étkezés, öltözködés, környezetrendjének megőrzése, a gyermek személyes holmijának kezelése

Másokért végzett munka: szeretetből, önfeláldozásból, alázatból végzik a következő feladatokat: naposi munka, segítség a kisebbeknek, takarítás, ajándékkészítés, kerti munka.

Alkalomszerű munkák: környezetük rendben tartása, segítség egymásnak, az óvónőnek, barkácsolás, játékkészítés, játékjavítás, teremdíszítés, egyéb megbízatások.

Évszaknak megfelelő tevékenységek, csoportszobában, udvaron, óvoda környezetében.

Mivel a gyermekek munkáját a környezet szükségessége indokolja, annak eredményessége mindenki számára érzékelhető. A tevékenység nevelőereje nagy hatású, mert erősíti a gyermekben a munka játéktól eltérő jegyeit, ízlésformáló hatásával fejleszti esztétikai állóképességüket.

Feladatok:

Az óvónő

- Biztosítsa, hogy a gyermek munkatevékenysége játékos jellegű maradjon, de erősítse és fejlessze a munka sajátos, játéktól eltérő vonásait is.
- Teremtse meg mindenfajta munkában és minden korcsoportban életkorukhoz és erejükhöz mért önálló munkavégzés és öntevékenység lehetőségét.
- Biztosítson napirenden belül a munkára megfelelő időt.
- Biztosítson olyan munkalehetőséget, ami a gyermekek számára elfogadható, amihez kedvük van, elvégzése megerősítés és testi épségük veszélyeztetése nélkül megvalósítható.
- Biztosítsa és folyamatosan bővítse a munkatevékenységhez szükséges, a gyermek számára megfelelő munkaeszközöket.
- Biztosítson helyet a munkaeszközök számára, ahol a gyermek bármikor elérheti és használhatja a szükséges eszközöket.
- Teremtse meg a kiegyensúlyozott munkához szükséges légkört.
- Segítse elő a munka által az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését.
- Érje el, hogy a gyermek szívesen, örömmel dolgozzék, a felnőttek munkáját becsülje meg és felelősséget érezzen a közösség munkájáért.
- Keltse fel a gyermek tevékenységi vágyát, a felnőttek utánzása és a felnőttekhez hasonulás igényét.

Tevékenységek

A gyermek

- Saját személyével kapcsolatos tevékenységeket végez, öltözködik, étkezik, tisztálkodik, környezetét rendben tartja.
- Naposi munkát végez, segédkezik az étkezésnél, rendbe rakja a játékokat, részt vesz a teremrendezésben, kisebb megbízásokat teljesít.
- A foglalkozási eszközök előkészítésében, kiosztásában, elrakásában, tisztántartásában közreműködik.
- Alkalomszerű munkákat végez, segít a csoportszoba díszítésében, ajándékot készít.
- Segédkezik az ágyak berakásában, a foglalkoztató átrendezésében.
- Részt vesz a játékszerek tisztításában, javításában, babaruhák rendbetételében, összehajtogatásában.
- Meghatározott időközökben nagytakarítást végez a játéksarokban.
- Természet gondozásában, ápolásában tevékenykedik
- Ünnepekre ajándékokat készít.
- Ősszel részt vesz a kertbe ültetett növények felszedésében, feldolgozásában.
- Segít az óvónőnek magvak, gyökerek csíráztatásánál, hajtatásánál.
- Közreműködik falevelek összegereblyezésében, az udvari játékok tisztántartásában.
- Előkészített ágyásokba az évszaknak megfelelő virágokat, magvakat, palántákat ültet. Folyamatosan részt vesz ezek gondozásában.
- Télen részt vesz a hó eltakarításban.
- A napos önállóan, esztétikusan terít, feltálalja az ételt, étkezés után leszedi az asztalt, rendet rak, takarít.
- Játékelrakás után, ha szükséges esztétikusan elhelyezi a tárgyakat.
- Figyelemmel kíséri az udvari játékok elpakolását.
- Vigyáz a mosdó, öltöző, csoportszoba rendjére.
- Locsolja a szobanövényeket, eteti a kisállatokat az óvónő irányításával.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- az önkiszolgálást teljes önállósággal, természetes teendőként látja el, képes mindennapi szükségletei önálló kielégítésére.
- Önállóan tevékenykedik, észreveszi elvégezhető feladatait és segítséget nyújt társainak, valamint a felnőtteknek.
- Örömmel és önként vállal megbízásokat és munkatevékenységeket, azokat önállóan végrehajtja.

- A gyermek képes önállóan dönteni, feladatait egymás közt megosztani.
- a munkát felelősségteljesen végzi el, felfogja eredményét, örül a sikeres végrehajtásnak.
- A munkaeszközöket önállóan előveszik, használják, rendben tartják, elteszik.
- Észreveszik a rendetlenséget, felszólítás nélkül felveszik a szemetet, elteszik a kint felejtett eszközöket.
- Folyamatosan részt vesz a növények gondozásában, megállapítja az elvégzendő műveletek sorrendjét, indokolja egy-egy feladat elvégzésének szükségességét vagy feleslegességét.

Módszertani alapelvek

Az óvónő

- Tartsa szem előtt a munka játékkal megegyező sajátosságait, így a gyermek szívesen azonosul a munka céljával, természetesnek tartja annak szükségességét, élvezzi annak eredményét.
- Érvényesítse a munkafolyamatok bevezetésénél a fokozatosságot, állandósággal és folyamatossággal erősítse a gyermekekben a munka szükségességének felismerését.
- Ösztönözze a gyermekek önkéntes munkavállalását, tényleges aktivitását, tényleges aktivitását, önértékelésének alakulását, igény szintjének növekedését.

4.6. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Az óvodai nevelés és tanulás, a családi nevelés és a gyermek belső érésének eredményeként a gyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Az iskolaérettség a gyermek azon képessége, mellyel képes alkalmazkodni az új helyzethez és az iskolai követelmények rendszeréhez.

Különböző hátránnyal küzdő gyermekek lemaradása speciális szakember segítségével végzett korrekció mellett szüntethető meg. Az iskolaérettségnek testi-lelki és szociális kritériumai vannak:

Testi fejlettség: A nagy és kis mozgások egyre finomabbak, koordináltabbak. Fontos az épp és fejlett idegrendszer, az érzékszervek épsége. Megkezdődik az alakváltozás gerinc, arcponya változásai, a testnyúlási szakaszban van.

Lelki érettség: Nő az agykéreg kontrolláló és szabályozó szerepe, kialakul az akaratlagos irányítás és az önuralom. Képes lesz alkalmazkodni az iskolai szabályokhoz, elvárásokhoz.

Akaratlagosan szabályozza figyelmét, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma. Megfigyelőképessége egyre megbízhatóbb, figyelme két – három dologra terjed ki. Színárnyalatokat is felismeri és megkülönbözteti egymástól.

Térészlelés: Megnevezi a térirányokat és végrehajtja a térben való mozgásra vonatkozó utasításokat.

Idő észlelés: Tájékozódik az évszakok és a hét napjai között. Szándékosan emlékezik a közeli és régi eseményekre is. Minden oldalú nyitottság jellemzi.

Óvodáskor végére kialakul az alak, nagyság, szín állandóság. Az érzelmek fejlődésében is megjelenik az akaratlagos szabályozás. Érzelmi kifejezése nem olyan intenzív. Nem az érzelmeket fogja vissza, hanem annak viselkedéses megnyilvánulását. Előtérbe kerül a teljesítmény motiváció, az elismerés szükséglete. Fontos a kudarcűrő képesség, a tolerancia kialakulása.

Szociális érettség: az óvodáskor végére a gyermekek többsége szociálisan is éretté válik az iskolára, készen áll az iskolai élet és tanító elfogadására. Fokozatosan illeszkedik be az osztályközösségbe, lépésről – lépésre fogadja el a tanító irányító szerepét. Képes alapvető szükségleteit önállóan kielégíteni az öltözködés, tisztálkodás, és az étkezés terén. Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni. Önfegyelmének alakulásával feladattartásban, kitartásban, munkatempóban, önállóságban a tevékenységeket egyre eredményesebben végzi el.

4.7. Gyermekevédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Célja: feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Felméréshez szükséges szempontok:

- Óvodások száma
- ebből veszélyeztetettek száma
- hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma
- három vagy több gyermekes családban élők száma

A gyermek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

Családi környezet: nevelési hiányosságok

- rossz lakásviszonyok

- egészségügyi okok
- anyagi okok
- megromlott családi kapcsolatok
- gyermeki személyiségben rejlő okok
- bűnöző családi helyzet

Családon kívüli környezet:

- munkanélküliség
- változó párkapcsolat
- hajléktalanok, önkéntes lakásfoglalók, életvitel az utcán
- kéregetésre kényszerítés,
- pszichiátriai kezelés,
- italozó életmód
- kábítószeresítés

Az ismeretek birtokában a szükséges lépések megtétele.

Gyermekevédelmi felelős, Gyermekjóléti Szolgálat értesítése.

Évente a gyermekevédelmi program elkészítése.

Rendszeres konzultáció a pedagógusokkal.

Ha probléma van, a gyermekkel azonnal jelezni kell.

Az óvodában kifüggeszteni a Gyermekvédelmi felelős nevét és a Gyermekjóléti Szolgálat telefonszámát és a felelős nevét.

Szolgáltatások:

- Lelki beszélgetések naponta a csoportokban
- Gyermektánc
- Kirándulások a családdal
- Színházlátogatás lehetőség szerint

4.8. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, rehabilitációs tevékenységek

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését az alapító okiratunkban leírtak szerint, az óvodai csoportba integrálva, a többi gyermekkel együtt nevelve valósítjuk meg intézményünkben.

A tanulási képességet vizsgáló rehabilitációs és szakértői bizottság véleménye alapján egyéni foglalkozás keretében - egyéni fejlesztési terv (egyéni fejlődési napló) alapján - biztosítjuk egyéni megsegítésüket

A Szakmai Szakszolgálattal együttműködve a hátrányok csökkentése érdekében biztosítjuk, hogy a fogyatékoság típusának megfelelő végzettséggel, szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus segítse az óvodapedagógusok munkáját

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését különösen az alábbiak figyelembe vételével valósítjuk meg:

- a kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erőit, sikeres próbálkozásait értékelő, másságát elfogadó környezet megteremtésével segítjük
- az óvodában töltendő időt - szakértői vélemény alapján - folyamatosan és fokozatosan növeljük a különleges gondozási igény kielégítésénél kiemelt figyelmet fordítunk a speciális segédeszközök használatára, a segédeszközök elfogadtatására, az azok következetes használatára és megőrzésére nevelést folyamatos feladatunknak tekintjük
- a fejlesztés rövidtávú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai -, orvosi -, pszichológiai - komplex vizsgálat diagnózisaira, javaslataira építjük
- a fejlesztések a számunkra megfelelő területeken valósuljanak meg, az elvárások igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez

A helyi pedagógiai programunkban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak a gyermekek között fennálló különbségek ellenére minden gyermekre érvényesek.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a tartalmi és eljárásbeli differenciálás nagyobb mértékű és a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását és kiegészítő pedagógiai szolgáltatások igénybevételét is szükségessé teszi.

4.9. Az óvoda kapcsolatrendszerei

Óvoda – Család

A kapcsolattartás feladatai:

Kiemelt fontosságú a kapcsolattartás, amely legyen folyamatos, törekedjen az együttműködésre és a kölcsönös bizalomra, alkalmazkodásra.

Keressük az óvodapedagógusok, szülők, gyerekek közötti együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeit.

Közös programok segítsék elő a kapcsolat mélyülését

A nyílt napok, közös ünnepek, szülői értekezletek, családlátogatások segítik a minél nagyobb betekintést az óvoda és a család életébe egyaránt.

Az óvodapedagógus minden egyes családdal külön találja meg a kapcsolatteremtés, az együttműködés, a segítség legmegfelelőbb módját.

Mindig reálisan tájékoztassa a szülőket, tisztelve érzelmeiket.

A katolikus óvodákban az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

Az óvodapedagógus vegye figyelembe a családok sajátosságait, szokásait.

Az együttműködés során érvényesítse, a segítségnyújtás, családhoz illesztett megoldásait:

- Kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizálás.
- Családlátogatás az új felvételis gyermekeknél, a gyermek otthoni környezetének megismerése.
- A fogadóóra, a megbeszélések, a gyermek fejlődésének, a szülővel való
- együttes nyomon követését szolgálja.
- Szülői értekezletek szervezése.
- Szülői Közösség működésének segítése.
- Játsonapok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok lehetőségének megteremtése.
- Kirándulások felkínálása.
- Közös szentmisén való részvétel.
- A kiscsoportos korú gyermekeknek ajánljuk, a középsősöket kérjük, a nagycsoportosoktól elvárjuk, hogy nagyobb ünnepek alkalmával részt vegyenek a szentmiséken. A gyerekeken keresztül közelítjük meg azokat a szülőket, akik keresik a helyüket, akik szimpatizálnak az Egyházzal, de nem tudják megtenni segítség nélkül az első lépést.
- Az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.

Szülői Közösség

- A Szülői Közösség működésének segítségével az óvoda vezetősége közreműködik.
- Rendszeres kapcsolattartásra törekszünk.
- A Szülői Közösség működése olyan tapasztalatok és információk gyűjtését is segíti, amelyek az óvoda működését megkönnyítik. A szülők ötleteit úgy a szervezésben, mint a kivitelezésben igényeljük.
- A Szülői Közösség szervezetének csoportonként 6 fő tagja van.
- Az évente újra alakuló csoport SZMSZ alapján végzi munkáját.
- A nevelési év során 4 alkalommal találkoznak.

Iskola – Óvoda

Az iskolával való szoros kapcsolattartásra nagy gondot fordítunk, mivel óvodásaink nevelése, tanulmányaik ott folytatódnak.

Az iskola igazgatójával egyeztetjük a kölcsönös látogatások rendjét, időpontját esetleg közös program szervezését.

Lehetőséget keresünk arra, hogy óvodásaink ismerkedjenek az iskolával.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanítók ellátogassanak az óvodába, és ismerkedjenek a leendő iskolásokkal, az óvodai nevelő munkával.

Kikérjük az iskola véleményét arról, mennyire elégedettek az iskolakezdés időpontjában a gyermekek fejlettségével.

Óvodapedagógusok is ellátogatnak az első osztályba régi óvodásaikat megnézni.

Az iskola igazgatója és a tanító néni a leendő elsőosztályosok szüleinek tájékoztatót tart.

Óvoda - Óvoda

Lehetőség szerint tartjuk a kapcsolatot más katolikus óvodákkal (Szolnok-Nagykőrös-Cegléd)

Óvoda – Plébános

Plébánosunkkal való kapcsolat kiterjed az óvodai rendezvényeken, feladatokban való bevonásába. Segítségét, támogatását kérjük az óvodai hitélet kialakításában, megerősítésében, a liturgikus eszközök megismertetésében.

Javaslatát kérjük, hogy az óvodásainkat hogyan, mikor tudjuk tevékenyen bevonni a szent miséken imával, énekkel, verssel stb. A Plébánost, mint a Fenntartó helyi képviselőjét meghívjuk Tanévnnyitó és Tanévzáró értekezletünkre, és óvodai rendezvényeinkre.

Óvó-védő, fejlesztő hálózattal kapcsolattartás

A védőnő rendszeresen végzi a tisztasági vizsgálatot.

Logopédus foglalkozik a rászoruló gyermekekkel. Szeptemberben fölmenti a csoportokat és beosztja, kire mikor kerül sor. Elsősorban a nagycsoportosokkal foglalkozik

Nevelési Tanácsadó vagy Szakszolgálat segítségét vesszük igénybe a kérdéses gyermekek iskolaérettségi vizsgálatánál, illetve az év közben szükséges kezelések ellátása érdekében.

Az óvodavezetője egyben a gyermekvédelmi munka felelőse is, rendszeresen tartania kell a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Fenntartó – Óvoda

A fenntartó dönt az intézmény gazdálkodásáról, átszervezéséről.

Jóváhagyja az SZMSZ-t és a Pedagógiai Programot.

Kapcsolatot a Plébános és az Intézmény Igazgatója által tartjuk.

5.ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2020. szeptember 1. napjától szervezte meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.

A pedagógiai programban található helyi tanterv 2020. szeptember 1. napjától a szülők egyöntetű kérésének megfelelően került bevezetésre.

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre – azaz 2020. szeptember 1. napjától 2024. augusztus 31. napjáig - szól.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

Az elkövetkezendő tanévek során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- a szülői munkaközösség;
- az iskola fenntartója;

A tanulók a pedagógiai program módosítását diák-önkormányzati képviselőjük útján az igazgatónak javasolhatják.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programok a jóváhagyást követő szeptember első napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala.

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy- egy példánya a következő személynél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál;
- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál;
- az iskola igazgatóhelyettesénél;
- az intézmény honlapján;
- az óvodában.

MELLÉKLET: LEGITIMÁCIÓS NYILATKOZATOK

Legitimációs nyilatkozatok

A Szent István Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda **diákönkormányzata** képviselőjében nyilatkozom, hogy a diákszervezet az intézmény Pedagógiai Programjának tervezetét - 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 120. § (4) bekezdés alapján – megismerte és a benne foglaltakkal kapcsolatos véleményét az intézmény vezetőjének kifejtette, véleményezési jogával élt.

Tiszajenő, 2020.06.15

Godó Tivadar

Diákönkormányzat elnöke/képviselője

A Szent István Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda **szülői munkaközösségének** képviselőjében nyilatkozunk, hogy a szülői szervezet az intézmény Pedagógiai Programjának tervezetét, annak mellékleteit - 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 122. § (9) bekezdésben meghatározott módon - megismerte. A benne foglaltakkal kapcsolatos véleményét az intézmény vezetőjének kifejtette, véleményezési jogával élt.

Tiszajenő, 2020. 06.15.

Ádám-Pató Andrea
Óvodai Szülői Szervezet elnöke

Varga Ignác
Iskolai Szülői Szervezet elnöke

Az Szent István Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda igazgatója nyilatkozom, hogy a szakmai munkaközösségek véleményét – szakterületüket érintően – a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118.§. (3) bekezdésében meghatározott pontokban a Pedagógiai Program elfogadása előtt kikértem.

Tiszajenő, 2020. 06.18.

Vágó Béla
Intézményvezető

A Pedagógiai Programot az **intézmény vezetőjének előterjesztése után** a Szent István Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda nevelőtestülete a 2020.06.18.-án megtartott közös óvodai és iskolai nevelőtestületi értekezletén **meghozott határozatával** elfogadta a Pedagógiai Programot. Ezt a tényt az intézményvezető és a választott jegyzőkönyv-hitelesítők a 84-II/2020 iktatószámú jegyzőkönyvön aláírásukkal tanúsítják.

Tiszajenő, 2020.06.18.

Vágó Béla
Intézményvezető

A Szent István Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját a fenntartó határozatával jóváhagyja.

Vác,

ph

.....
Selmeczi Zoltán
fenntartó képviselője